ALMANAK
VOOR DE JEUGD

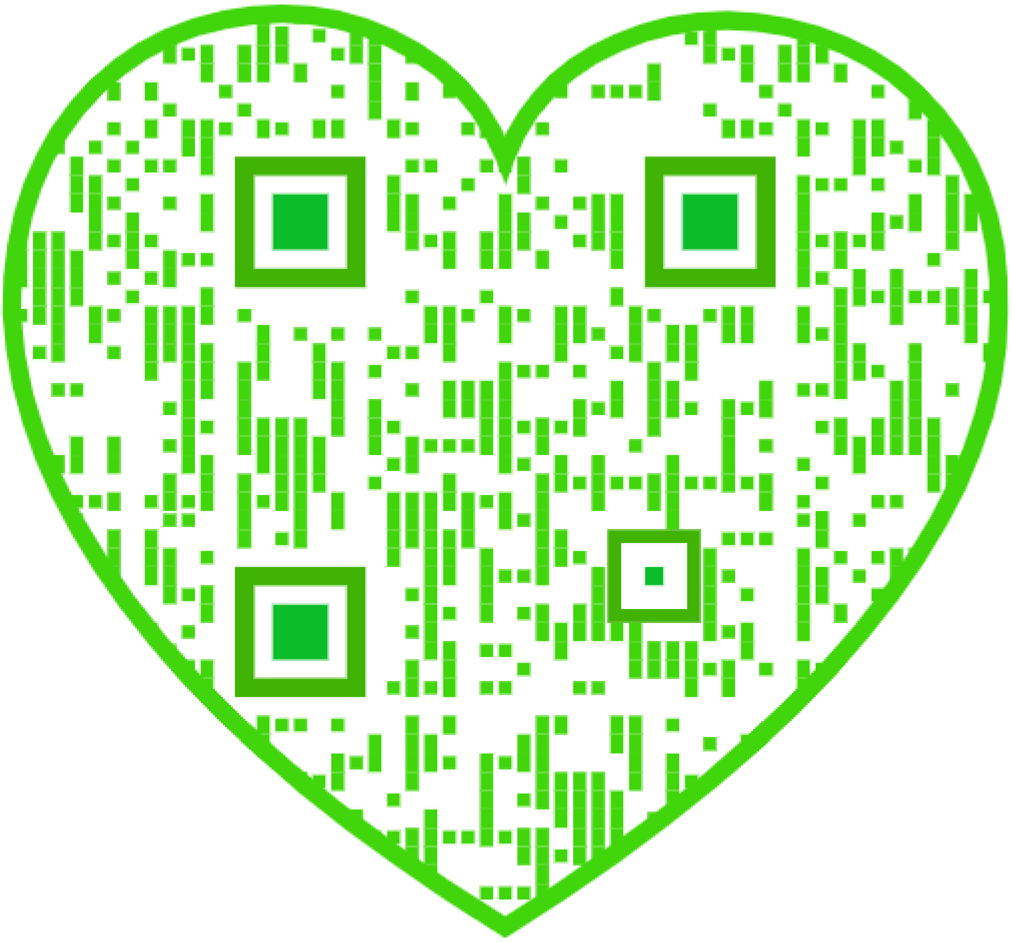

'83 = 12g 43

OKO
Alm. III

Deez' bloemenschat, al geurt ze niet
Verrukt het oog van wie hem ziet.
Maar gij, o kind, gij hebt slechts waarde
Door 't geuren uwer liefde op aarde.

ALMANAK

VOOR

DE JEUGD.

ONDER REDACTIE VAN

Ds. J. SCHRIJVER.

1913.

Neerbosch' Boekhandel.

STADSBIBLIOTHEEK en LEESZAAL HAARLEM

Typ. der Weesinrichting te Neerbosch.

KALENDER.

JANUARI, Louwmaand.

1	W.	**Nieuwjaarsdag.** Ruth 2:4. De Heer zegene u.	VERJAARDAGEN.
2	D.	1 Petr. 5:5. Gij jongen zijt den ouden onderdanig.	
3	V.	Spr. 13:21. Het kwaad zal de zondaars vervolgen.	
4	Z.	Ps. 146:2. Ik zal den Heere prijzen in mijn leven.	
5	**Z.**	Job 7:9. Die in het graf daalt, zal niet weder opkomen.	
6	M.	1 Kron. 16:8. Looft den Heer, roept Zijnen naam aan.	
7	D.	Deut. 18:13. Oprecht zult gij zijn met den Heer.	
8	W.	Num. 23:19. God is geen man, dat Hij liegen zou.	
9	D.	Lev. 19:18. Gij zult uwen naasten liefhebben.	
10	V.	Ex. 23:25. Gij zult den Heer uwen God dienen.	
11	Z.	Gen. 8:21. Het gedichtsel van 's menschen hart is boos.	
12	**Z.**	Spr. 1:10. Indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet.	
13	M.	Ps. 19:9. De bevelen des Heeren zijn recht.	
14	D.	2 Kron. 19:11. De Heer zal met den goede zijn.	
15	W.	1 Kon. 18:21. Zoo de Heere God is, volgt Hem na.	
16	D.	2 Sam. 22:32. Wie is een rotssteen behalve onze God?	
17	V.	Job 11:14. Laat het onrecht in uwe tent niet wonen.	
18	Z.	Ps. 7:12. God is een rechtvaardig Rechter.	
19	**Z.**	Spr. 5:21. Eens iegelijks wegen zijn voor de oogen des Heeren.	
20	M.	Pred. 12:13. Vrees God en houd Zijne geboden.	
21	D.	Jes. 1:18. Laat ons samen rechten, zegt de Heer.	
22	W.	Jer. 29:13. Gij zult Mij zoeken en vinden.	
23	D.	Ezech. 11:19. Ik zal hun eenerlei hart geven.	
24	V.	Hos. 6:1. Hij zal ons genezen, Hij zal ons verbinden.	
25	Z.	Joël 2:18 Hij zal Zijn volk verschoonen.	
26	**Z.**	Spr. 27:10. Verlaat uwen vriend, noch den vriend uws vaders niet.	
27	M.	Amos 5:14. Zoekt het goede en niet het booze.	
28	D.	Micha 7:18. Hij heeft lust aan goedertierenheid.	
29	W.	Nahum 1:7. Hij kent hen die op Hem betrouwen.	
30	D.	Hab. 1:12. Zijt Gij niet van ouds af de Heer?	
31	V.	Haggai 1:5. Stelt uw hart op uwe wegen.	

Begint ge met God het nieuwe jaar
Dan komt alles stellig goed voor elkaar.

FEBRUARI, Sprokkelmaand.

1	Z.	Mal. 1:14. Ik ben een groot Koning, zegt de Heer.	VERJAARDAGEN.
2	**Z.**	Matth. 5:45. Hij doet Zijn zon opgaan over boozen en goeden.	
3	M.	Mark. 7:10. Eer uwen vader en uwe moeder.	
4	D.	Luk. 12:31. Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid.	
5	W.	Spr. 7:24. Nu dan kinderen! hoort naar mij.	
6	D.	Ps. 37:3. Vertrouw op den Heere en doe het goede.	
7	V.	Joh. 6:27. Werkt niet om de spijs die vergaat.	
8	Z.	Rom. 3:20. Door de wet is de kennis der zonde.	
9	**Z.**	Spr. 14:2. Die in zijne oprechtheid wandelt, vreest den Heer.	
10	M.	Ps. 49:6. Waarom zou ik vreezen in kwade dagen?	
11	D.	1 Cor. 14:20. Wordt in het verstand volwassen.	
12	W.	Gal. 5:17. Het vleesch begeert tegen den geest.	
13	D.	Ef. 4:29. Geen vuile reden ga uit uwen mond.	
14	V.	Spr. 22:6. Leert den jongen de eerste beginselen naar den eisch zijns wegs.	
15	Z.	Ps. 95:6. Laat ons aanbidden en nederbukken.	
16	**Z.**	Job 37:23. Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden.	
17	M.	Fil. 2:3. Doet geen ding door twisting of ijdele eer.	
18	D.	Col. 3:23. Al wat gij doet, doet dat van harte.	
19	W.	Spr. 27:11. Zijt wijs mijn zoon! en verblijd mijn hart.	
20	D.	Ps. 7:2. Heere mijn God! op U betrouw ik.	
21	V.	Job 28:28. De vreeze des Heeren is de wijsheid.	
22	Z.	Spr. 29:15. Een kind dat aan zich zelf overgelaten is, beschaamt zijne moeder.	
23	**Z.**	1 Thess. 5:15. Jaagt allen tijd het goede na.	
24	M.	1 Tim. 1:5. Het einde des gebods is liefde.	
25	D.	Hebr. 12:13. Maakt rechte paden voor uwe voeten.	
26	W.	Pred. 9:10. Alles wat uwe hand vindt om te doen, doe dat met uwe macht.	
27	D.	Job 22:21. Gewen u aan Hem, en heb vrede.	
28	V.	Ps. 26:8. Heere! ik heb lief de woning van Uw huis.	

Al geeft Februari soms mooie dagen.
Je moet er niet al te veel op wagen.

MAART, Lentemaand.

			VERJAARDAGEN.
1	Z.	Spr. 20 : 29. Der jongelingen sieraad is hunne kracht.	
2	**Z.**	Rom. 6 : 12. Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk lichaam.	
3	M.	Gal. 6 : 9. Laat ons goeddoende niet vertragen.	
4	D.	Ef. 5 : 8. Wandelt als kinderen des lichts.	
5	W.	Spr. 19 : 23. De vreeze des Heeren is ten leven.	
6	D.	Ps. 73 : 24. Gij zult mij leiden door Uwen raad.	
7	V.	Gen. 27 : 2. Ik weet den dag mijns doods niet	
8	Z.	Ex. 15 : 2. De Heer is mijn kracht en mijn lied.	
9	**Z.**	Lev. 19 : 3. Een ieder zal zijne moeder en zijnen vader vreezen.	
10	M.	Job 14 : 3. Gij betrekt mij in het gericht met U.	
11	D.	Ps. 25 : 7. Gedenk niet der zonden mijner jonkheid.	
12	W.	Spr. 4 : 1. Hoort gij kinderen de tucht uws vaders.	
13	D.	Hebr. 12 : 6. Dien de Heer liefheeft, kastijdt Hij.	
14	V.	Jak. 1 : 19. Een iegelijk mensch zij rasch om te hooren.	
15	Z.	1 Petr. 2 : 12. Houdt uwen wandel eerlijk	
16	**Z.**	1 Joh. 2 : 17. Die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.	
17	M.	Ps. 37 : 17. De Heere ondersteunt de rechtvaardigen.	
18	D.	Spr. 14 : 21. Die zijn naasten veracht, zondigt.	
19	W.	Pred. 8 : 13. Den goddelooze zal het niet welgaan.	
20	D.	Jes. 13 : 9. Ziet de dag des Heeren komt.	
21	V.	**Goede Vrijdag.** Joh. 19 : 30. Het is volbracht.	
22	Z.	Rom. 6 : 4. Wij zijn dan met Hem begraven.	
23	**Z.**	1e Paaschdag. Luk. 24 : 6. Hij is opgestaan.	
24	M.	**2e Paaschdag.** Hand. 3 : 15. Welken God opgewekt heeft uit de dooden.	
25	D.	Mark. 13 : 5. Zie toe, dat u niemand verleide.	
26	W.	Luk. 12 : 31. Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.	
27	D.	Joh. 3 : 20. Die kwaad doet, haat het licht.	
28	V.	Rom. 7 . 14. Wij weten dat de wet geestelijk is.	
29	Z.	2 Cor. 13 : 8. Wij vermogen niets tegen de waarheid.	
30	**Z.**	Spr. 1 : 7. De dwazen verachten wijsheid en tucht.	
31	M.	Job 12 : 6. Die God tergen hebben verzekerdheid.	

Maart brengt de lente en meestal droog weer
Hoepels en springtouw en wat al niet meer.

APRIL, Grasmaand.

			VERJAARDAGEN.
1	D.	Ps. 147 : 8. Die het gras op de bergen doet uitspruiten.	
2	W.	Spr. 1 : 8. Verlaat de leer uwer moeder niet.	
3	D.	Job 36 : 21. Wend u niet tot ongerechtigheid.	
4	V.	1 Sam. 12 : 20. Wijkt niet van achter den Heere af.	
5	Z.	Deut. 30 : 19. Kiest dan het leven, opdat gij leeft.	
6	**Z.**	Ps. 2 : 11. Dient den Heer met vreeze, en verheug u met beving.	
7	M.	Spr. 1 : 23. Keert u tot mijne bestraffing.	
8	D.	Pred. 12 : 15. De mensch gaat naar zijn eeuwig huis.	
9	W.	Jes. 30 : 21. Dit is de weg, wandelt in dezelve.	
10	D.	Matth. 6 : 6. Bidt uwen Vader die in het verborgen is.	
11	V.	Mark. 12 : 31. Gij zult uwen naaste liefhebben.	
12	Z.	Luk. 6 : 38. Geeft, en u zal gegeven worden.	
13	**Z.**	Joh. 6 : 37. Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen.	
14	M.	Hand. 10 : 36. Verkondigende vrede door Jezus Christus.	
15	D.	Spr. 1 : 33. Die naar Mij hoort, zal zeker wonen.	
16	W.	Ps. 84 : 12. De Heer zal genade en eere geven.	
17	D.	1 Kron. 21 : 13. Zijne barmhartigheden zijn vele.	
18	V.	Richt. 16 : 28. Heere, Heere! gedenk toch mijner.	
19	Z.	Ps. 20 : 3. Hij zende uwe hulp uit het heiligdom. (Prins HENDRIK der Nederlanden.)	
20	**Z.**	Spr. 3 : 6. Hij zal uwe paden recht maken.	
21	M.	Jes. 26 : 12. Heere! Gij zult ons vrede bestellen.	
22	D.	Jer. 14 : 9. Wij zijn naar Uwen naam genoemd.	
23	W.	Klaagl. 3 : 24. De Heer is mijn deel, zegt mijn ziel.	
24	D.	Ezech. 36 : 26. Ik zal het steenen hart uit uw vleesch wegnemen.	
25	V.	Ef. 2 : 5. Uit genade zijt gij zalig geworden.	
26	Z.	Col. 3 : 15. De vrede Gods heersche in uwe harten.	
27	**Z.**	2 Thess. 3 : 5. De Heere richte uwe harten tot de liefde van God.	
28	M.	1 Joh. 4 : 18. Er is in de liefde geen vrees.	
29	D.	2 Joh. : 7. Er zijn vele verleiders in de wereld.	
30	W.	1 Sam. 17 : 37. De Heer zij met u. (Prinses JULIANA.)	

Al is d' Aprilmaand nog zoo mooi
Toch krijgen de koeien nauw gras voor hooi.

MEI, Bloeimaand.

			VERJAARDAGEN.
1	D.	**Hemelvaartsdag.** Ps. 47 : 6. God vaart op met gejuich.	
2	V.	Hebr. 9 : 24. Om te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons.	
3	Z.	Rom. 8 : 34. Die ook voor ons bidt.	
4	**Z.**	Ef. 4 : 10. Opdat Hij alle dingen vervullen zou.	
5	M.	Jer. 10 : 6. Groot is Uw naam in mogendheid.	
6	D.	Jes. 35 : 4. Hij zal komen en ulieden verlossen.	
7	W.	Dan. 9 : 7. Bij U o Heer! is de gerechtigheid.	
8	D.	Joël 2 : 13. Bekeert u tot den Heere uwen God.	
9	V.	Micha 2 : 7. Is dan de Geest des Heeren verkort?	
10	Z.	Ezech. 43 : 9. Ik zal Mijnen Geest in u geven.	
11	**Z.**	1e Pinksterdag. Hand. 2 : 17. Ik zal uitstorten van Mijnen Geest op alle vleesch.	
12	M.	**2e Pinksterdag.** 1 Cor. 12 : 13. Wij zijn allen door éénen Geest tot een lichaam gedoopt.	
13	D.	Ef. 4 : 30. Bedroeft den H. Geest Gods niet.	
14	W.	Ps. 51 : 14. Geef mij weder de vreugde Uws heils.	
15	D.	Spr. 4 : 4. Uw hart houde mijne woorden vast.	
16	V.	Jes. 26 : 5. Hij buigt de hooggezetenen neder.	
17	Z.	Matth. 5 : 3. Zalig zijn de armen van geest.	
18	**Z.**	Luk. 19 : 5. Ik moet heden in uw huis blijven.	
19	M.	Joh. 10 : 28. Ik geef hun het eeuwige leven.	
20	D.	Rom. 7 : 25. Ik dank God door Jezus Christus.	
21	W.	1 Cor. 10 : 24. Een iegelijk zoeke dat des anderen is.	
22	D.	Gal. 2 : 20. Niet meer ik, maar Christus leeft in mij.	
23	V.	Ef. 5 : 17. Verstaat, welke de wil des Heeren zij.	
24	Z.	Fil. 4 : 9. De God des vredes zal met u zijn.	
25	**Z.**	Jak. 2 : 14. Het geloof dat de werken niet heeft, is bij zichzelven dood.	
26	M.	Spr. 4 : 14. Kom niet op het pad der goddeloozen.	
27	D.	Ps. 34 : 12. Komt, gij kinderen! hoort naar Mij.	
28	W.	Job 5 : 2. Den dwaze brengt de toornigheid om.	
29	D.	Pred. 2 : 14. De oogen des wijzen zijn in zijn hoofd.	
30	V.	Rom. 13 : 10. De liefde is de vervulling der wet.	
31	Z.	Gal. 6 : 10. Laat ons goed doen aan allen.	

Gelukkig, daar is de heerlijke Mei.
De vogels kwinkeleeren, de kindren zijn blij.

JUNI, Zomermaand.

			VERJAARDAGEN.
1	**Z.**	Spr. 10 : 5. Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon.	
2	M.	Ps. 1 : 3. Al wat hij doet zal wel gelukken.	
3	D.	Job 8 : 20. God zal den oprechten niet verwerpen.	
4	W.	Deut. 13 : 4. Den Heer, Uwen God zult gij navolgen.	
5	D.	Gen. 26 : 3. Ik zal met u zijn, en zal u zegenen.	
6	V.	Ps. 3 : 4. Gij Heer! zijt een schild voor mij.	
7	Z.	Job 9 : 4. Hij is wijs van hart, en sterk van kracht.	
8	**Z.**	Spr. 15 : 24. De weg des levens is den verstandigen naar boven.	
9	M.	Pred. 11 : 9. Verblijd u, o jongeling, in uwe jeugd.	
10	D.	Jes. 19 : 22. Hij zal Zich van hen verbidden laten.	
11	W.	Jer. 16 : 17. Mijne oogen zijn op al hunne wegen.	
12	D.	Matth. 6 : 21. Waar uw schat is, daar zal ook uw	
13		hart zijn.	
14	V.	Mark. 10 : 47. Zone Davids! ontferm U mijner.	
15	Z.	Luk. 11 : 9. Klopt, en u zal opengedaan worden.	
16	**Z.**	Joh. 8 : 12. Die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen.	
17	M.	Rom. 12 : 12. Zijt geduldig in de verdrukking.	
18	D.	Mal. 1 : 2 Ik heb u lief gehad, zegt de Heere.	
19	W.	Zach. 7 : 10. Verdrukt den weduwe noch den wees.	
20	D.	Zef. 2 : 11. Vreeselijk zal de Heere tegen hen wezen.	
21	V.	Micha 7 : 18. Hij heeft lust aan goedertierenheid.	
22	Z.	Joël 2 : 13. Hij is genadig en barmhartig.	
23	**Z.**	Hos. 14 : 3. Neem deze woorden met u en bekeer u tot den Heere.	
24	M.	Spr. 8 : 17. Die Mij vroeg zoeken, zullen mij vinden.	
25	D.	Ps. 139 : 24. Leid mij op den eeuwigeu weg.	
26	W.	Job 42 : 6. Ik heb berouw in stof en asch.	
27	D.	Matth. 6 : 24. Niemand kan twee heeren dienen.	
28	V.	Mark. 2 : 5. Zoon! uwe zonden zijn u vergeven.	
29	Z.	Joh. 8 : 11. Ga heen, en zondig niet meer.	
30	**Z.**	Rom. 10 : 15. Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen.	
31	M.	2 Cor. 6 : 2. Nu is het de welaangename tijd.	

't Is Juni, nu bloeien de geurige rozen,
En rijpen de aardbeien, kersen en frambozen.

JULI, Hooimaand.

			VERJAARDAGEN.
1	D.	Ps. 65:12. Gij kroont het jaar Uwer goedheid.	
2	W.	Spr. 4:7. Verkrijg verstand met al uwe bezitting.	
3	D.	Jes. 28:26. Zijn God onderricht hem van de wijze.	
4	V.	Jer. 31:18. Bekeer mij, zoo zal ik bekeerd zijn.	
5	Z.	Ps. 96:9. Aanbidt den Heer in de heerlijkheid des heiligdoms.	
6	**Z.**	Spr. 19:21. De raad des Heeren, die zal bestaan.	
7	M.	Dan. 2:20. Zijne is de wijsheid en de kracht.	
8	D.	Hos. 6:6. Ik heb lust tot weldadigheid.	
9	W.	Joël 2:23. Zijt blijde in den Heere uwen God.	
10	D.	Ps. 25:5. Leid mij in Uwe waarheid, en leer mij.	
11	V.	Matth. 6:8. Uw Vader weet wat gij van noode hebt.	
12	Z.	Luk. 1:53. Rijken heeft Hij ledig weggezonden.	
13	**Z.**	Rom. 10:15. Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen.	
14	M.	Spr. 19:8. Die verstand bekomt, heeft zijne ziel lief.	
15	D.	Ps. 119:16. Uw Woord zal ik niet vergeten.	
16	W.	Job 28:28. Van het kwade te wijken is het verstand.	
17	D.	1 Kron. 16:34. Looft den Heere, want Hij is goed.	
18	V.	2 Sam. 24:14. Zijne barmhartigheden zijn vele.	
19	Z.	Spr. 13:1. Een wijs zoon hoort de tucht des vaders.	
20	**Z.**	Ps. 95:6. Laat ons knielen voor den Heer, die ons gemaakt heeft.	
21	M.	Matth. 7:13. Breed is de weg die tot het verderf leidt.	
22	D.	Joh. 3:7. Gijlieden moet wederom geboren worden.	
23	W.	Rom. 6:23. De bezoldiging der zonde is de dood.	
24	D.	1 Cor. 15:30. Zijn ook wij alle uur in gevaar?	
25	V.	1 Tim. 4:7. Oefen uzelven tot Godzaligheid.	
26	Z.	1 Petr. 3:9. Vergeldt niet kwaad voor kwaad.	
27	**Z.**	2 Joh.: 6. Dit is de liefde, dat wij wandelen naar Zijne geboden.	
28	M.	Openb. 3:20. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop.	
29	D.	1 Sam. 3:9. Spreek Heer! want Uw knecht hoort.	
30	W.	Jes. 65:1. Ziet, hier ben Ik, ziet hier ben Ik.	
31	D.	Ps. 69:34. De Heer hoort de nooddruftigen.	

In Juli is het vaak zoo heet
Dat oud en jong geen raad meer weet.

AUGUSTUS, Oogstmaand.

			VERJAARDAGEN.
1	V.	Matth. 13:39. De oogst is de voleinding der wereld.	
2	Z.	Gen. 12:2. Wees een zegen. (Koningin Emma).	
3	**Z.**	Ex. 19:6. Gij zult Mij een priesterlijk Koninkrijk en een heilig volk zijn.	
4	M.	Num. 18:20. Ik ben uw deel en uwe erfenis.	
5	D.	Deut. 15:6. De Heer, uw God, zal u zegenen.	
6	W.	1 Sam. 2:7. De Heer maakt arm en maakt rijk.	
7	D.	Neh. 13:31. Gedenk mijner, mijn God! ten goede.	
8	V.	Job 8:20. Hij vat de boosdoeners niet bij de hand.	
9	Z.	Ps. 34:14. Bewaar uwe tong van het kwaad.	
10	**Z.**	Spr. 10:7. De gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn.	
11	M.	Pred. 5:1. Wees niet te snel met uwen mond.	
12	D.	Jes. 48:22. De goddeloozen hebben geen vrede.	
13	W.	Jer. 35:13. Zult gijlieden geen tucht aannemen?	
14	D.	Job 33:12. God is meerder dan een mensch.	
15	V.	Ps. 10:18. Om den wees en verdrukte recht te doen.	
16	Z.	Spr. 22:22. Beroof den arme niet omdat hij arm is.	
17	**Z.**	Jes. 9:1. Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien.	
18	M.	Dan. 2:22. Hij weet wat in het duister is.	
19	D.	Mal. 2:10. Hebben wij niet allen éénen Vader?	
20	W.	Ps. 146:8. De Heere opent de oogen der blinden.	
21	D.	Spr. 23:23. Koop de waarheid, en verkoop ze niet.	
22	V.	Jer. 23:29. Is mijn woord niet alzoo, als een vuur?	
23	Z.	Pred. 7:3. Het treuren is beter dan het lachen.	
24	**Z.**	Matth. 5:4. Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden.	
25	M.	Mark. 6:2. Wat wijsheid is dit, die Hem gegeven is.	
26	D.	Luk. 9:35. Deze is Mijn geliefde Zoon; hoort Hem.	
27	W.	Joh. 6:35. Ik ben het Brood des levens.	
28	D.	Rom. 11:26. De Verlosser zal uit Zion komen.	
29	V.	1 Cor. 1:30. Die ons geworden is wijsheid van God.	
30	Z.	Gal. 3:13. Een vloek geworden zijnde voor ons.	
31	**Z.**	Gen. 28:3. God Almachtig zegene U. (Kon. Wilh.)	

Oogstmaand mocht wel anders heeten:
Het fruit is op, geen ooft nog te eten.

SEPTEMBER, Herfstmaand.

			VERJAARDAGEN.
1	M.	Spr. 12:24. De hand des vlijtigen zal heerschen.	
2	D.	Job 28:5. Uit de aarde komt het brood voort.	
3	W.	Ps. 21:4. Gij komt hem voor met zegeningen.	
4	D.	Hos. 12:7. Wacht geduriglijk op uwen God.	
5	V.	Joël 2:11. Hij is machtig, doende Zijn woord.	
6	Z.	Amos 5:6. Zoekt den Heer, en leeft.	
7	**Z.**	Matth. 16:26. Wat zal een mensch geven, tot lossing van zijne ziel?	
8	M.	Jes. 1:27. Zion zal door recht verlost worden.	
9	D.	Jer. 23:6. De Heere, onze gerechtigheid.	
10	W.	Ezech. 36:26. Ik zal u een nieuw hart geven.	
11	D.	Mark. 10:51. Hebt goeden moed, Hij roept u.	
12	V.	Joh. 11:25. Die in Mij gelooft zal leven.	
13	Z.	Rom. 8:33. God is het, die rechtvaardig maakt.	
14	**Z.**	Mark. 2:17. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen.	
15	M.	Hebr. 12:28. Laat ons de genade vasthouden.	
16	D.	Jak. 5:9. Zucht niet tegen elkander, broeders!	
17	W.	1 Joh. 4:7. Laat ons elkander liefhebben.	
18	D.	Openb. 21:7. Die overwint zal alles beërven.	
19	V.	Jes. 61:8. Ik de Heer, heb het recht lief.	
20	Z.	Job 8:3 Zou dan God het recht verkeeren?	
21	**Z.**	Ps. 84:11. Een dag in Uwe voorhoven, is beter dan duizend elders.	
22	M.	Jes. 58:11. Hij zal uwe ziel verzadigen.	
23	D.	Jer. 3:4. Gij zijt de leidsman mijner jeugd.	
24	W.	Hosea 14:3. Neem weg alle ongerechtigheid.	
25	D.	Ps. 25:3. Allen die U verwachten zullen niet beschaamd worden.	
26	V.	Job 36:22. Wie is een Leeraar gelijk Hij?	
27	Z.	Jes. 63:16. Gij o Heer! zijt onze Vader.	
28	**Z.**	Hos. 6:1. Laat ons wederkeeren tot den Heer.	
29	M.	Zef. 3:17. Hij zal zwijgen in Zijne liefde.	
30	D.	Matth. 9:2. Zoon! wees welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven.	

De zomer is om, nu korten de dagen.
De jongens gaan leeren, Papa mag gaan jagen.

OCTOBER, Wijnmaand.

			VERJAARDAGEN.
1	W.	Spr. 20:1. De wijn is een spotter.	
2	D.	Hebr. 10:24. Laat ons op elkander acht nemen.	
3	V.	Jak. 4:8. Reinigt de handen gij zondaars.	
4	Z.	1 Joh. 3:4. De zonde is de ongerechtigheid.	
5	**Z.**	2 Petr. 3:10. De dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht.	
6	M.	2 Tim. 2:19. Sta af van ongerechtigheid.	
7	D.	2 Thess. 3:13. Vertraagt niet in goed te doen.	
8	W.	Col. 3:9. Liegt niet tegen elkander.	
9	D.	Spr. 19:9. Die leugenen blaast, zal vergaan.	
10	V.	Job 6:30. Zou onrecht op mijne tong wezen?	
11	Z.	Pred. 9:18. Een eenig zondaar verderft veel goeds.	
12	**Z.**	Ezech. 33:11. Daarin heb Ik lust, dat de goddelooze zich bekeere.	
13	M.	Matth. 7:14. De weg is nauw, die tot het leven leidt.	
14	D.	Luk. 21:8. Ziet dat gij niet verleid wordt.	
15	W.	Spr. 24:17. Verblijd u niet als uw vijand valt.	
16	D.	Ps. 119:15. Ik zal Uwe bevelen overdenken.	
17	V.	Job 31:6. God zal mijne oprechtigheid weten.	
18	Z.	Jes. 3:13. De Heere stelt Zich om te pleiten.	
19	**Z.**	Ps. 62:13. Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk.	
20	M.	Matth. 19:20. Gij zult uwen naasten liefhebben.	
21	D.	Luk. 3:14. Ontvreemd niemand het zijne met bedrog.	
22	W.	Joh. 7:24. Oordeelt een rechtvaardig oordeel.	
23	D.	Rom. 12:21. Overwin het kwade door het goede.	
24	V.	1 Cor. 7:15. God heeft ons tot vrede geroepen.	
25	Z.	Gal. 3:28. Gij allen zijt één in Christus Jezus.	
26	**Z.**	Ef. 1:3. Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening.	
27	M.	1 Thess. 5:6. Laat ons waken en nuchteren zijn.	
28	D.	1 Tim. 5:22. Bewaar uzelven rein.	
29	W.	2 Tim. 2:22. Vlied de begeerlijkheid der jonkheid.	
30	D.	Hebr. 12:14. Jaagt den vrede na met allen.	
31	V.	Jak. 4:11. Spreekt niet kwalijk van elkander.	

Valt in October het blad van de boomen,
Dan zal er geen strenge winter komen.

NOVEMBER, Slachtmaand.

			VERJAARDAGEN
1	Z.	Jer. 6:16. Vraagt naar de oude paden.	
2	Z.	Gen. 1:3. En God zeide: daar zij licht! en daar werd licht.	
3	M.	1 Joh. 2:2. Hij is eene verzoening voor onze zonden.	
4	D.	Jes. 42:8. Mijne eer zal Ik geen anderen geven.	
5	W.	Matth. 20:32. Wat wilt gij dat Ik u doen zal?	
6	D.	Ps. 119:33. Leer mij den weg Uwer inzettingen.	
7	V.	Spr. 9:6. Treed in den weg des verstands.	
8	Z.	Mal. 2:8. Gij zijt van den weg afgeweken.	
9	Z.	Ps. 50:15. Roep Mij aan in den dag der benauwdheid: Ik zal er u uithelpen.	
10	M.	Jes. 49:8. Ten dage des heils heb Ik u geholpen.	
11	D.	Job 1:21. De naam des Heeren zij geloofd.	
12	W.	Ps. 28:7. Op Hem heeft mijn hart vertrouwd.	
13	D.	Spr. 18:10. De naam des Heeren is een sterke toren.	
14	V.	Matth. 6:20. Vergadert u schatten in den hemel.	
15	Z.	Luk. 18:22. Kom herwaarts, volg Mij.	
16	Z.	1 Petr. 1:8. Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt.	
17	M.	Openb. 5:9. Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed.	
18	D.	Jes. 44:8. Immers is er geen andere rotssteen.	
19	W.	Spr. 23:10. Kom op de akkers der weezen niet.	
20	D.	Job 33:11. Hij neemt al mijne paden waar.	
21	V.	Ps. 44:22. Zou God zulks niet onderzoeken?	
22	Z.	Spr. 8:36. Die Mij haten hebben den dood lief.	
23	Z.	Jes. 33:14. Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan?	
24	M.	Zef. 1:14. De groote dag des Heeren is nabij.	
25	D.	Matth. 24:35. Hemel en aarde zullen voorbijgaan.	
26	W.	Luk. 12:22. Zijt niet bezorgd voor uw leven.	
27	D.	Joh. 16:24. Bidt en gij zult ontvangen.	
28	V.	Rom. 13:14. Doet aan den Heere Jezus Christus.	
29	Z.	Gal. 2:20. Die mij lief gehad heeft.	
30	Z.	1 Petr. 2:24. Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft.	

November heerscht met ruwe vlagen.
Nu moet je wollen kleeren dragen.

DECEMBER, Wintermaand.

			VERJAARDAGEN.
1	M.	Job 37:10. Door Zijn geblaas geeft God de vorst.	
2	D.	Joh. 10:22. En het was winter.	
3	W.	Ps. 147:4. Hij telt het getal der sterren.	
4	D.	Jes. 44:24. Ik ben de Heer, die dit alles doet.	
5	V.	Jer. 13:16. Geeft eer den Heer uwen God.	
6	Z.	Spr. 3:6. Verwerp de tucht des Heeren niet.	
7	Z.	Ps. 100:4. Gaat in tot Zijn poorten met lof.	
8	M.	Job 19:25. Ik weet mijn Verlosser leeft.	
9	D.	1 Kron. 16:25. De Heer is groot en zeer te prijzen.	
10	W.	Ps. 29:4. De stem des Heeren is met kracht.	
11	D.	Joh. 1:18. Niemand heeft ooit God gezien.	
12	V.	Hebr. 12:29. Onze God is een verterend vuur.	
13	Z.	Jak. 5:9. Ziet de Rechter staat voor de deur.	
14	Z.	Jes. 3:13. Hij staat om de volkeren te richten.	
15	M.	Num. 23:19. Zou Hij het zeggen en niet doen?	
16	D.	2 Petr. 3:9. De Heer vertraagt de belofte niet.	
17	W.	Hebr. 10:9. Zie, Ik kom om Uwen wil te doen.	
18	D.	Jer. 29:14. Ik zal van ulieden gevonden worden.	
19	V.	Ezech. 34:11. Ik zal naar Mijne schapen vragen.	
20	Z.	Joh. 10:27. Ik ken dezelve, en zij volgen Mij.	
21	Z.	Jes. 11:1. Er zal een rijsje voortkomen, uit den afgehouwen tronk van Isai.	
22	M.	Matth. 1:23. Gij zult Zijn naam heeten Immanuël	
23	D.	Hebr. 1:5. Ik zal Hem tot een Vader zijn.	
24	W.	Zach. 9:9. Ziet, uw Koning zal u komen.	
25	D.	**1e Kerstdag.** Matth. 1:16. Geboren is Jezus, gezegd Christus.	
26	V.	**2e Kerstdag.** Hebr. 2:17. Waarom Hij in alles den broederen moest gelijk worden.	
27	Z.	Jes. 25:9. Hij zal ons zalig maken.	
28	Z.	Luk. 1:47. Mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker.	
29	M.	Joh. 1:10. De wereld heeft Hem niet gekend.	
30	D.	Ps. 72:17. Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid.	
31	W.	Job 13:9. Zal het goed zijn als Hij u zal onderzoeken?	

De winter is een gezellige tijd.
Hij is door St. Nicolaas, Kerstmis gewijd.

Stand der Maan in 1913.

JANUARI.

7.	Nieuwe Maan	10.48	's morgens.
15.	Eerste Kwartier	4.21	's avonds.
22.	Volle Maan	4.0	„
29.	Laatste Kwartier	7.54	's morgens.

FEBRUARI.

6.	Nieuwe Maan	5.41	's morgens.
14.	Eerste Kwartier	8.53	„
21.	Volle Maan	2.23	„
27.	Laatste Kwartier	9.35	's avonds.

MAART.

8.	Nieuwe Maan	0.42	's morgens.
15.	Eerste Kwartier	9.18	's avonds.
22.	Volle Maan	0.16	„
29.	Laatste Kwartier	1.17	„

APRIL.

6.	Nieuwe Maan	6.8	's avonds.
14.	Eerste Kwartier	5.59	's morgens.
20.	Volle Maan	9.52	's avonds.
28.	Laatste Kwartier	6.29	's morgens.

MEI.

6.	Nieuwe Maan	8.44	's morgens.
13.	Eerste Kwartier	0.5	's avonds.
20.	Volle Maan	7.38	's morgens.
28.	Laatste Kwartier	0.23	„

JUNI.

4.	Nieuwe Maan	8.17	's avonds.
11.	Eerste Kwartier	4.57	„
18.	Volle Maan	6.13	„
26.	Laatste Kwartier	6.0	„

JULI.

4.	Nieuwe Maan	5.26	's morgens.
10.	Eerste Kwartier	9.57	's avonds.
18.	Volle Maan	6.26	's morgens.
26.	Laatste Kwartier	10.18	„

AUGUSTUS.

2.	Nieuwe Maan	1.18	's avonds.
9.	Eerste Kwartier	4.23	's morgens.
16.	Volle Maan	8.47	's avonds.
25.	Laatste Kwartier	0.37	's morgens.
31.	Nieuw Maan	8.58	's avonds.

SEPTEMBER.

7.	Eerste Kwartier	1.25	's avonds.
15.	Volle Maan	1.5	„
23.	Laatste Kwartier	0.50	„
30.	Nieuwe Maan	5.16	's morgens.

OCTOBER.

7.	Eerste Kwartier	2.6	's morgens.
15.	Volle Maan	6.26	„
22.	Laatste Kwartier	11.13	's avonds.
29.	Nieuwe Maan	2.49	„

NOVEMBER.

5.	Eerste Kwartier	6.54	's avonds.
13.	Volle Maan	11.31	„
21.	Laatste Kwartier	8.16	's morgens.
28.	Nieuwe Maan	2.1	„

DECEMBER.

5.	Eerste Kwartier	3.18	's avonds.
13.	Volle Maan	3.20	„
20.	Laatste Kwartier	4.35	„
27.	Nieuwe Maan	3.18	„

Verduisteringen in 1913.

I. *Totale Maan-eclips* den 22sten Maart, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar in Azië, behalve het zuidwestelijk gedeelte, in het oosten van den Indischen Oceaan, Australië, den Grooten Oceaan, Noord-Amerika en het westen van Zuid-Amerika.

II. *Gedeeltelijke Zon-eclips* den 6^{den} April, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar in de Noordpoolstreken, het noordwesten van Noord-Amerika en de noord-oostelijke punt van Azië.

III. *Gedeeltelijke Zon-eclips* den 31sten Augustus, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar enkel in Groenland en aan de noordoostkust van Noord-Amerika.

IV. *Totale Maan-eclips* den 15^{den} September, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar in Azië, behalve Klein-Azië, in den Indischen Oceaan, den Grooten Oceaan, Australië en een groot gedeelte van Noord- en Midden-Amerika.

V. *Gedeeltelijke Zon-eclips* aen 30sten September, onzichtbaar in Nederland, zichtbaar in de zuidpoolstreken, het zuiden van den Indischen Oceaan, Zuid-Oost-Afrika en Madagaskar.

TIJDREKENINGEN.

Guldengetal 14. — Epakta 22. — Zonnecirkel 18. — Romeinsche Indictie 11. — Zondagsletter E. — Jaar der Juliaansche periode 6626.

Verjaardagen van het Koninklijk Huis.

19 April. HENDRIK WLADIMIR ALBRECHT ERNST, Hertog van Mecklenburg-Schwerin enz., Prins der Nederlanden, gemaal der Koningin, geb. 1877.

30 April. JULIANA LOUISE EMMA MARIE WILHELMINA, Dochter van Z. K. H. Hertog HENDRIK en H. M. Koningin WILHELMINA, geb. 1909.

2 Augustus. ADELHEID EMMA WILHELMINA THERESIA, Koningin-Moeder, geb. 1858.

31 Augustus. WILHELMINA HELENA PAULINA MARIA, Koningin, geb. 1880.

Christelijke Feestdagen.

Nieuwjaarsdag 1 Januari.	Hemelvaartsdag 1 Mei.
Goede Vrijdag 21 Maart.	Pinksteren 11 en 12 Mei.
Paschen 23 en 24 Maart.	Kerstfeest 25 en 26 December.

Israelietische Feestdagen.

Purimfeest 23 Maart.	Groote Verzoendag 11 Oct.
Paschen 22, 23, 28 en 29 April.	Loofhuttenfeest 16 en 17 Oct.
Pinksteren 11 en 12 Juni.	„ 23 October.
Tempelverwoesting 12 Aug.	Vreugde der Wet 24 October.
Nieuwjaar 5674 2 en 3 Oct..	Tempelwijding 24 December.

Begin der Jaargetijden.

De Lente begint 21 Maart.	De Herfst begint 23 September.
„ Zomer „ 22 Juni.	„ Winter „ 22 December.

ALGEMEEN POSTTARIEF.

BRIEFKAARTEN

zijn aan alle kantoren verkrijgbaar tegen betaling van 3 Cent (2½ voor het zegel en ½ Ct. voor het formulier) of 6 Cent voor een briefkaart met betaald antwoord (5 Cents zegel) of zoogen. dubbele briefkaart.

Het port voor een briefkaart bestemd voor iemand wonende binnen den kring van het post- of hulppostkantoor, waar de briefkaart is ter post bezorgd, bedraagt 1½ Cent.

Voor ongefrankeerde briefkaarten is een hooger port van 5 Cent verschuldigd.

BRIEVEN

van	1— 20	gram	5 Cent
boven	20— 200	„	10 „
„	200— 500	„	15 „
„	500—1000	„	20 „
„	1000—1500	„	25 „
„	1500—2000	„	30 „

Bij bestelling van een brief binnen den kring van het post- of hulpkantoor waar die ter post is bezorgd

van	1— 20	gram	3 Cent
boven	20—200	„	5 „

zwaarder gewicht dan 2 K.G. is alsdan niet geoorloofd.

Voor een ongefrankeerden brief bedraagt het port 5 Cent meer dan voor een gefrankeerden brief van hetzelfde gewicht.

DRUKWERKEN.

Als drukwerk mogen worden verzonden gedrukte stukken, boekwerken, foto's en drukproeven met bijbehoorende geschreven copie en aanmerkingen daarop betrekking hebbende. Op de adreszijde moet worden vermeld „Drukwerk", terwijl in open couvert dient te worden verzonden.

Op carton (kaartpapier) gedrukte stukken, open verzonden, mogen niet kleiner zijn dan 6 bij 9 en niet grooter dan 13 bij 18 cM. Op hectografische of dergelijke manier vermenigvuldigde stukken worden als „drukwerk" beschouwd, mits bij minstens 20 stuks gelijk ter verzending aangeboden.

Visitekaarten mogen als drukwerk worden verzonden, mits in open omslag.

De grootste afmeting voor drukwerk in pakken is in lengte, breedte en hoogte 45 cM.; rollen mogen niet langer zijn dan 75 cM. bij een doorsnede van 10 cM. Het hoogste gewicht bedraagt 3 kilogr.

Het verschuldigde recht bedraagt:

van	1— 50	gram	1 Cent.
„	50— 100	„	2 „
„	100— 150	„	3 „
„	150— 200	„	4 „
„	200— 250	„	5 „
„	250— 300	„	6 „
„	300— 350	„	7 „
„	350— 400	„	8 „
„	400— 450	„	9 „
„	450— 500	„	10 „
„	500— 750	„	12½ „
„	750—1000	„	15 „
„	1000—2000	„	17½ „
„	2000—3000	„	20 „

DAG- EN WEEKBLADEN.

Het port van Nieuwsbladen, met of zonder bijvoegsel, bedraagt:

per nummer van	1— 50	gram	½ Ct.
„ „ „	50—150	„	1 „

voorts voor elke 50 gr. of ged. ½ Ct. daarboven.

Voor bijvoegsels of bulletins, afzonderlijk verzonden, is een gelijk port verschuldigd.

MONSTERS ZONDER WAARDE.

Het port bedraagt: tot	75	gr.	2½ Ct.
boven	75—150	„	5 „
„	150—225	„	7½ „
„	225—300	„	10 „
„	300—350	„	12½ „

maximum gewicht 350 gram (binnenland).

Zij mogen beslist geen handelswaarde bezitten en verpakt geen grootere afmeting hebben dan hoogte 10 cM., breedte 20 cM. bij eene lengte van 30 cM., of indien zij in één rol zijn bijeengevoegd eene lengte van 30 cM. bij eene doorsnede van 15 cM.

Ongefrankeerde „Monsters", „Dag- en Weekbladen" of „Drukwerk" worden belast met tweemaal het port bij vooruitbetaling verschuldigd; bij onvoldoende frankeering wordt hetzelfde strafport toegepast, doch na aftrek der gebezigde postzegels.

POSTWISSELS.

Van het over te maken bedrag wordt een recht geheven van:

	tot en met ƒ 5.—	$2\frac{1}{2}$ Cent.
boven ƒ 5.—	„ „ „ 12.50	5 „
„ „ 12.50	„ „ „ 25.—	10 „
„ „ 25.—	„ „ „ 37.50	15 „
„ „ 37.50	„ „ „ 50.—	20 „
„ „ 50.—	„ „ „ 75.—	25 „

en voorts 5 Cent voor elke som van ƒ 25.— of gedeelte van ƒ 25.— boven ƒ 75.— tot en met ƒ 500.—. Boven ƒ 500.— is voor elke honderd gulden of gedeelte daarvan een recht van 10 Cent te heffen.

POSTBEWIJZEN.

Overmaking van geld per post kan eveneens geschieden door postbewijzen, welke verkrijgbaar zijn tot *elk bedrag* tot en met *tien gulden*. Boven het bedrag van het postbewijs is $2\frac{1}{2}$ Cent als recht en $\frac{1}{2}$ Cent voor formulierkosten verschuldigd. De verzending geschiedt door den afzender in gesloten omslag.

De postbewijzen zijn zes maanden geldig.

BRIEFOMSLAGEN

met een postzegelstempel van 5 of $12\frac{1}{2}$ Cent kosten $5\frac{1}{2}$ of 13 Cent.

POSTBLADEN

met een postzegelstempel van 3, 5 en $12\frac{1}{2}$ Ct. zijn tegen $3\frac{1}{2}$, $5\frac{1}{2}$ en 13 Cent verkrijgbaar.

Beschreven, doch niet verzonden briefkaarten, briefomslagen en postbladen kunnen tegen nieuwe ingeruild worden onder bijbetaling van $\frac{1}{2}$ Cent voor het formulier.

POSTPAKKETTEN.

De pakketten mogen het gewicht van 5 kilogrammen niet te boven gaan en van omvang niet grooter zijn dan 25 kubieke decimeter en langs een hunner vlakken geen grooter afmeting hebben dan 100 centimeter; is een der vlakken 1 meter lang, dan mogen de andere vlakken niet meer zijn dan 20 centimeter.

Vooruitbetaling der verschuldigde port:

tot 1	kilogram	15 Cents.
van 1 tot 3	„	20 „
„ 3 „ 5	„	25 „

Desverlangd kan de afzender een bewijs van ontvangst bekomen tegen betaling van 5 Ct.

Aangegeven waarde maximum bedrag ƒ 500; recht 10 Cent voor elke honderd gulden of gedeelte daarvan.

Deze laatste moeten zoodanig worden ingepakt en verzegeld, dat opening niet mogelijk is zonder den omslag of de zegels te beschadigen, bovendien moet het touw zonder knoopen zijn.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

Op alle postkantoren en de hulpkantoren daartoe aangewezen, bestaat gelegenheid tot inleggen en terugbetalen van gelden in de Rijkspostspaarbank. Het Rijk vergoedt aan rente 2.64 pCt., of 11 Cent van elke honderd gulden gedurende elke halve maand, ingaande den 1sten en 16den der maand. Aan bovengenoemde kantoren zijn alle gewenschte inlichtingen en formulieren verkrijgbaar, alsmede spaarbankzegels van 1 en 5 Cent. Boven ƒ 1200.— op één spaarbankboekje, geeft het meerdere geen rente.

Den beambten is strikte geheimhouding opgelegd; de Nederlandsche Staat waarborgt terugbetaling der ingelegde gelden.

TELEGRAAFKANTOREN.

De prijs van een Binnenlandsch telegram van 2—10 woorden is 25 Cent, 5 Cent voor elke volgende 5 woorden; en 5 Cent voor elke 10 woorden of minder boven 50 woorden.

Derhalve van	2—10	woorden	25 Cent.
„	11—15	„	30 „
„	16—20	„	35 „
„	21—25	„	40 „
„	26—30	„	45 „
„	31—35	„	50 „

enz. Naar Ned.-Indië ƒ 2.50 per woord.

Om als één woord te worden geschat, mag een woord niet meer dan 15 letters bevatten; een getal mag hoogstens uit 5 cijfers bestaan, met dien verstande dat breukstrepen en punten of komma's, dienende om de geheelen van de tienden te scheiden, ook als een cijfer meegerekend worden.

Overigens blijven alle lees- en zinteekens bij de woordtelling buiten aanmerking.

Dringende telegrammen tegen dubbel tarief.

TELEFOONKANTOREN.

Op plaatsen waar een Rijkstelefoonkantoor is gevestigd, is ten kantore eene publieke spreekcel ingericht.

De prijs voor een Intercommunaal gesprek bedraagt 30 Cent voor elke *drie* minuten voor binnenlandsche aansluiting.

Voor het buitenland:

België: dit hangt af van den afstand tusschen de plaatsen in Nederland en België en bedraagt ƒ 0.60 of ƒ 1.45 per 3 minuten, het eerste tarief is geldig voor de grensplaatsen.

Duitschland: geldt hetzelfde als voor België met prijzen van ƒ 0.60, ƒ 0.90 en ƒ 1.20 of ƒ 1.50 per 3 minuten.

Z. K. H. De Prins der Nederlanden.

Commendator van de Ned. Afdeeling der Johanniter Orde.

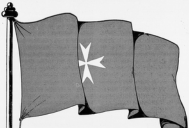

Prins Hendrik der Nederlanden
en de wederopleving der Johanniter-orde.

Hoezee! Gerade durch der beste weg! Zoo zij het;
Een vorst steekt immer kloek van wal! Zoo één, is hij het.
Nu weten wij 't voor goed wie 't grootst gevaar durft tarten;
Dit dapper voorbeeld boeit en wint in storm de harten.
Raak nu in geestdrift voor uw Prins, die durft, die kan!
In koor, vol dankbren lof, gewage een elk daarvan;
Komt Hendrik uit den Hoek, dan is hij onze man!

Dit naamrijmpje gaven wij ten beste, toen onze prins in Februari 1907, aan den Hoek van Holland, bij de schipbreuk der Harwichboot echt vaderlandschen moed, beleid en trouw toonde, waarover het gansche volk vol bewondering was. En nu de middeleeuwsche ridderzin weer herleefde en de aloude orde der Johanniters ook hier weer in aanzien kwam, is dat ook onder ons niet onopgemerkt gebleven maar dankbaar gewaardeerd geworden. Mr. H. Verkouteren te Amsterdam schreef in 1910 in De Vriend des Huizes een lezenswaard opstel over

de Johanniters, ter begeleiding van een fraai portret van Z. K. H. den Prins der Nederlanden, als Commandator van de Nederlandsche Afdeeling dier orde en ook in dezen Almanak voor de Jeugd mogen wij daarover niet zwijgen. Wij weten hoe in 1909 de geboorte onzer prinses Juliana samenviel met de geboorte der Commanderij in Nederland, als afdeeling van de Balye van Brandenburg en wij vernamen met instemming hoeveel de protestantsche Johanniters in Duitschland onder Prins Eitel Friedrich als Herrenmeister reeds deden op philanthropisch gebied. In het Brandenburgsche Sonnenburg, van ouds hunne residentie, hebben zij een ziekenhuis maar bij dit eene bepaalden zij zich niet. Op een vijftigtal ziekenhuizen en hospitalen zouden zij wel kunnen wijzen. Bij binnenlandsche rampen hebben zij zich geweerd en op de slagvelden in de laatste oorlogen hebben zij zich verdienstelijk gemaakt.

De Johanniters uit de Middeleeuwen traden tijdens de kruistochten op den voorgrond. Zij vormden evenals de Tempeliers en de Ridders van het Duitsche Huis een geestelijke ridderorde, maar zij alleen hebben stand gehouden. Bij het chevalereske dat zij hadden voegden zij de menschlievende eigenschappen waaraan zij hun ontstaan dankten. De kiem van alles vinden wij in een hospitaal te Jeruzalem, met een kapel gewijd aan St. Jan den aalmoezenier, patriarch van Alexandrië. Kooplieden uit Amalfi, die veel met het Oosten handelden, boden rijkelijk onderstand. Duizenden pelgrims naar het Heilige Graf vonden bescherming, verzorging en verpleging. Na de inneming van Jeruzalem in 1099 treden zij vooral op in hun ridderlijke hoedanigheden. In den strijd tegen de Turken moesten de christelijke heiligdommen, de herinneringen aan den Heiland, de plaatsen waar Hij op aarde had gewandeld worden beschermd en verdedigd. Werden zij niet in den strijd betrokken dan wijdden zij zich aan de pelgrims. Nu eens stond de hospitaaldienst, dan weder de krijgsdienst op den voorgrond. Na 1187, toen Jeruzalem in de macht der Turken moest worden gelaten, weken de ridders naar Acco of Ptolemaïs, en toen ook dit bezweek in 1291, eerst naar Cyprus en vervolgens naar Rhodus, dat zij door hun zeemacht veroverden. Daarna vestigden zij zich op Maltha. Soms doen zij ons in hun strijd tegen de Turken, aan onze Geuzen denken maar het liefst stellen wij hen ons voor als in beoefening brengend wat uitgedrukt wordt door het kruis, het Malthezer kruis, met de acht punten, die, zegt men, van de acht

zaligsprekingen getuigen, op den zwarten mantel gehecht. Zoo zien wij ook Prins Hendrik voor ons op dit hierbij gevoegd portret, het linnen kruis op de borst en op den mantel.

Het oudste gesticht der St. Jans ridders in ons vaderland schijnt de commanderij van Nijmegen *) geweest te zijn, die in 1196 opkwam door de goede gunst van den burggraaf Alard en van Uda, zijne echtgenoot. Het huis of hof werd door Keizer Hendrik VI bevestigd en in bescherming genomen en later door anderen met inkomsten bevoorrecht. Het hospitaal verleende huisvesting aan pelgrims, die naar het Heilige land trokken. Men had er priesters, dienende broeders, een organist, zangers en een koster. Aan huiszittende armen werden uitdeelingen gedaan. Men leefde naar de inzettingen van Augustinus, onder beloften van gehoorzaamheid, kuischheid en afstand van allen bijzonderen eigendom.

Toen de laatste commandeur, Bernard van Goltstein, in 1638 overleden was, bestemde de stedelijke regeering de inkomsten tot dienst en onderhoud der hervormde kerken, scholen en armen. Meermalen poogde men de goederen op te eischen, doch de magistraat van Nijmegen bleef in het bezit gehandhaafd.

De kerk van St. Jan op de tegenwoordige Oude Korenmarkt werd 29 Aug. 1566 aan de Hervormden gegeven. Spoedig daarop werd de prediking door een oproer gestoord. De predikstoel werd uit de St. Janskerk gehaald, verontreinigd, op den blauwen steen met roeden gegeeseld en verbrand. Dit lot trof ook den hoed van den predikant Ludovicus Ornaeus, die, na twee dagen en een nacht in een lakenkist verborgen te zijn geweest, gelukkig wist te ontkomen. Nadat de rust hersteld was werd de kerk andermaal aan de Hervormden geschonken (21 Oct. 1566), hetgeen bij verdrag bevestigd werd, 27 Februari 1579.

In het jaar 1650 vond de stedelijke regeering goed de kerk te doen afbreken; de plaats waar zij stond met een gedeelte van het kerkhof tot een markt in te richten en de afbraak in het openbaar te verkoopen.

Gelderland was tijdens de republiek in kwartieren verdeeld. Het kwartier van Nijmegen, niet tevreden met wat op dat gebied bestond te Harderwijk, begeerde een eigen hoogeschool of kwartierlijke academie, en van 1656—1686 ongeveer is die inrichting van hooger onderwijs in de voormalige eetzaal, het refectorium van het St. Janshospitaal gevestigd geweest, totdat bij het verval der school de gehoorzaal aan de Fransche vluchtelingen tot kerkgebouw werd verleend. Vroeger had

*) Zie W. Moll: Kerkgeschiedenis van Nederland vóór de Hervorming II, 2, bl. 138.

de Waalsche gemeente de kerk der Regulieren in gebruik gehad, van 1701 af kerkte men nu geregeld in het voormalig auditorium. Een gedeelte van het hospitaal met het commandeurshuis werd voor predikantenwoningen beschikbaar gesteld. In het jaar 1777 werd de kerk van een nieuw orgel voorzien. Twee Waalsche predikanten: Soudan en Brun zijn gedurende den korten tijd van haar bestaan hoogleeraren geweest dier kwartierlijke academie.

Tot op den huidigen dag, meer dan zeven honderd jaren, was de stichting der St. Jansridders aan geestelijke doeleinden dienstbaar. Het verwondere ons niet. Zijn wij niet allen pelgrims; leeren wij dat niet van Bunyan; zoeken wij niet allen de toekomende stad en is het geen ridderplicht op de levensreis elkander voor te lichten en bescherming te verleenen. Het domein van St. Jan bestaat nog na zoovele wisselingen en na zoovele eeuwen; de gewelven der kelders en de dikke muren getuigen van den middeleeuwschen oorsprong, en het verrassend schoone uitzicht over de breede rivier, over de Betuwe tot ver achter Arnhem, pleit voor den smaak der stichters, die deze plek verkoren. Moge het voormalig hospitaal der St. Jansridders uit den voortijd, nog lang aan godsdienstige en zedelijke, aan geestelijke en philanthropische bedoelingen gewijd blijven. Dat de schrijver dezer regelen over de Johanniters handelend en over hunne wederopleving in ons vaderland door Prins Hendrik, ten slotte inzonderheid aan het Nijmeegsche St. Jan gedachtig is, moge verontschuldiging vinden. Reeds meer dan twintig jaren heeft hij het voorrecht dat oude klooster te bewonen en pelgrims, réfugiés, op weg naar het ware, het hemelsche Jeruzalem, de behulpzame hand te bieden.

Nijmegen, St. Jan, Aug. 1912. A. PIJNACKER HORDIJK.

Hollandsche visschers op hun praatstoel. Van JOZEF ISRAËLS.

Op hun praatstoel.

Komt, mannen, *steekt* gerust *van wal*,
Uw echte ronde zeemanstaal
Klinkt aangenaam ons in het oor;
We luist'ren gaarne altemaal.

SIJMEN. Als gistren, Janbuur, heugt 't me nog,
Dat Vader mij *op sleeptouw nam*
En ik voor 't eerst bij hem aan boord
Te midden van de manschap kwam.
Ik kreeg mijn plaats maar ook mijn werk,
In nietsdoen stak voor mij geen heil,
Zei Vader, en 'k kon aan den gang,
Al *hield* hij ook *een oog in 't zeil.*

JANBUUR. Ja, Sijmen, 't was een andre tijd
Dan nu, *de bakens zijn verzet;*
Een jongen *ging het zeegat uit*
En had daarin de schoonste pret.
Nu staat dat volkje aan den kant,
(Wat of er nog van groeien zal!)
Ze krijgen les maar niet aan boord,
Maar van *de stuurlui aan den wal.*

SIJMEN. Ze *visschen* daarmee *achter 't net;*
Ze *strijken* op een goeden dag
Voor jongens, grootgebracht aan boord,
Voorzeker eens geheel *de vlag.*
Mijn kleinzoon ook; ik mag hem graag,
Want 't is een rechte handjegauw;
'k *Wierp* bij zijn vaêr *een spierinkje uit,*
Maar 'k *ving* bij hem geen *kabeljauw.*

JANBUUR. „Ze worden oud en weten 't niet,"
Zoo zegt het huidige geslacht,
Maar had ik jongens nog, mijn vriend,
Ik had ze gauw aan boord gebracht;
Ik heesch *de vlag* kordaat *in top,*
En had *het anker* vlug *gelicht;*
Ik *zette alle zeilen bij;*
De kust was gauw dan uit 't gezicht.

SIJMEN. Ho, ho, Janbuur, da's wat te kras,
Voor ons is nu de tijd voorbij;
Je *ligt* voor goed *voor anker,* vrind,
Een *ieder vischt op zijn getij.*
Ons wacht nog slechts de laatste tocht,
Den boeg vrij naar omhoog *gekeerd,*
Want *in behouden haven landt,*
Wie op *de vaart het bidden heeft geleerd.*

Utrecht. L. C. POST.

CATRIEN'S GEBEDJE.

Catrien en Daatje Vermaat waren twee lieve kinderen. Vader en moeder, zoowel als de oudere broers en zusters, hielden zeer veel van de kleintjes. Vooral vader hield dolveel van zijn tweelingen, want dit waren zij. Niet dat hij ze meer lief had dan zijn andere kinderen, in 't geheel niet.

Neen, hij had al zijn kinderen hartelijk lief, maar toch: op zijn tweelingen was hij verzot.

Trouwens, zij waren de jongsten. Acht jaar telden Catrien en Daatje.

Als vader 's avonds van 't werk thuis kwam, snelden zij hem steeds tegemoet en zij waren niet tevreden aleer ze hem minstens driemaal hadden omhelsd. Gehoorzaam waren de meisjes ook, want als vader zei dat het tijd was om te gaan slapen, behoefde hij dat niet te herhalen. En boodschappen doen voor moeder, nu, dat deden ze wat graag, maar altijd met z'n tweeën.

Denkt nu echter niet, kinderen, dat er aan Catrien en Daatje Vermaat niets mankeerde. Geen enkel mensch en ook niet één kind is volmaakt.

Zoo kon Catrien nog al eens plagen, terwijl haar zusje gauw koppig was en niet spoedig iets vergaf. Was dit laatste lang niet goed, ook Catrientje ging met haar plagerijen wel eens te ver. Zeker moest dit dan bij haar zusje verbittering wekken, hoewel Catrientje later meest om vergeving vroeg.

Wanneer zich eens zulk een tooneeltje voordeed, dan had vader of moeder heel wat te doen om de tweelingen weer met elkaar te verzoenen. Luistert echter, op welke wijze Daatje van haar koppigheid werd genezen.

't Was Zondagavond.

Vader en moeder waren naar de kerk, drie kinderen waren meegegaan. Alleen de veertien-jarige Marie moest thuis blijven om op de twee kleintjes te passen; deze mochten opblijven tot de kerk uitkwam, dan zou moeder ze in hun bedje brengen.

Marie zat rustig te lezen, de kinderen speelden met elkaar. Opeens nu begon Catrien haar zusje te plagen, waardoor Daatje zeer boos werd. De kinderen begonnen zoo erg te twisten, dat Marie tusschenbeide moest komen. Zij kon de kinderen echter niet met elkaar verzoenen, waarom zij ze naar bed zond. De meisjes, die hun oudere zuster moesten gehoorzamen, volgden dit bevel, hoewel schoorvoetend op, en even later lagen Catrien en Daatje naast elkaar in hun ledikant, boven op 't slaapkamertje.

Veel ging er om in die twee kleine harten. Na een minuut of tien stil te hebben gelegen, vroeg Catrien haar zusje:

„Ben je nog kwaad? Toe, vergeef 't me maar?"

Daatje keerde haar den rug toe en zei niets. Catrien deed nu overluid haar avondgebedje, toen bleef het weer stil.

Na een poosje legde Catrien haar hand op Daatjes arm en vroeg:

„Zus, moet je niet bidden?"

Koppig rukte Daatje zich los en gaf geen antwoord. Even later echter

werd ze plotseling erg onrustig. Zij woelde heen en weer, en kon den slaap niet vatten. Nog onrustiger werd zij, toen ze vader en moeder hoorde thuiskomen, en op moeders vraag waar de kleintjes waren, Marie hoorde vertellen waarom deze de kinderen naar bed had gezonden.

Dan, Daatje hield het niet meer uit. Zij sprong uit bed, ging op haar bloote voetjes langs de trap naar beneden en vloog in vaders armen. Zij begon luid te weenen en snikte:

„O, Vader, wat zal de lieve Heer boos op mij zijn."

„Wat dan, mijn kind?" vroeg deze.

Nu vertelde Daatje alles wat er gebeurd was en ook dit, wat wij nog niet weten:

Toen Catrien haar vroeg of zij niet moest bidden, had zij zich koppig omgekeerd. Maar toch had zij gehoord dat Catrien, hoewel zacht, nog eens het avondgebedje had opgezegd en zij daarna den lieven Heer had gevraagd, of Hij ook dit wilde verhooren, wijl haar zusje zelf niet bidden wou. En Daatje had het in bed niet meer kunnen uithouden, onder snikken vertelde zij het haar ouders, en vroeg of de Heer haar zou willen vergeven.

De vader, die innig blij was dat zijn kind hem dit alles vertelde, zeide:

„Zeker, mijn kind, als je 't den goeden God maar vraagt."

Vader en moeder gingen met de kleine meid naar boven. En terwijl vader Daatje op zijn knie nam, haar de handen deed vouwen en zijn kind den Heer leerde vragen om vergeving, ging de moeder naar het ledikant en zag naar Catrien, die rustig lag te slapen.

Met een dankbaren blik zag de moeder haar kind aan en drukte het een kus op de wangen.

* * *

Na dien avond was Daatje nimmer meer koppig, en mocht het ook nog eens voorkomen dat de tweelingen boos op elkander waren, dan duurde die boosheid niet lang, omdat zij wisten te vergeven. En zoo boos werd Daatje nooit, dat zij haar avondgebedje niet meer zou willen opzeggen.

Denkt hieraan, lieve kinderen!

Weet, dat ge elkander vergeven moet.

Ook de goede God wil ons vergeven, als wij iets hebben misdreven. Vergeeft elkaar, en vergeet nimmer te bidden!

En wanneer broer of zus het eens niet doet, doe dan als Catrientje Vermaat.

RIGTER EVOT.

De Poppendokter.

Broer Hendrik is een leuke jongen;
Dat zegt een ieder die hem kent.
Ik ben zijn zusje, Frederika.
Pa noemt broer dikwijls: „brave vent."

Wij spelen altijd met elkander,
Wanneer het leeren is gedaan.
Maar 't kan ook meer dan eens gebeuren,
Dat wij te zaam uit wand'len gaan.

Doch is het buiten regenachtig,
Of stormt het, dan is 't huisarrest.
Dan amuseeren wij ons binnen
En dat gaat altijd opperbest.

Laatst, 't was op eenen Woensdagmiddag,
En veel te koud om uit te gaan,
Kreeg broer opeens een leuken inval:
Wij zouden dokter spelen gaan.

Broer deed een hoogen linnen boord om,
Waarin zijn kin bijna verdween;
Hij zette Papa's hoogen hoed op
En trok Pa's huisjas aan meteen.

Ik was nu moeder en mevrouwtje,
Mijn pop het kind en de patiënt;
Zoo wachtten wij mijnheer den dokter,
Dat was broer Hendrik, u bekend.

„Ach dokter," zei ik „Wil u even
Eens naar dit kleine meisje zien?
Zij wil maar in 't geheel niet eten,
Weet u ook raad daarvoor, misschien?"

„Wel zeker," sprak de dokter ernstig,
En keek met een geleerd gezicht,
„Laat mij haar tong maar eens bekijken";
Doch popje hield haar mondje dicht.

„O, 'k zie 't al aan haar beide oogjes,
Die staan mij in 't geheel niet aan;
'k Zal haar een lekker drankje geven,
Dan zal het wel weer over gaan.

Bij mooi weer, mag zij ook naar buiten,
Maar voor den tocht dient opgepast.
Denk u er aan, het kan niet missen:
Verkoudheid is een groote last."

Nu wilde popje heel niet slikken,
Dat was niet naar des dokters zin,
Hij sprak: „Geef me maar eens een lepel,
Dan geef ik haar het drankje in."

Dat was heel vriend'lijk van den dokter;
Ik zei: „Ik dank u wel mijnheer." —
Mocht het soms later weer gebeuren,
Dan vraag ik dokter Hendrik weer.

Neerbosch.

Tante COBA.

OOK EEN KERSENFEEST.

De Neerbosch-Cent naar de Kerk.

De Neerbosch-Cent.

Het was zomervacantie en dus een heerlijke tijd voor de kinderen, een tijd van pret en spelen.

Annie Karels was bij haar oom en tante in de stad te logeeren. Zelf kwam zij uit een heel klein dorpje, dus was het voor haar een heele verandering, nu eens een poosje in de stad te zijn. Wat was ze blij, wanneer ze 's middags met haar nichtje Toos, die evenals zij, elf jaar oud was, uit wandelen mocht gaan. Hoe mooi waren die plantsoenen en wat zag ze overal deftige huizen, verscholen tusschen vol geboomte. Hier zag ze toch meer dan in het landelijke dorpje, vanwaar ze kwam.

En wat keek Annie zich de oogen

Afdeeling der „Neerbosch-Cent" te Werkendam.

uit, toen er des Woensdags markt was. Wat een drukte en een leven; overal kwamen de boeren vandaan met hun wagens, waarin vee, of boter en kaas, of groenten. Wat vond ze 't leuk met Tante en Nichtje te dwalen langs al de tentjes en kramen, waar men van alles kon koopen. Een gezellige drukte heerschte daar: de kooplieden schreeuwden om het hardst, om hun waar aan te prijzen. Zij maakten dan ook goede zaken, want menigeen ging met een of ander artikel naar huis. Ge begrijpt, kinderen, dat Tante voor Annie en Toos wat lekkers kocht.

Zoo was iedere dag voor Annie er een vol genot. En nu was het alweer Zaterdagmiddag geworden en 's avonds zou zij vertrekken. 't Speet Annie wel een weinig dat die week zoo gauw was omgevlogen, evenwel was ze toch blij, want zij verlangde erg naar vader en moeder, en naar broertjes en zusjes.

Toen het eten op was, vroeg Toos haar:

„Zeg, Annie! ga je mee de Neerbosch-Cent ophalen?"

„Neerbosch-Cent, wat is dat?" vroeg Annie verwonderd.

„Wel, kijk! Hier heb ik een spaarpot, daar staat op „Neerbosch-Cent", en nu ga ik elken Zaterdagmiddag naar familie en kennissen van vader en moeder, die dan telkens één of meer centen in den spaarpot offeren. In 't begin van de maand breng ik den spaarpot bij onzen dominee, deze ledigt hem dan en stuurt het geld naar Neerbosch."

„Wat is dat Neerbosch dan? Ik dacht, dat het een dorpje in Gelderland was," zei Annie.

„Ja, maar een weezendorp. Te Neerbosch is een inrichting voor weezen. Daar worden arme weeskinderen uit het geheele land opgevoed. 't Is een Christelijk tehuis, er is ook een kerk bij en de directeur is een predikant. Daar wordt aan de kinderen ook verteld van Jezus, onzen Heiland. En waar er over de vierhonderd kinderen zijn en er dus veel geld noodig is om dat groote gezin te onderhouden, daar heeft men buiten de andere inkomsten ook de Neerbosch-Cent. En rijke en arme kinderen doen allen hun best om zooveel mogelijk te verzamelen, om daardoor het leed van die arme weezen te verzachten."

Aldus legde Tante de zaak voor Annie uit.

„Ja," zei Toos, „ik vind het heerlijk, iedere week haal ik zoowat een kwartje op."

„Hé, wat vind ik dat aardig," zei Annie. „Ik zal moeder vragen of ik dat bij ons in 't dorp ook mag doen. Als vader aan onzen dominee vraagt of die zulk een spaarpot voor mij kan krijgen, dan wil ik er ook graag mijn best voor doen."

„Ja, doe dat, Annie," zei haar tante. „Je hebt daar toch ook familie en

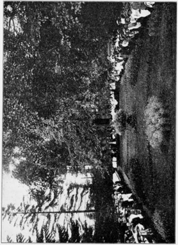

Kersenfeest van de „Neerbosch-Cent" 3 Juli 1912.

vader en moeder hebben ook wel kennissen, waar je met zoo'n spaarpot zult mogen komen."

„Zijn er bij jullie in 't dorp dan nog niet, die het doen?" vroeg Toos.

„Neen, dat geloof ik niet," zei Annie, „ik heb ze tenminste nooit gezien of er van gehoord. En ons dorp is zoo klein, dus zou ik het wel weten."

„Hè, wat leuk, dat jij dan kunt beginnen en de eerste bent. Hier in de stad was het al, wij loopen nu met ons zessen."

„Toch niet tegelijk?" was de domme vraag van Annie.

Toos lachte.

„Wel neen, ieder gaat een kant uit, ieder heeft zijn eigen klanten. En wàt echt, als je er dan weer een nieuwen klant bij kunt vinden. Wij zijn al eens, laat eens kijken, 't is al twee jaar geleden, op Neerbosch geweest."

„Is 't waar, Toos?" en er was verlangen in Annie's stem.

„Ja, vader en moeder, en de andere kinderen met hun ouders en ik."

Toos wist goed, dat ze zich zelf 't laatst moest noemen.

„Wat waren daar een menschen en wat was het daar mooi! Er werd muziek gemaakt en gezongen, maar 't heerlijkste was toch, toen we allen aan groote tafels moesten plaats nemen en we kersen mochten eten."

„Kregen jullie die. En al die menschen?" vroeg Annie weer.

„Ja," zei Toos, „die gaf Neerbosch, maar ze hadden er dan ook wat. En de directeur heeft nog met ons allen en ook met mij gesproken. En hij vroeg of wij nog eens weerkwamen."

De oogen van Annie vroegen: „En?"

„Misschien 't volgende jaar, niet moeder?"

„Als de goede God ons spaart en ons gezondheid schenkt, dan kan 't wellicht gebeuren," antwoordde deze.

„Hè, dan moest je mee kunnen, An!" zei Toos verrukt.

Tante deed het gesprek nu echter staken en zei:

„Wel Toos, je bent zoo in vuur voor Neerbosch, en daar ben ik blij om, maar je zult zoolang praten, tot je vergeet de centen voor Neerbosch op te halen en dat is toch 't voornaamste. En jullie moogt wel voortmaken, want je wilt toch zeker vanavond wel mee naar 't station om Annie weg te brengen?"

„Nou, of ik moeder! Ik ga wat graag naar 't station, weet u wel?"

En de kinderen gingen opweg.

Thuisgekomen, sprak Annie er met vader en moeder over en reeds twee weken later gebeurde het, dat ze met een blij gezichtje bij familie en kennissen in haar dorp kwam vragen om een Neerbosch-cent.

RIGTER EVOT.

DE VERBODEN VRUCHT.

't Is wel een maand of drie geleên,
Dat Hendrik eens wou rooken,
En, toen zijn vader er niet was,
Diens pijp had aangestoken.

Hij rookte dapper en parmant
En stapte of hij wou zeggen:
Zien jullie niet hoe 'n vent ik ben?
Dat hoef 'k niet uit te leggen.

Hij riep z'n broer en zei: Zeg Piet
Wat smaakt zoo'n pijpje lekker!
Maar 'k schei er uit, eer vader komt,
Want als die 't merkt wordt 't gekker.

't Was maar een praatje voor de vaak.
Z'n vader hem verrassen?
Die bleef den heelen middag uit
Om op het vee te passen.

Er was iets anders aan de hand:
Hein kon geen pijp verdragen
En nam in stilte zich vast voor
Nooit meer zoo iets te wagen.

Maar zoo'n voornemen is te mooi....
Hoe vaster hij 't beloofde,
Hoe grooter het gevaar ook was
Dat hem een kooltje stoofde.

Eens hing zijns vaders winterjas
In zon en wind te luchten,
Dan had ie, zooals moeder zei,
Van mot geen kwaad te duchten.

Daar vond Piet twee sigaren in,
Die Vader had vergeten;
Hij nam ze mee naar d' achtertuin.
Dat was iets, zoo na 't eten!

Piet kon wel rooken, maar vriend Hein
Dacht nog met schrik aan 't pijpje....
Kom vent.... sigaren doen geen kwaad.....
Weg was Heins plan..... begrijp je?

Je ziet op 't plaatje, hoe 't hem ging
En of 't hem lekker smaakte;
Broer Piet, die lachte hem nog uit
Toen hij het rooken staakte.

En wat er meer van 't zaakje kwam
Dat zal 'k maar niet vertellen....
Wat kan, om toch maar „groot" te doen,
Zoo'n kleine baas zich kwellen.

A. L. GERRITSEN.

ARM VOGELTJE.

Het was zoo koud, de sneeuw lag hoog;
Een arm klein vinkje hong'rig vloog.
Daar lag, op wit besneeuwden grond,
Veel brood en kruimeltjes in 't rond.

Er was ook reeds een vogelschaar;
Het vinkje dacht aan geen gevaar,
At mee; de vogels hadden pret,
Doch geen van allen zag het net.

Daar komt een man, snel vogels,
vliedt!
Maar ach, de diertjes kunnen niet.
„Een vinkje," zegt de man, „hoe
mooi."
Hij doet het diertje in een kooi.

En Frits, zijn zoontje, is zoo blij.
„O! is dat vinkje heusch voor mij?
'k Vraag al mijn kennisjes en vrinden,
Hoe lief ze wel mijn vinkje vinden."

In warme kamer wordt 't gebracht,
Daar moet het blijven dag en nacht.
Maar hoe het kwijnde van verdriet,
Dat zag Frits in zijn blijdschap niet.

Tot hij vergat de kooi te sluiten,
Snel vloog ons vinkje weg, naar buiten,
Door open raam; wat was het blij!
Het kleine vinkje was weer vrij.

Maar ach, het diertje was te zwak.
En toen de nieuwe dag aanbrak,
Vond Frits, op dicht bevroren sloot,
Het arme vinkje — het was dood.

ANNA.

WAT IK DEED MET MIJN KWARTJE.

Ik kreeg een blinkend nieuw kwartje,
Een kwartje alleen voor mij;
Daar mocht ik iets moois voor koopen,
Wat was ik gelukkig en blij!

Ik liep langs de winkelramen,
Had wenschen, ja, zonder tal:
Een popje, een naaidoos, een boekje,
Een springtouw en een bal.

Toen dacht ik op eens aan mijn zusje,
De Kleine Madelon,
En hoe ze zoo vurig verlangde
Naar 'n rooden luchtballon.

'k Liep toen op een draf naar huis toe,
En haalde de kleine meid
Ik kocht twee luchtballonnen,
En o, wat was ze verblijd!

Ik kocht ook nog ulevellen
En een lekkere pijp pepermunt,
En hoe wij er samen van smulden,
Je zeker begrijpen kunt.

En ik voelde mij zoo gelukkig,
Zoo vroolijk en zoo echt blij,
Veel meer dan wanneer ik mijn kwartje,
Besteed had alleen voor mij.

Ik leerde op eens toen begrijpen,
Wat moeder mij vaak had geleerd;
Dat vreugde gedeeld met een ander,
Onz' eigen vreugde vermeêrt.

C. VAN OPHEMERT.

SCHRIKAANJAGERS,

DOOR

M. A. Z.

Jullie hebt zeker mijn oom Evert niet gekend, hè? 't Was een echt leuke man. Zal ik je eens wat van hem vertellen?

Hij was schipper, net als zijn vader geweest was. Hij haalde turf uit de Drentsche venen en bracht deze naar Amsterdam of Leiden en verkocht ze daar. Veel geleerd had hij niet. Als hij zijn naam moest schrijven, nad hij zeker vijf minuten noodig en dan stonden er wat krabbeltjes, waar geen

mensch „Evert Kraan" van zou maken. Rekenen deed hij secuur, als hij maar een ruw stuk krijt en een plank tot zijn dienst had. In 't zetten van streepjes, telkens vijf bij elkaar, had hij groote bedrevenheid. Lezen kon hij ook. Las hij hardop — en dat deed hij gewoonlijk — dan hoorde men voortdurend de allervreemdste raadsels. En toch was mijn oom Evert niet dom. Schoolgegaan had hij bijna niet. „Dat zit er bij ons niet aan," had zijn vader altijd gezegd. Daardoor was hij met zijn kennis zooveel achter, dat een jongen uit de derde klas hem de loef afstak. Maar hij was bijna overal in ons lieve Vaderland geweest, was steeds in aanraking gekomen met allerlei menschen en had het voorrecht zijn oogen goed te kunnen gebruiken. In 't schippersvak was hij volleerd en grappen uithalen of vertellen, iemand voor den mal houden, of een geschiedenis verhalen, kon hij heel goed. Of wij daarom misschien zooveel van hem hielden? 'k Weet het niet. 'k Geloof het wel. Maar dat zijn persoon ons belang inboezemde, staat vast.

Wat hebben we dikwijls een pret met hem gehad! Hoe heerlijk vonden we 't, als we om vier uur uit school thuis kwamen en moeder ons wist te vertellen: „Oom Evert is er weer, hij ligt bij de G...brug; hij heeft gevraagd, of jullie nog eventjes bij hem wilt komen." Dat we er dan gauw waren, snapt ge zeker. Een roeitochtje, een verhaal, een stuk Leidsch Janhagel, welke jongen en welk meisje houdt er niet van?

Eens hadden we Oom weer overgehaald een roeitochtje met ons te maken. Het kanaal, dat we door voeren, had een paar groote bochten gehad, die men ter wille der scheepvaart had afgesneden, zoodat het kanaal nu recht liep, en de bochten doode armen geworden waren, die allengs ondieper werden. Deze doode armen doorvaren was 't plan. We waren er nog nooit geweest. Oom in de laatste tien jaren ook niet.

We roeiden flink op: Oom zat aan de riemen. Plotseling, om een hoek, zien we een bosch van.... biezen. „Dat zal kracht kosten, om er door te komen," zei Oom, meteen deed hij een paar ferme slagen..... De biezen bogen.... de boot gleed er over.... andere biezen bogen.... de boot gleed ook daar over.... de eerste biezen rezen weer op en.... we zaten rondom in de biezen. Al gingen we in de boot staan, we konden er niet overheen zien. Oom haalde de riemen in. „'k Roei niet meer," sprak hij. „We kunnen er toch niet door komen en terug gaat ook niet best; ik ga er dus bij zitten." En hij voegde de daad bij het woord, haalde zijn rooden zakdoek voor den dag, droogde 't zweet er

mee van zijn gezicht en deed, of hij daar op dat eenzame plekje zijn leven slijten wou.

Wij wisten eigenlijk niet, wat we er van denken zouden. Tot zus Bets een inval kreeg en uitriep: „Oom Evert, dit is 't mooiste plekje, dat men uitzoeken kan, om eens wat extra's te vertellen; vooruit oom Evert vertel op!"

„Meisje, je weet niet, wat je zegt," sprak Oom ernstig, „je zit hier op een plekje, waar je je vader en moeder nooit ziet...."

Kleine Evert — Ooms naamgenoot — trok een lipje; Oom zag het. Dat wilde hij niet. „Neen, lieverd," zei hij, „word maar niet bang, strakjes gaan we weer naar boord toe. Nu ga ik vertellen."

't Werd stil in de boot. De biezen bewogen zachtjes en oom begon.

„D'r is wat met me gebeurd, toen ik zoowat een jaar oud was, dat ik — 't is me zeer dikwijls, meestal op minder aangename wijze herinnerd — al word ik honderd jaar nooit vergeten zal. We — dat zijn mijn vader en moeder, mijn broers en zusters en ik — waren met 't schip te Z. gekomen en moesten een poos daar blijven liggen. 't Was zomer als nu, lekker warm weer. Mijn moeder had last van mij, kleinen dreumes. Daarom bond ze een doek om mijn hoofd, die diende voor hoed en beveiligde tevens mijn hals tegen de muggen, droeg mij over de plank, liep het dijkje over en zette me in 't gras bij een boschje neer. Nu moest ik maar spelen met de grasprietjes, bloemetjes enz. Ik blij — vijf minuten misschien. Toen aan 't huilen. Moeder stuurde mijn broer Jan om me zoet te maken. 't Lukt even; die ziet een paar van zijn vrienden en maakt, dat hij bij ze komt. Ik huil weer. Moeder komt. Jan is nergens te zien. Mopperend gaat moeder weer aan boord, maar komt gelukkig terug met een bordje pap. Ze voert me even, ik hap en ben weer blij. Ik mag alleen eten. Heerlijk! Moeder vertrekt. Ze is nog maar even weg, of ze hoort een ontzettend geschreeuw van me. Ze schrikt.

Wie weet, wat er gebeurd is!

Zij en vader tegelijk spoedden zich naar mij toe en... beiden barstten in lachen uit. Waarom?

Ik zat met het bord op mijn schoot; den lepel had ik laten vallen en op het bord, waar de pap afliep, zat een groote... groene... kikker!

't Beestje had zeker een vliegje of mugje op 't bordje gezien, wilde gaarne een lekker hapje en — de rest raadt ge wel. Wat hebben ze me later dikwijls met dit voorval geplaagd! 'k Moet eerlijk zeggen, 'k ben er dikwijls kwaad om geworden, en of 't nu daar van kwam, weet ik niet, maar 'k ben langen tijd echt bang geweest voor kikkers.

Bang voor kikkers was ik, maar ook kwaad op kikkers, op alle kikkers. Wat heb ik dikwijls gedacht, hoe ik me wreken zou op die leelijke kikkers.

Dwaas, nietwaar; maar 'k was niet wijzer en dan dat geplaag ook altijd te moeten verduren!

Eindelijk — eindelijk verdween mijn haat langzamerhand. Ik merkte n.l., dat die kikkers geduchte vijanden hadden. Vijanden, die ze met graagte verslonden. Dat waren natuurlijk mijn vrienden. Het verbond, dat ik als jongen van vijf jaar met ze sloot, was niet te verbreken, zei ik dikwijls bij mezelf. Wie mijn vrienden, mijn zielsvrienden waren geworden? Wie die aartsvijanden van de kikkers waren? Dat waren de ooievaars. 'k Heb menigmaal in mezelf en ook wel hardop gezegd: „Pak ze maar, vreet ze maar op," als ik zoo'n steltlooper ergens bespeurde. Op een andere manier mijn genegenheid toonen, had ik evenwel nog nooit kunnen doen. Zoo'n gelegenheid kwam echter ook. En of ik er gebruik van maakte, kunt ge dra zelf beoordeelen.

We waren eens weer met 't schip in Amsterdam. De turf was verkocht en daar we over twee dagen de lading graan pas ontvangen zouden, die vader naar Groningen moest brengen, had hij meer tijd dan gewoonlijk om ons eens wat van onze hoofdstad te laten zien. „Wie gaat mee naar de markt?" vroeg hij. Natuurlijk gingen we allen graag. 't Draaide er evenwel op uit, dat mijn broer Jan en ik mee mochten. We hebben toen heel wat gezien en vader heeft aardig wat voor ons gekocht, maar van al die dingen vertel ik nu niks, behalve van een.

We kwamen voorbij het boekenstalletje van een Jood. Deze had ook een afdeeling oude prenten. Dat was wat voor ons. Wij kijken. Ik zag er al gauw een, die me zoo aantrok, dat al de andere me 't kijken niet meer waard waren. Daar zag ik afgebeeld een van mijn vrienden, bezig een mijner vijanden te verslinden en andere zoo'n schrik op 't lijf te jagen, dat ze, dacht ik, minstens van schrik sterven zouden.

„Va, koop die plaat voor mij?" vroeg ik, herhaalde ik, toen mijn vader niet dadelijk mijn verzoek inwilligde. 'k Heb, meen ik, vijf maal moeten vragen voor vader bereid was het prentje te koopen. Vader werd vijf centen armer — ik rijk als een koning. Nu kon ik me verlustigen en dat deed ik iederen dag. 'k Heb — malle jongen die ik was — meermalen in geestdrift uitgeroepen: „Pak ze maar, vreet ze maar op, die schrikaanjagers."

Toch was ik wel zoo slim, dat mijn huisgenooten niets bijzonders van mijn afgod merkten. 'k Hield

zooveel van mijn plaatje, dat ik het 's avonds mee naar kooi nam en bij mijn avondgebedje, als ik dacht, dat niemand het hoorde, dezen regel invlocht: „Dank U, lieve Heer, dat vader dit mooie plaatje met een van mijn vrienden er op voor mij gekocht heeft."

En toch, mijn groote liefde voor de ooievaars is op een zware proef gesteld. Hoe dat toegegaan is, zal ik jullie ook vertellen.

We mochten voor vader en moeder van alles haast doen, behalve..... zwemmen. En welke jongen zwemt nu niet graag? Mijn broer Jan kon 't dan ook uitstekend, niettegenstaande het verbod. 'k Hoor het moeder nog zeggen: „Jongens, denkt er om, gaat nooit zwemmen. Jullie oudste broer Hendrik is bij 't zwemmen verdronken. Doet je vader en moeder geen verdriet." Met tranen in de oogen zei ze het dikwijls. En heel oprecht beloofde ik telkens: „Neen moeder, ik zal heusch niet gaan zwemmen."

Eenmaal echter is de verleiding mij te sterk geweest. 'k Was zeven jaar. 't Was den heelen dag snikheet geweest. 's Avonds was 't niet veel frisscher. Al mijn makkers gingen zwemmen en Jan ook. Allen zeiden: „Kom Evert, ga mee." „Ik mag niet," zei ik. Ze lachten me uit. „Kom toch bangerd," sprak de een. „Evert moet naar moesie toe," spotte een ander. „Evert is bang voor water!" riep mijn vriendje. En Jan? Die kwam naar mij toe en sprak: „Ga jij maar gerust mee, Evert, ik zal wel voor je zorgen; we gaan ginds in dien plas maar wat spartelen; 't is er zoo ondiep, dat je niet verdrinken kunt, of je moet wel languit in 't water gaan liggen en geen mensch kan je er zien. Moeder wordt het dus toch niet gewaar."

Zou ik gaan? Ik twijfelde. Ik besloot mee te gaan kijken. We kwamen bij de plas. Een uitgezocht plekje. De kanten waren begroeid met riet, lang riet en biezen. 't Water was helder. Men kon den bodem zien, neen, 't was niet diep. Ik ging zitten vast besloten gehoorzaam te zijn. Vast besloten? De andere jongens kleedden zich uit, onderwijl mij bespottend.

Was ik bang? Bang voor water? Plons! de eerste sprong in 't nat.

„Heerlijk, heerlijk!" riep hij uit.

Tusschen 't riet was het smoorheet.

„Toe, Evert, kleed je uit," vermaande Jan. „Wees niet langer een flauwerd." Ik zweeg, maar stond werktuigelijk op. „Hij durft niet!" sarde er nog een. Ik kon 't niet uithouden. Ik niet durven?

„Jawel," riep ik, „'k zal 't je laten zien; als jullie dat van me denken, dan ga ik altijd zwemmen."

„Bravo, bravo!" riepen mijn vrienden. In mijn eigen oogen groeide ik.

Ja, 'k was laf geweest, meende ik — en toch een ander stemmetje van binnen zei: „Evert, nu ben je laf." Deze stem wilde ik echter niet hooren.

'k Stond klaar om in 't water te springen. „Zeg Evert," riep Jan, „leg jij alle kleeren nog even daar tusschen dat heel hooge riet; je kunt nooit weten: de diender mocht eens komen, als hij ons goed vond, nam hij 't zeker mee." Ik rilde. Verbeeld je als die mijn goed eens meenam! Wat zou moeder zeggen? Zou 'k me weer aankleeden? Dat was toch al te laf. Fluks alles verstopt en toen in 't water .... Wat hadden we een pret! Allemaal! Een van de zes eigenlijk niet. Mijn geweten sprak luide. Het klaagde mij aan. 'k Was ongehoorzaam. 'k Verdiende, dat me een ongeluk trof. Wat hoorde ik daar? Een voetstap? Kraakte het riet?

„Stil!" riep ik. „Luister eens!" Dra stonden we allen in een rij.

Ik was nummer twee. Mijn broer Jan stond 't dichtst bij den wal aan 't andere eind.

„Krak, krak!" Mijn hart bonsde in de keel. 'k Had wel willen gillen: „Moeder, moeder!" maar ik durfde en kon niet.

Nog eens „krak, krak!" en daar verscheen de kop en toen het lijf en de pooten van een ... ooievaar. Een zucht van verlichting ontsnapte mijn borst. De grootste angst was over. Jan, Piet en Kees hadden heel gauw hun tegenwoordigheid van geest terug. „Dacht jij, dat wij kikkers waren?" riep Jan.

„Maak, dat je weg komt, of ik schiet je," riep Kees, die rechts van mij stond. Met zijn drieën deden ze, of ze op den vogel aanlegden: „Pief, paf, poef!" klonk het uit drie kelen en Langbeen zweefde weldra in 't luchtruim.

Geen vijf tellen daarna stond ik op 't land. 't Kon me niet schelen, wat mijn kornuiten zeiden. Dra was ik aan boord, doodsbleek.

Moeder schrok van me.

't Kostte haar niet veel moeite om te weten te komen, wat er aan haperde. En toen?

Toen heeft die goede, lieve moeder met me gebeden, gebeden, terwijl ze schreide. Dat gebed vergeet ik nooit, al word ik duizend jaar.

'k Ben ook nooit weer gaan zwemmen.

Van den ooievaar houd ik nog veel. Toen ik ouder werd, heb ik begrepen, hoe de Lieve Heer dien vogel gebruikt heeft om mij veel te leeren. Maar .... we moeten naar boord terug, 't is meer dan tijd. Gauw op je plaats, hoor!"

. . . .

. . . .

De riemen kletsten weldra weer in 't water. Toch hoorden we 't haast niet. We keken allen naar Oom..... Wat een beste man was hij toch!

4

APPORT!

APPORT!

Zie eens hoe aardig deze hond,
Een wandelstok draagt in zijn mond,
Hoe vroolijk hij nu apporteert,
Zoo als zijn baas hem heeft geleerd.

Het lijkt een goedig aardig beest,
Geen kind behoeft te zijn bevreesd,
'k Wed als je hem een koekje gaf,
Dat hij tot dank wel zei: waf, waf.

Maar toch, hoe lief die poedel ziet,
O kind'ren, plaag of gooi hem niet;
Want hij onthoudt en weet altijd
Wie hem geplaagd heeft, of hem smijt.

Geef poedel maar een kluif of brood,
Dan geeft hij aanstonds u een poot,
'k Wed dat hij dan niet bromt of bijt
Maar u betoont zijn dankbaarheid.

Zoo kunt gij leeren van zoo'n dier;
Ja, zelfs wel van een kleine mier.
Van honden: trouw en dankbaarheid,
Van mieren: overleg en vlijt.

Weezendorp. OOM JAN.

Lente, breng mij uwen groet!

Lente, met uw zachte kleuren,
Lente, met uw zoete geuren,
Lente, zoo verkwikkend zoet,
Lente, breng mij uwen groet!

Lente, met uw zanggenuchten,
Lente, met uw zoele luchten,
Lente, zoo verkwikkend zoet,
Lente, breng mij uwen groet!

Hoe verlang ik naar uw kleuren,
Uw accoorden, uwe geuren,
Uwe luchten, rein en zoet,
Lente, breng mij uwen groet!

Kom met uwe Zonneschichten
't Sneeuwkleed van de aarde lichten,
Doe herleven beemd' en vloed!
Lente, breng mij uwen groet!

Mies.

Mijn Paard en mijn Hond.

Als klein meisje heb ik nooit een vriendinnetje gehad. We woonden buiten, weet je, en ik had geen zusters of nichtjes. Thuis speelde ik dus met mijn broers, en als ik ergens gelogeerd was, de heele zomervacantie altijd, speelde ik met mijn neven. Een heel enkelen keer zag ik dan wel eens een meisje, maar ik vond die stadsmeisjes niets aardig. Zij kwamen zoo deftig bij mij op visite, en ik kon met hen niet praten over bloemen en planten en prettige buitenspelletjes. En daarom speelde ik maar het liefst met jongens of alleen.

Alleen was eigenlijk nog wel zoo prettig, want dan had ik mijn paard en mijn hond.

Ze leefden niet werkelijk, ik kende ze slechts uit mijn boeken. Ik las meestal vertaalde Engelsche verhalen uit de jeugd van mijn moeder en grootmoeder. Daar kwamen altijd meisjes in voor, die paard reden, en een mooien grooten hond hadden.

Dat waren dan ook langzamerhand mijn grootste wenschen geworden, maar ik sprak er met niemand over. Een paardje zou ik toch nooit krijgen, een hond misschien wel, maar dan stellig niet een grooten hond, zooals ik dien wenschte, en die zou dan toch niet bij mijn paard passen. En daarom hield ik maar denkbeeldig een paard en hond.

Mijn paard en mijn hond!

Hoe duidelijk zie ik ze nog voor

me, en soms is het me, alsof ik ze eens werkelijk heb bezeten. Mijn mooien zwarten ponny en mijn langharigen trouwen Colli.

Als ik 's morgens na 't ontbijt even den tuin in ging, voor dat onze les begon, stond Colli al op me te wachten.

Met mijn zweep, een wilgetakje, in de hand, wandelde ik dan den tuin in, terwijl mijn hond allerlei lieve woordjes kreeg. Zoodra ik uit 't gezicht was, nam ik mijn rokjes op, want amazones dragen immers lange rokken.

Als iemand het zag, deed ik het nooit, want niemand heeft ooit iets van mijn paard en mijn hond geweten. Ik hield te veel van hen, dan dat andere menschen er om mochten lachen. En groote menschen doen dat dikwijls.

Zoo liep ik dan langzaam verder naar ons croquetveld.

„Zoete Colli, blij dat 't vrouwtje er is, ga Ponny maar halen."

En dan sprong Colli blaffende naar 't croquetveld, waar Ponny al stond te wachten.

„Braaf paardje, gaan we rijden," zei ik dan, en daar zat ik in het zadel en draafde voort, klappend met het wilgetakje. We sprongen in gedachten over slooten en hekken.

Het was dan ook een heerlijke tuin, waarin we reden. Middenin was 't croquetveld en aan 't einde stond een oude beukeboom. Onder dien ouden boom rustten we altijd even uit, warm en moe van 't draven. Daar hielden we lange gesprekken over de broers en mijn lessen, totdat ik Ponny en Colli naar stal moest brengen.

„Dag Ponny, tot na de les, beestje. Kom Colli!" en met nette passen, de zweep in de hand, ging ik naar binnen, om na den leertijd weer terug te komen en altijd stonden Colli en Ponny even trouw te wachten.

Wat zijn ze lang mijn vriendjes geweest, van mij alleen, mijn paard en mijn hond. Totdat ik hun eindelijk moest verliezen.

„'t Vrouwtje is bedroefd", zeiden Colli en Ponny, toen ik weer achter in den tuin was.

„Ja", zei ik „'t vrouwtje kan nu niet draven, omdat ze weg moet."

En langzaam, met groote tranen in de oogen, onder mijn geliefkoosden beuk, begon ik hun te vertellen.

„'t Vrouwtje moet ver weg naar school. Ze kan niet altijd klein blijven, en daarom moet ze naar andere meisjes toe en met haar leeren en spelen, om juist als andere meisjes te worden.

En waar 't vrouwtje heen gaat, kunnen Ponny en Colli niet mee. Daar zal geen groote tuin zijn om in te draven en altijd anderen om ons heen, die Colli en Ponny zouden zien. En die zijn toch maar alleen van 't vrouwtje."

„Maar als 't vrouwtje thuis komt met vacantie?" vroeg Colli.

Maar ik wist wel, dat kon niet. Het zou nooit meer zijn als vroeger, nooit meer. Ik zou vriendinnetjes krijgen, die bij mij zouden logeeren en ik zou geen tijd meer hebben voor Ponny en Colli.

„En als 't vrouwtje weer thuis komt als ze groot is?"

Maar ik voelde wel, ook dat kon niet, dan zou ik mijn paard en mijn hond vergeten zijn.

Neen, niet vergeten, maar ze zouden dan mijn Colli en Ponny van vroeger niet meer zijn en daarom moesten ze sterven, voor dat ik weg ging. Maar eerst hebben we nog eens prettig gedraafd en gereden door den ouden tuin.

En toen de laatste dag kwam, waarop ik heen zou gaan, heb ik afscheid genomen van Ponny en Colli onder den ouden beukeboom.

En toen zijn mijn paard en mijn hond gestorven. Maar vergeten, vergeten zal ik ze nooit.

ANNA.

Colli.

BIJ GROOTMOEDER.

WIE GEEFT HET ANTWOORD?

Grootmoeder is zoo oud, haar aangezicht
Gerimpeld, en zoo wit als sneeuw heur haar:
Toch staan haar vriend'lijke oogen nog zoo klaar,
Zoo glinstrend als een dubbel sterrenlicht,
Ja, nog veel heerlijker! Zij zijn zoo zacht,
Dat ge in den Hemel meent te zien. En dan!
Ge weet het niet, hoe ze ons vertellen kan!
Heur kleed is ouderwetsch, maar met een pracht
Van bloemen geborduurd, wier ranke steel
Tot onder toe vol jonge knoppen staat:
't Is zwarte zijde, en ritselt waar zij gaat.
Grootmoeder weet zooveel, verbazend veel;
Geen wonder ook! Zij heeft zoo lang geleefd,
Veel vroeger dan mijn ouders, en die twee
Toch zijn zoo jong niet meer! Grootmoeder heeft
Een Boek, gebonden met verguld op sneê
En letters op den rug, met zilvren slot,
En waar ze vaak een lange, lange poos
In leest. In dezen Bijbel ligt een roos;
Ze is plat gedrukt, haar stengel is geknot;
En ze is bij lang zoo kleurig niet van blaân
Als die voor 't venster in den bloempot staan;
Maar Grootmoe kijkt dit roosje telkens aan.
Wie van u, jonge lezers, legt mij uit,
Wat toch die bloem in 't oude Boek beduidt?

Naar J. J. L. ten Kate.

VERZUIM DE GAVE NIET, DIE IN U IS.

Truitje was maar een eenvoudig boerenmeisje van een jaar of elf, maar ze begreep goed, lette goed op en onthield goed.

Ze ging graag naar school, maar kon als ze thuis kwam ook met veel plezier Moeder een handje helpen. Nu, dat was wel noodig ook, want vrouw Schepers was niet van de sterksten en de meid.... ja, als ze een meid hadden kunnen houden!

Doch daar was immers geen sprake van. Vader was maar een arme daglooner, die met hard werken nauwelijks genoeg verdiende om met z'n vrouw en vier kinderen sobertjes rond te komen. Ja, als moeder in den drukken tijd niet zelf mee was gegaan om in de velden schooven te binden, hoe zouden ze dan aan wat geld zijn gekomen, om den kwaden winter mee door te komen.

En nu wàs het de drukke tijd. Vol zomer en duchtig warm.

's Morgens om twee, drie uur was het reeds dag voor Schepers en z'n vrouw. Dan werkten ze tot eventjes elf. Rusttijd tot twee uur, half drie. En dan maar weer van voren af aan tot acht uur, half negen.

Nu zou dat nog zoo erg niet zijn geweest, — 't waren anders heele dagen hoor, — wanneer Moeder niet voortdurend ongerust was geweest over haar peuters.

Truitje met haar elf jaar, was toch eigenlijk ook nog maar een kind — Marietje was zeven, Bart zes en zusje vijf.

Wanneer er eens een ongeluk gebeurde was er niemand in de buurt om ter hulp te schieten, want hun huisje lag wel heel lief in 't groen, maar een beetje afgelegen. Aan de overzijde der vaart, voor het huisje lag wel een groote boerenhofstee. Maar eer de menschen vandaar met hun bootje over konden komen, was een ongeluk waarschijnlijk al niet meer ongedaan te maken.

Ja, zie je vooral die vaart was Moeders schrikbeeld. Zus en Marietje ach, die gehoorzaamden wel, wanneer Truitje hen verbood daar te dicht bij te komen. Maar wilde Bart kon wel eens duchtig ongezeglijk zijn. Hij had reeds een keer in de vaart gelegen, gelukkig toen vader thuis was, zoodat die hem nog op 't nippertje had kunnen redden.

En nu brak overmorgen ook de groote vacantie nog aan, waarin de kinderen drie weken lang dag aan dag thuis zouden wezen, dag aan dag in gevaar dus. Hoe moest dat gaan?

„Nu kinderen," zei de Meester twee dagen later „jullie moogt nu drie en twintig dagen thuis blijven. Je komt dus Dinsdag over drie weken, naar we hopen, alle in gezondheid weer hier. Voor de drie jongens en de drie meisjes die het meest hun best hebben gedaan heb ik hier nog een mooien tekst. En verder wensch ik jullie een prettige vacantie en de Heer zegene je."

Nu had Meester nog niet gezegd wie het waren, die den tekst zouden hebben, en midden onder het druk handgeven door waren ze dus echt gespannen om te weten te komen, wie de gelukkigen zouden wezen.

Truitje was opgetogen, toen Meester zei: „Hier Truitje, jij hebt er ook een verdiend. Probeer maar te begrijpen en te doen wat de tekst zegt."

Truitje bedankte den Meester en begon toen dadelijk te lezen: „Verzuim de gave niet, die in u is." Nu, dàt begreep ze nog maar zoo dadelijk niet.

Thuis gekomen liet ze haar tekst natuurlijk aan Moeder zien, en „of Moeder ook wist, wat dat beteekende," vroeg ze.

„Wel," zei moeder, „de Heer heeft aan ieder mensch wel iets bijzonders gegeven. De een kan mooi zingen, een ander goed zieken verplegen, een derde mooi teekenen. En nu wil God hebben, dat ieder mensch zijn gave goed gebruikt."

Ja, nu begreep Truitje het wel beter. „Maar," dacht ze dien middag bij zichzelf, „zou ik dan ook een gave hebben? Dat wou ik wel eens graag weten."

Moeder had het erg druk, want ze moest nog veel doen voor morgen. En morgen was ze weer den heelen dag van honk.

„Hou jij de kinderen zoet, Truitje?"

„Ja, Moe," was het antwoord. Maar 't viel Truitje makkelijker, dat te zeggen, dan te doen.

Bart was zoo schrikkelijk lastig dien middag. Hij wou maar al naar de vaart. En van de wederomstuit werden Marietje en Zus ook al wispelturig.

Truitje verzon de mooiste spelletjes, stelde voor een ketting van bloemen te gaan maken. Maar tot eenig loon voor al haar moeite, kreeg ze telkens te hooren: „He, nee, wat heb je daar nou an!"

't Scheelde niet veel of de tranen van spijt kwamen haar in de blauwe oogen.

Ze was heusch niet gewend iets zoo gauw op te geven, maar nu liep ze toch ten einde raad naar Moeder om haar nood te klagen. „Ze willen niet gehoorzamen Moe. Ik kan ze niet stil krijgen."

En Moeder had nog zoo veel te doen! Die kon zich er zelf ook niet mee bemoeien.

„Nou weet je wat, vrouwtje," zei ze eindelijk, „als je dan heel voorzichtig doet, mag je den Prentenbijbel krijgen. Ga jullie dan maar achter in het weitje, onder den boom zitten, laat ze plaatjes zien en probeer wat te vertellen."

En waarlijk, dat sloeg in bij de jonge gasten. Ze lieten zich meetroonen, en kijk nu zelf maar eens op onze plaat, hoe Truitje hen gepakt heeft. Ze las en vertelde, vertelde en las en telkens weer, als het uit was, vroegen drie vleiende stemmetjes: „He, toe Trui en wat toen verder?" Dan lachte ze maar eens en begon een nieuw verhaal, tot dat eindelijk Moeder hen roepen kwam voor de avondpap.

„Moeten we nou al naar binnen?"

A.

vroegen ze. Móchten we nog maar een uurtje."

„O, morgen en overmorgen," lachte Moeder, „en dan nog eens overmorgen. Er komen nog dagen genoeg."

Truitje was moe van al dat gepraat. Ze had een kleur als een roos, maar toch was ze gelukkig.

En toen een half uurtje later het jonge volkje in de rust was en zij met Moeder alleen op Vader zat te wachten zei ze: „Moe zou ik ook een gave hebben?"

Moeder keek haar eens ondeugend aan en antwoordde:

„Je weet het wel. Je kunt...."

„Vertellen," vulde Truitje blozend aan.

„Juist kind," vervolgde Moeder, „en verzuim die gave maar niet, hoor."

Nu, Moeder had daar heelemaal geen last van. 't Ging best die gansche vacantie, want als Bart of Marietje of Zus maar even weerbarstig wilden worden, wanneer Truitje in die lange dagen alleen met hen was, dan behoefde ze maar te dreigen: „Ik vertel van avond niet, hoor," en dadelijk bonden die lastige klantjes in.

En bij 't naar bed gaan 's avonds wierp Truitje telkens een dankbaren blik op dien tekst:

„Verzuim de gave niet, die in u is."

H. GORDEAU Jr.

Het sneeuwt.

Komt, jongens, ziet naar buiten!
De sneeuw ligt duimdik neer!
De ruiten zijn bevroren!
Ziet' buiten sneeuwt het weer!

Komt, jongens, ziet naar buiten!
Maar door de ruiten niet!
Die zijn zóó dik bevroren,
Dat ge er niets door ziet!

Komt, jongens, uit de veeren!
De klok slaat zeven uur;
Een luilak zoudt ge worden?
Dat kan niet op den duur!

Maar blijf je liever liggen,
Daar, in je warme bed?
Wel, goed hoor, doe je zin maar,
Doch wij, wij hebben pret.

MIES.

JAAP'S DROOM.

Den nacht, nadat de kleine Jaap
In Artis was geweest,
Heeft hij gedroomd, dat uit elk hok
Gebroken was een beest.

Hij zag ze loopen door de stad,
Door 't groote Amsterdam.
Door Kalverstraat, langs Heerengracht,
Op 't Leidsche plein en Dam.

De Leeuw ging staan voor een agent,
En greep hem bij zijn jas.
„Wijs mij eens dadelijk den weg,
Ik word gewacht bij Kras."

In 'n taxi sprong een Olifant,
Hij kon juist door de deur,
Hij riep: „Rijd mij eens naar de Beurs,
Maar haast je wat, chauffeur."

Een Aapje klom vlug over 't hek
In z'n poot een parasol,
Hij ging op weg naar 't Vondelpark
Van wandelaars juist vol.

De Tijger ging ook op het pad
Een wolf tot kameraad,
Zij kochten in de Kalverstraat,
Wat lekk're chocolaad.

'n IJsbeer sprak een Zuster aan,
En zei: „Haal uit mijn poot,
Deez' splinter eens en 'n beetje gauw
Of 'k bijt je anders dood."

Ik ga naar 't Rijksmuseum toe,
Was 't plan van een Kameel.
„Dan ga ik mee," zei de Giraf,
„Van kunst houd ik heel veel."

Zij hadden allen dol veel pret.
Maar werden eindlijk moe.
En gingen gapend van den slaap
Naar Artis maar weer toe.

En Jaap deed juist een hok op slot,
Toen juf trok aan zijn mouw,
En zei: „Kom, Jaap, sta eens vlug op,
Het is al laat, kom gauw."

C. VAN OPHEMERT.

OP HET WEILAND.

Drie koeien en een kalf er bij
Ziet ge op dit plaatje in de wei;
De boer of wachter met zijn hond,
Die kijken rustig eens in 't rond.

Zoudt gij niet zeggen dat het lijkt,
Of moeder koe naar 't kalfje kijkt,
En 't porren wil om op te staan,
Opdat het met haar mee zal gaan?

De volle uier doet haar pijn,
Zij wil zoo graag gemolken zijn;
Ook d' andre twee die kijken al,
Of men haast komt, en melken zal.

De melk, die u zoo heerlijk smaakt,
Waarvan men kaas en boter maakt.
Als gij die op uw tafel ziet
En met een dankbaar hart geniet,

Zeg dan: O wat is God toch goed;
Hij geeft het gras, dat koeien voedt;
De koeien voeden ons dan weer
Zoo zorgt voor ons de Hemelheer.

Weezendorp. Oom JAN.

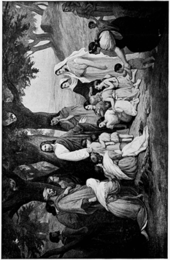

DER KINDEREN VRIEND.

Der Kinderen Vriend.

Toen de lieve Heiland
wandelde op aard,
waren kleine kind'ren
Hem steeds lief en waard,
nam Hij ze in Zijn armen,
hield ze op Zijn schoot,
streelde hun het hoofdje,
kuste 't mondje rood.

Moeders brachten kindren
tot den lieven Heer.
„Zegen hen, o Heiland!"
smeekten zij Hem teer;
„Alles wat Gij aanraakt,
is U toegewijd,
neem dan onze kindren,
neem ze voor altijd!"

Toen een kind te wezen,
o, wat heerlijkheid!
Door den Heer gezegend, —
wat een zaligheid!
Op Zijn schoot geheven,
wat een zoet genot!
In Zijn arm te rusten, —
o, wat heerlijk lot!

Maar nòg is de Heiland
aller menschen vriend;
nòg heeft Hij een zegen
Voor het kleinste kind;
geeft gij hem uw hartje,
nòg neemt Hij het aan;
ja, nòg mogen kindren
tot den Heiland gaan.

Uit Zijn hoogen hemel
ziet Hij op hen neer,
lokt en roept ze tot Zich, —
o, die trouwe Heer!
En wie Hem gehoorzaamt,
Hem is toegewijd,
neemt Hij eenmaal tot Zich
in Zijn Koninkrijk!

NELLIE.

In den kring.

Hopsasa tralala
In den warmen zonneschijn,
Hopsasa tralala
Willen wij viertjes vroolijk zijn.

Als ge nu eens goed luistert dan kunt ge hooren dat bovenstaande regels door dit viertal gezongen worden. Laat ik u eerst vertellen hoe ze heeten. 't Zijn vier zusjes. Die daar bovenaan rechts is Jetje. Haar rechterhand reikt ze aan Lena en de linker aan Anny. Beide laatsten geven weer de hand aan Mientje, een aardig springstertje van even zes jaar.

De drie oudsten hebben een drukken tijd achter den rug. 't Was overgang; en de jongens en meisjes die schoolgaan weten wel wat dat zeggen wil en ook wat een spanning daar aan voorafgaat.

Maar nu is 't gelukkig voorbij. Ze zijn alle drie verhoogd en Mientje, die pas op school is, vindt dat heel gewichtig en vraagt nu al of ze 't volgende jaar ook verhoogd zal worden.

En nu is 't vacantie.

Meester vond dat ze na al die inspanning wel eens rusten mogen.

Maar rusten is voor ons viertalletje geen stilzitten.

Al vroeg waren ze van morgen wakker, want moeder had gezegd gisteravond: Als 't morgen mooi weer is mogen jullie naar de wei en daar mag je dan spelen naar hartelust.

Begrijpt ge nu dat 't van morgen vroeg dag voor hen was?

Vlug elkaar geholpen bij 't aankleeden. En toen?

Toen met moeder en vader den Vader in den hemel gedankt voor de rust van den afgeloopen nacht en ook daarvoor dat de zon nu zoo heerlijk scheen.

En nu ziet ge ze hierbuiten vroolijk met elkaar een rondedansje maken en springen als jonge lammetjes, terwijl ze allerlei vroolijke liedjes zingen.

Straks zult ge ze zien rollen door 't heerlijke malsche gras of elkander naloopen en wegschuilertje spelen achter de boomen daar ginds.

En als ze moe zijn zetten ze zich in de schaduw en eten de lekkere boterhammen op die moeder mee gegeven heeft.

Dan komt 't bloemen plukken en kransjes vlechten aan de beurt, en blij stappen ze, bekranst en met een heel lief ruikertje voor moeder, weer naar huis.

Ik denk dat ze in de vacantie nog wel eens terug zullen komen

Nijmegen.

A. J.

Weet je wie de Elfjes zijn?

Weet je wie de Elfjes zijn?
Dat zijn wezentjes zóó klein,
Dat men hen niet mak'lijk ziet,
Maar in ons Nederland wonen ze niet.

Maar als de koele avond daalt,
Worden ze door kabouters gehaald,
Die wiegen hen op een blad in rust,
Dan slapen de Elfjes naar hartelust.

En schijnt de zon aan den Hemeltrans,
Dan treden de Elfjes weer ten dans,
En joelen en spelen door 't malsche gras
Alsof 't een veeren bedje was.

Zoo spelen ze elken dag maar voort
En eten en drinken ongestoord.
Ze dansen en dolen door bla'dren en gras
Alsof er niets te werken was.

Daar in het schoone Elfenland,
Daar groeien de bloem'kens aan den kant,
Dáár in dat Wonderlandje klein,
Daar wonen de Elfjes lief en rein.

MIES.

Wie plant er die bloempjes — zooveel — in de wei?
Die bloempjes, die alle daar bloeien voor mij.
Wie laat er dat vogeltje zingen in 't veld?
't Is of het al zingend ons prettig vertelt.
Wie laat er den wind toch zoo ruischen door 't bosch?
Wie kweekt al die boomen, de struiken en 't mos?
Wie zendt er den regen, straks zonneschijn weer?
Wie, wie zou het doen, deed het niet God, de Heer?

Zeist. J. L. F. DE LIEFDE.

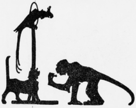

Daar was ereis....

Daar was ereis een oude scheeps-kaptein
Die lang op zee had gevaren;
En van z'n reizen had meegebracht
Veel moois, dat hij wou bewaren.

Z'n huisje dat leek wel een magazijn
Van allerlei rariteiten;
En ook bezat hij een papegaai
Díe graag op een noot zat te bijten.

Een aap en een poes voltooiden het spul,
Waarmee de man zich vermaakte,
Wanneer hij thuis bleef om 't slechte weer
En niet in de kroeg zat of schaakte.

Eens ging hij op reis naar Gelder-land,
Waar een van z'n dochters woonde,
En liet z'n beestjes bij Griet, de meid,
Die hij voor haar zorg ruim beloonde.

Maar nauwelijks was de baas van huis
Of 't was zoo'n vreeselijk leven,
Dat Griet van angst de deur dicht deed
En op haar stoel zat te beven.

De viervoeters vochten al z'n best
En Lorretje gaf ze een standje....
Wacht leelijkerts, daar komt de baas
En jaagt jullie naar je mandje.

A. L. Gerritsen.

Van drie kleintjes in een auto.

Het was een leuk spannetje zooals ze daar bij elkaar zaten. Marietje, de oudste, was zeven jaar, en al een heele poos op school; Piet een stevige, dikke baas van vijf en broer was haast drie, een echte vroolijke snuiter met altijd blozende wangetjes en oogen, die lachten of bar ondeugend keken, maar zelden droef stonden. Het was Hemelvaartsdag, dus vacantie en ze hadden plan eens heerlijk met zijn drietjes te spelen terwijl vader en moeder naar de kerk waren. Tot groote vreugde der jongens had zus 't heele poppen-huishouden klaar gezet in de kinderkamer; wagen, ledikantje, schommeltje, stoeltje, alles was te voorschijn gehaald en kleine Piet mocht zelfs een oud popje met houten kop dragen en in slaap zingen. Hij deed dit met een ernstig gezicht al hield hij dan ook bij vergissing het arme kind met 't hoofd naar beneden en de beenen naar boven. Maar de oudsten hadden bij 't spelen ongewoon veel te redeneeren en geen wonder want — morgen was vader jarig. Ze hadden al wel tien maal aan moeder gevraagd: wat mogen we geven, hebt U wel

een pakje voor me, ligt het morgenochtend voor mijn bed, en nog veel meer, want moeder was voorzichtig geweest en had maar eens gelachen. Omdat Marietje nu al zoo groot werd had moeder geprobeerd haar in het geheim te nemen en toen had ze opeens aan tafel gezegd: we hebben een mooien stoel op zolder weggestopt, maar ik zeg niet voor wien, want dat is een geheim, en ze had maar niet kunnen begrijpen waarom vader zoo gelachen had en moeder haar dom vond. Ook waren de kinderen heel nieuwsgierig of ze weer, net als toen broer jarig was, een glaasje limonade en een taartje zouden krijgen, want dat zou wel, dacht zus. En dan was er nog iets veel gewichtigers. Vader had een oom en tante die een auto hadden en die zouden komen koffie drinken. Marietje was al weer bang dat ze zouden komen als zij nog op school was maar vader stelde haar gerust en nu zaten ze te overleggen: hoe laat zouden ze komen, waar zou de auto blijven, zouden wij er eens in mogen, hoeveel plaatsen zouden er in zijn, — er was zooveel te bespreken, dat ze de poppen haast vergaten.

Kleine broer, die 't nooit lang op één plaats uithield en 't bovendien ook volstrekt niet gewoon was, dat de kinderen zoo rustig bleven zitten kwam opeens met 't bericht: pop slaapt, nu moeten we bloemen plukken. In een ommezientje waren ze toen alle drie buiten om in 't gras pinksterbloemen te plukken, die er in overvloed stonden, en waarmee de poppenwagen zou versierd worden.

's Avonds beloofde moeder nog eens vast, dat ieder 's morgens een pakje bij zijn bed zou vinden en Marietje, die al een eigen kamertje had, vroeg of ze even in haar nachtpon mocht komen feliciteeren. Ja, dat mocht, als ze maar kousen en pantoffeltjes aan had en zoo zag vader den volgenden morgen voor zessen het heele woelige troepje al voor zijn bed. Alle drie wilden hem tegelijk omhelzen en feliciteeren en ieder wilde zijn pakje het eerst opengemaakt hebben, 't was een drukte en gejuich van belang.

Al spoedig moest er voortgemaakt worden want de school begon om acht uur en zus kon haast niet eten van opgewondenheid. De jongens brachten haar eerst naar school, mochten toen samen naar 't postkantoor om alle felicitaties te halen en trokken toen naar de keuken, want, zei Piet tegen broer, op een verjaardag maakt moeder natuurlijk iets lekkers klaar en dan krijgen we licht wat of mogen een pan samen uitlikken. Zoo werd 't elf uur en ging de school uit. In een wip was zus thuis en eer ze behoorlijk goeden dag zei riep ze: Is de auto er al? Neen. Vol ongeduld liepen ze toen in den tuin heen en weer want buiten 't hek mochten ze niet gaan. Daar toeterde een auto — ze vlogen naar 't hek, mis, hij ging voorbij; maar even later weer getoeter, tuf-tuf en daar stopte er een; vlug werden beide hekken opengedaan, voorzichtig draaide de auto den tuin in en oom en tante stapten uit. Als ge nu denkt, dat de kinderen ze vriendelijk begroetten hebt ge 't heelemaal mis; ze zagen niemand, zelfs niet dat oom ze een groote doos lekkers wilde geven maar zongen en sprongen om de auto als kleine wilden. Onderwijl riepen ze tegen den chauffeur: blijft hij hier staan, mogen we er eens in, wat leuk! een echte auto in onzen tuin, net zoolang tot ze binnen geroepen werden. Aan de koffietafel waren ze nog zoo druk dat oom zei, nu, Steven mag wel een half uurtje met jullie rondtoeren, wie klaar is kan 't hem gaan vragen.

Toen waren de bordjes natuurlijk gauw leeg en de kinderen buiten, maar o wee! Steven was er niet meer, die was naar de herberg gegaan; permantig stapten ze er met

hun drietjes heen en brachten hem mede. Alle drie mochten er in en vader ging ook even mee, ten eerste omdat ze zoo wild waren en ten tweede omdat de chauffeur in ons dorp den weg ook niet kende. Zoo maakten ze een heerlijk ritje, juichend en wuivend tegen ieder, die ze maar passeerden. Met een half uurtje waren ze weer thuis, waarna Marietje zeker weer naar school en broer naar zijn bedje moest. Piet bleef bij den chauffeur, klauterde nog eens uit en in, vroeg naar alles en zag eindelijk met groot leedwezen de auto weer vertrekken. Er kwam natuurlijk nog veel bezoek dien dag en tegen ieder vertelden de kinderen dat ze zoo heerlijk in een auto gereden hadden. Piet zei: Ik vraag er een voor mijn verjaardag. Marietje, die al wat wijzer was ried aan: vraag hem liever aan St. Nicolaas want die is veel rijker dan vader en een auto zal wel duur zijn. Ten slotte toen ze naar bed moesten en op den grond zaten om de laarsjes uit te trekken fluisterde hij zus in: Zeg, ik koop er een uit mijn spaarpot als er genoeg in is en dan mag jij er ook in meerijden hoor!

M.

MIJNE OUDERS.

Door A. SNEEP Cz.

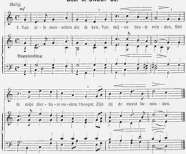

2. Ze hebben mij zoo hart'lijk lief,
   Getuige hunne zorgen;
   Hun liefde spreekt uit hart en oog
   Met elken nieuwen morgen!

3. Zij leven vóór mij, mèt mij meê:
   Mijn blijdschap stemt hen blijde,
   En in mijn droefheid, ziekte of leed
   Staan zij mij trouw ter zijde.

Langzamer.

4. Wat missen toch de kind'ren veel
   Die nooit meer Moeders' oogen,
   Of Vaders vriendelijken blik
   Op aarde ontmoeten mogen.

5. Heb dank, o God, voor mijn geluk!
   Wil lang mijne Ouders sparen,
   En 't weesje tot een Vader zijn,
   Beschermen en bewaren.

HET DRIEMANSCHAP VAN 1813.

G. K. Graaf van Hogendorp. L. Graaf van Limburg Stirum.
A. T. I. A. Graaf van der Duyn van Maasdam.

Iets over de omwenteling in 1813.

In 1913 herdenkt Nederland, dat het dan een eeuw geleden zijn onafhankelijkheid terugkreeg.

Er zal in dat jaar zeker heel wat gesproken en geschreven worden over dat feit, en dat er in November in heel ons land feestgevierd zal worden, mogen we wel aannemen. De waarheid, die Ds. Verwey op den 1sten December 1813 tot tekst koos, toen hij de gemeente te 's Gravenhage in dankzegging voorging, was: De Heere heeft groote dingen aan ons gedaan; dies zijn wij verblijd. En die blijdschap mag ons dit jaar als we denken aan

't herstel van onze onafhankelijkheid nog vervullen.

Ieder weet, dat 't openlijk herstellen van Neerlands onafhankelijkheid heeft plaats gehad in 's Gravenhage.

Gijsbert Karel van Hogendorp, die in 1816 om zijn heldendaad in den gravenstand werd verheven, bijgestaan door Leopold, graaf van Limburg Stirum en Van der Duyn van Maasdam hebben, toen de nederlaag van Napoleon te Leipzig bekend werd, getracht de oude Regeering van de Republiek te herstellen, en Oranje een voorname plaats daarin te verzekeren.

Dat moest wel mislukken. En toen hebben ze 't met z'n drieën maar gewaagd om Bestuur te worden, tot Oranje uit Engeland kwam.

Uit dezen loop van zaken bleek duidelijk, dat de oude staatsinrichting in 1813 voor ons land niet meer deugde. Maar bovenal kwam er door aan 't licht, dat alleen Oranje in staat was om hier alles opnieuw op beenen te zetten. Trouwens, dat is wel meer 't geval geweest. Denk maar aan de jaren 1572, toen de komst van Willem I te Enkhuizen de redding van Holland werd; 1672, toen door een ergerlijke partijregeering de zaken ontwricht waren en de verheffing van Willem III het éénige middel tot behoud van onze onafhankelijkheid bleek; 1747 toen de regenten 't opnieuw zoo goed bedorven hadden, dat alleen de naam Oranje de noodige ruimte kon verschaffen voor een geregelden gang van zaken.

Ons volk heeft zoo'n echt, innig, diep gevoel van sympathie voor Oranje. En omgekeerd: Oranje voor ons volk.

Dat is onuitroeibaar, zou ik haast durven zeggen. En zeker is het zóó algemeen, juist omdat het zoo diep ligt, dat verreweg 't grootste deel van ons volk, als 't noodig blijkt, voor Oranje door 't vuur gaat. Evenals Oranje trouwens ook voor ons volk!

Men zegt wel eens, dat de Patriotten baas waren in de Republiek, in 't laatst van de achttiende eeuw.

Goed. Als men er maar bij gelooven wil, dat ook, toen de zoogenaamde Patriotten het luidst op hun poot speelden, het grootste deel van ons volk in 't hart trouw was gebleven aan Oranje.

Ik wil nu niet vertellen, wat er in Holland gebeurd is in die maand November 1813. Om de waarheid te zeggen: wat er gebeurd is trekt iemand, die den loop van zaken weet, al heel weinig aan. De omwenteling in 1813 is een heel andere daad geweest, dan bijv. de omwenteling in 1572, 't jaar toen onze vaderen zich met kracht begonnen vrij te maken van Spanje.

Dat is natuurlijk, zegt ge. De tijden, de omstandigheden, de menschen waren andere, dus waren ook de feiten niet gelijk.

Nationaal gedenkteeken „1813" te 's-Gravenhage.

Juist. En vooral de menschen, die waren anders.

In 1813 waren er geen geuzen. Niemand durfde eigenlijk eens flink voor den dag komen, en wie 't nog wel durfde, werd door de laksheid van anderen gekeerd. Nu was dit geen wonder. Ons volkskarakter was in de achttiende eeuw bedorven: wij waren in weelde gemakzuchtig geworden, en flinke daden kon men dus niet verwachten.

En daar kwam dan nog bij, dat de beginselen, die ons volk in 1572 bezielden en bekwaam maakten om 't Spaansche juk af te werpen, in 1813 niet of althans weinig golden. Het Geloof werd door de Franschen niet ernstig bedreigd: de Kerk werd door hen niet stelselmatig verdrukt en uitgeroeid. Maar aan den anderen kant: ons volk bezat in 't begin van de vorige eeuw ook niet die vaste, diepe overtuiging, dat de zaak des Heeren boven *alles* ging. De Revolutiebeginselen hadden in de achttiende eeuw langzamerhand de Kerk en het Geloof, zelfs in de harten van de geloovigen, op den achtergrond gedrongen. Men zuchtte veel meer over het leed en de schade, die men ondervond, dan over de schending van de Vrijheid in Kerk en Staat. Een ernstige, dóórgezette opstand tegen de Franschen was dan ook ondenkbaar. Trouwens:

die was in 1813 ook niet noodig.

Wij hadden onze bevrijding toen aan de Mogendheden te danken. God gebruikte de Verbonden Russen, Pruisen, Oostenrijkers en Engelschen om Europa van 't Fransche juk te verlossen. Ook al was Van Hogendorp niet opgetreden om 't Hooge Bewind te aanvaarden, dan was toch ons land vrij geworden van de Fransche overheersching. De commandant van de Kozakken had dat heel goed begrepen. Hij zei, toen hij Amsterdam binnenreed, tegen een van de regeeringspersonen: „Ik merk: de heeren zijn ons een paar dagen vóór geweest."

Heeft dan 't optreden van 't bekende driemanschap geen beteekenis gehad voor de onafhankelijkheid van ons land?

Zeer zeker. Die beteekenis komt juist uit in dat vóór-wezen.

„Wij moeten onafhankelijk zijn en den Prins uitroepen, vóór de Mogendheden ons land bezetten," had Van Hogendorp reeds lang te voren gezegd. Het is ook gebleken, dat hij al den 9den November heeft willen optreden.

Waarom had hij zulk een haast?

Wel, iedereen kon toch wel begrijpen, dat Nederland niet onafhankelijk werd, als de Mogendheden het met de wapenen in de hand, veroverden. Dezen zouden er dan later ook naar willekeur over beschikken.

En niet alleen over Nederland. De koloniën waren er ook. Als nu Nederland de Mogendheden vóór was en zich onafhankelijk verklaard had, eer haar hoofdmacht Frankrijk binnentrok, zou het later kunnen zeggen: Ziet eens, wij hebben ook wat gedaan. En het zou er bij kunnen voegen: wat wij gedaan hebben heeft ook voor u groote waarde gehad.

Het is gebleken, dat dit laatste 't geval is geweest.

Den 5den November werd het hoofdkwartier van de Verbondenen te Frankfort a/Main gevestigd. Napoleon was toen over den Rijn getrokken en maakte zich gereed om Frankrijk te verdedigen. Er werden echter tegelijk onderhandelingen aangeknoopt, en de vorsten van Rusland, Pruisen en Oostenrijk bevalen hun legers om niet over den Rijn te trekken. Men verwachtte heftigen tegenstand, en vooral in Holland. De Fransche generaal Davoust lag bij Hamburg met een groote troepenmacht gereed ons land binnen te trekken en zich met Molitor te vereenigen. Napoleon had gezegd, dat hij Holland liever aan de zee, dan aan zijn vijanden teruggaf. Zoo zou dan Frankrijk van de noordzijde onaantastbaar blijven.

Daar kwam opeens het bericht in 't hoofdkwartier te Frankfort, dat men in Holland aan een omwenteling dacht.

En een week later hoorde men er, dat deze reeds had plaats gehad. Van Hogendorp zorgde tevens, dat het bericht er van zoo snel en algemeen mogelijk in Engeland werd verspreid.

Dát was werkelijk een goede tijding voor de Verbondenen. Het nam hun, als 't ware, een pak van 't hart. Het stelde Davoust te leur. Het gaf Kozakken en Pruisen den moed om met belangrijke afdeelingen over den IJsel te trekken en werd alzoo het middel, waardoor Nederland, lang vóór men 't verwacht had, een operatiebasis, d. w. z. een punt van uitgang voor krijgsverrichtingen, van de Mogendheden tegen Frankrijk kon worden.

Wij hadden dus, om zoo te zeggen, onze onafhankelijkheid en 't behoud van onze koloniën niet bevochten, maar aan de Mogendheden verdiend.

Dezen hebben dan ook nooit captie gemaakt op ons weer-optreden als onafhankelijke Staat onder de volken van Europa. En wij hebben daarvoor alleen God te danken. Hij gaf ons een Oranje, om wien ons volk zich als één man kon scharen als onafhankelijke natie; Hij schonk ons ook Van Hogendorp, een Staatsman, die reeds lang te voren alles tot het groote doel voor elkaar had; Hij bezielde enkele andere mannen met moed om met dien Staatsman het leven op 't spel te zetten en in naam van Oranje op te treden, toen de Franschen hier *feitelijk* nog de macht in handen hadden.

Hem behoort in 1913 in onze herdenking en in onze feestvreugde dan ook alleen alle eer gebracht te worden.

Dat sluit niet uit, dat we ook enkele personen huldigen. Allereerst G. K. van Hogendorp. Hij was het besturend hoofd van de geheele beweging, en zooals we reeds zeiden: de Staatsman, die, in één woord, met *alles*, wat op de omwenteling betrekking had, rekening hield.

Leopold, graaf van Limburg Stirum, is op 17 November 's morgens om half negen op de stoep van Van Hogendorp verschenen met de oranjekokarde aan den hoed. Dat was op zich zelf geen moedige daad, want de Prefect van 't departement: de Monden van de Maas, die te 's Gravenhage woonde, had reeds verklaard, dat hij 't dragen van Oranje toestond, echter alleen om 't volk tevreden te stellen. Maar dat Van Stirum toen ook dadelijk met een trommelslager die bekende proclamatie liet afkondigen:

Oranje boven!
Holland is vrij!
De Bondgenooten trekken op Utrecht! enz.

zie, dat was van hem en van Van Hogendorp een waagstuk, waarbij beiden hun leven op 't spel zetten.

De Stassart heeft dan ook later gezegd, dat de heeren een gevaarlijk spel gespeeld hadden. Bij den geringsten tegenslag van de Bondgenooten waren ze zeker gevangen genomen om gefusileerd te worden.

De commandant van de Nationale Garde in 's Gravenhage, Jonkhr. Mr. J. G. van Oldenbarneveld genaamd Witte Tullingh, had reeds, verscheidene dagen vóór de omwenteling begon, aan de officieren van zijn corps zooveel uitgelaten, dat hij 't niet verkeerd zou vinden als de manschappen geregeld een eindje Oranjelint in den zak droegen, om dat, in geval van nood, te gebruiken. Deze uitlating was aan den Prefect overgebracht, en 't bevel was reeds uitgevaardigd om den commandant op te lichten. De uitvoering werd echter uitgesteld en ging later natuurlijk geheel over. Tullingh voornamelijk wist ook te bewerken, dat De Stassart in den nacht van 16 op 17 November, onder den indruk van 't Amsterdamsche oproer, 't oranje dragen desnoods toestond.

Toen in de week van 21 tot 28 November bijna ieder bevreesd werd, velen de oranjestrikken weer in de lade bergden en de Nederlandsche driekleur inhaalden, daar de Bondgenooten niets van zich lieten hooren, de Engelschen met den Prins wegbleven, Molitor een inval deed in Zuid-Holland en o. a. in Woerden zijn soldaten de vrije hand liet om te branden en te moorden, toen was kolonel Tullingh 't driemanschap trouw en steunde 't zooveel hij kon, zonder eenige vrees te verraden.

Zoo zijn er nog enkelen geweest. Deze mannen verdienen onze hulde. En wij mogen dankbaar aan hen denken.

Want hun beleid en moed heeft 't bereiken van 't groote doel: den Mogendheden hier een vrij verklaard land onder een geliefd vorstenhuis te doen vinden, inderdaad mogelijk gemaakt.

Pingium. H. ALKEMA.

OP PRINSESJESDAG.

WIJZE: *Al is ons Prinsje nog zoo klein.*

Het is voor ons een blijde dag. Hoezee!
Wij zingen zwaaiend met de vlag. Hoezee!
Vlug met oranje ons gesierd,
Nu ons Prinsesje jaardag viert.
Hoezee! Hoezee! Hoezee!
Wie doet er met ons mee?

Wij kunnen haar niet groeten gaan. O nee!
Presentjes bieden wij niet aan. O nee!
Maar vragen aan den lieven Heer:
„Zie Gij al zeeg'nend op haar neer."
Doe mee, doe mee, doe mee,
Doet allen met ons mee."

Zeist. J. L. F. DE LIEFDE.

POES OP REIS.

Poesje, mijn poesje, waar zat je toch, mijn beest?
„Ik ben eens even in 't paleis der Koningin geweest."

Poesje, mijn poesje, wat heb je daar gedaan?
„Ik ben daar heel gewoontjes op de muizenjacht gegaan."

Poesje, mijn poesje, wat zei Haar Majesteit?
„Ik dank je voor de moeite, Poes, en groet de kleine meid."

NELLIE.

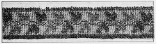

1. Oud gestikt kralenrandje, van een muurplankje (1840).

KRALEN EN KRALEN-WERK.

Er bestaat — de poppenkamer uitgezonderd — voor kleinere kinderen geen aardiger spel dan „kraaltjes rijgen". Die kleurige glazen kralen zien er zoo echt aantrekkelijk uit voor kleine meisjes. En wat is het gemakkelijk een kralen-ketting te maken, dien ze om den hals kunnen dragen of als armband kunnen gebruiken.

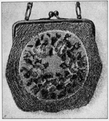

2. Deksel van een onderwetsch doosje (circa 1800), gebruikt voor een modern geldtaschje.

De eigenlijke kralen (koralen) zijn wat men tegenwoordig noemt edel- of bloedkralen. Dat zijn inderdaad skeletten (geraamten) van kleine zeediertjes (polypen) die op den bodem der zee in groot aantal bijeen leven en kolonies vormen. Zij bestaan uit een kokertje, aan welks eene einde zich de mondholte bevindt, kenbaar aan de vele voelsprieten. Deze mondholte voert de

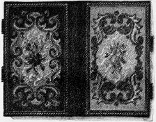

3. Portefeuille van kralenstikwerk uit het jaar 1839.

voedingsstoffen naar het binnenste gedeelte, dat dezelfde diensten verricht als onze maag. Meer is er aan het diertje niet op te merken. Door hun inwendige holten staan de diertjes met elkaar in verbinding, zoodat

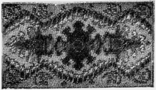

4. Visiteboekje, afkomstig van een portefeuille, omstreeks 1860.

het voedsel, dat het eene kokertje binnenkomt, dienstig is voor alle andere. Doordat zich aan de afzonderlijke diertjes knoppen vormen, waaruit jongere diertjes ontstaan en kokertjes van de oudere, die sterven, aan elkander verbonden blijven, vormen de koraaldiertjes, doode en levende, één geheel, dat den vorm heeft van een boompje en wel een halven meter hoog wordt. Vooral aan de Noordkust van Afrika en andere gedeelten der Middellandsche zee worden de koralen veelvuldig aangetroffen. In Tunis alleen wordt jaarlijks wel voor één millioen gulden koralen gevischt.

Dat koraalvisschen is een gevaarlijk werkje. Men gebruikt daarvoor een zwaren houten kruisbalk, waaraan netten bevestigd zijn. Die zware kruisbalk wordt met touwen over den bodem der zee gesleept en scheurt de koraalboompjes los, die in de netten worden opgevangen. Als men nu weet dat koralen alleen gevonden worden op plaatsen, waar de zee 80 tot 200 M. diep is, dan begrijpt ieder wel dat de mooie bloedkoralen maar niet zoo voor 't grijpen zijn en er heel wat arbeidsloon aan wordt ten koste gelegd. 't Gevolg is dat bloedkoralen vrij duur zijn.

5. Modern kraal-pompadourwerk, blauw, wit en goud.

Glazen kralen zijn gelukkig heel wat goedkooper. Voor een prikje zijn ze te krijgen, een heel doosje vol.

En geen versieringsmateriaal is zoo algemeen gezocht. Vooral met gouddraad en loovertjes gebruikt

men ze veelvuldig voor het „garneeren" zooals men dat noemt van

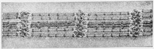

6. Moderne kralenketting.

dameskleeding. Het is jammer dat onze meisjes — de uitzonderingen niet te na gesproken — zoo vaak tevreden zijn met kralenwerk dat aan de eenvoudigste eischen van goeden smaak niet voldoet. Toch is er, vergeleken bij wat onze grootmoeders maakten toen ze klein waren, volgens bevoegde beoordeelaars, wel wat vooruitgang te bespeuren.

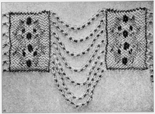

7. Gedeelte van een modernen kralenketting.

In vroeger tijd, vooral in de eerste helft der vorige eeuw, hielden niet alleen kinderen zich bezig met het rijgen van glazen kralen maar

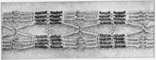

8. Kralen-tusschenzetsel.

ook groote menschen. En de een wist er nog iets mooiers van te maken dan de ander. Bekijk de plaatjes die tusschen dit geschrijf zijn geplaatst maar eens goed. Als vrouwen voor iemand iets wilden maken — zooals ze tegenwoordig handwerkjes vervaardigen voor een verjaardag bijv. — dan gebruikten ze kleine, gekleurde kralen. Beursjes, taschjes, kantjes, boek-omslagen en nog veel meer andere dingen en dingetjes maakte men er van. Eén van de hoofdzaken om werkelijk iets moois te verkrijgen was natuurlijk de keuze van de kleuren der kraaltjes, die men

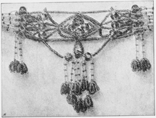

9. Modern kralencollier van enkel barnsteen-geel en wit.

gebruikte. En dat kon men de jonge en oudere dames uit vroeger tijd best toevertrouwen. In sommige rijke

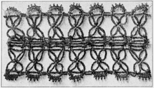

10. Modern kraalborduursel.

families bewaart men nog een massa kralen-werk uit vroeger tijd. In de

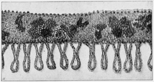

11. Fransch kralenweefsel.

laatste jaren begint het vervaardigen van kralen-werk weer in de mode te komen. De plaatjes waaronder staat dat het „modern" werk is, zijn afbeeldingen van dingen die in de laatste jaren gemaakt zijn. Je moet zelf maar eens uitmaken of je ze mooier of minder mooi vindt dan de oudere. In plaats van zooals vroeger hoofdzaak te maken van bloemenvormen streeft men nu meer naar een

12. Moderne kralenceintuur ($^1/_2$ der werkelijke grootte).

vlakverdeeling, die het oog aangenaam aandoet. En dat past ook beter

13. Moderne kralenceintuur.

bij de kralen als versieringsmateriaal. Het nieuwe kralen-werk is ook veel losser dan het oude en de kleuren zijn veel zachter. Fig. 12 en 13 vertoonen ons een paar uit de hand gewerkte ceinturen, die voor eenige jaren op een tentoonstelling te Berlijn aller aandacht trokken.

De museums, waarin men van allerlei heeft bijeengebracht, dat ons

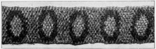

14. Modern kraalmozaïekweefsel.

de volken van andere werelddeelen leert kennen, bevatten ook veel kralenwerk. En wat daar te vinden is bewijst dat wij van de Dajaks en Kaffers, zoowel als van de bewoners der Molukken in Oost- en die der Antillen in West-Indië in dit opzicht althans nog veel kunnen leeren. Wat die natuurvolken van kralen hebben vervaardigd is onder meer daarom zoo

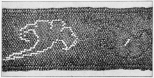

15. Kantwerk van kraalmozaïekweefsel.

fraai, omdat ze zoo'n juist begrip toonen te bezitten van het verband tusschen een voorwerp en de versiering er van, zóó dat het een haast niet te denken is zonder het ander. Jonge Indiaansche meisjes in West-Indië dragen schortjes van kralen die zoo kunstig zijn vervaardigd en zoo fraai zijn bewerkt, dat het eenvoudig niet te verbeteren is. En tabaksdoozen en sirih-doosjes,

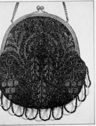

16. Modern geweven kralentaschje.

zooals men ze in de Molukken vindt, stijf overspannen met een kleurrijke kralen-versiering, waarin regelmatige figuren, bloem- en diervormen of Javaansche letterteekens zijn gewerkt, kunnen wedijveren met de mooiste voorwerpen, die in deze bladzijden tusschen den tekst zijn afgedrukt.

Evenals de meeste dingen, die uit de hand bewerkt heel veel tijd kosten en groote vaardigheid vereischen, maakt men tegenwoordig ook kralenwerk door middel van machines. Daardoor is het mogelijk voorwerpen te vervaardigen waarvan de afwerking bijna volmaakt is. Het taschje dat afgebeeld is in fig. 16 is daarvan een voorbeeld. Vergelijk het maar eens met de andere plaatjes! Aan de regelmatigheid der figuren mankeert letterlijk niets, alles is even glad en plat.... En toch.... het handwerk doet het oog veel aangenamer aan. Komt dat alleen omdat men er als het ware aan zien kan, hoeveel geduld en volharding er noodig is geweest om het klaar te krijgen? Vooral als het kralenwerk is gemaakt door iemand, die we kennen en wier liefde en vriendschap we op prijs stellen, bekijken we het met een heel ander oog als het machinewerk.

Dat er met het oog op den bouw der kralen en kraaltjes en hun vorm, en ook in verband met de wijze waarop ze aan elkaar gehecht worden eigenaardige moeilijkheden aan het vervaardigen van kralenwerk zijn verbonden, weten zij het best die zich er wel eens mee hebben bezig gehouden.

De vervaardiging van al wat voor het kralen-werk noodig is, heeft voornamelijk plaats in Frankrijk en in Italië. In laatstgenoemd land is een plaatsje, Murans geheeten, waar elk jaar voor wel vier millioen gulden aan kleine kraaltjes wordt vervaardigd en verzonden. Het uitzoeken der kraaltjes geeft daar werk aan een menigte vrouwen, die elk met vijf of zes groote naalden gewapend de in kleur en grootte overeenkomende kralen, aan groote draden rijgen. En die kraaltjes in allerhande kleuren en vormen, worden uitgevoerd naar alle deelen der wereld.

Bij de inboorlingen van vele nog onbeschaafde landen worden ze gebruikt als ruilmiddel of dienen ze voor pasmunt. En het is bekend dat vooral in vroeger jaren door vele Europeanen schatten werden verdiend met de koopwaar, die men voor een aantal kleurrijke kralen van de inboorlingen wist te verkrijgen.

A. L. Gerritsen.

Van een Aapje.

Een aapje met een hoedjen op,
Da's toch een koddig ding!
Laatst zag ik er een jongen mee,
Die langs de huizen ging.

Een staart...! geloof me: als een slang!
En ooren — klein maar dik.
Mijn kleine zusje stond er bij
Mijn broertje Ko en ik.

Het had een mooi rood buisjen aan
Zijn broekje dat was blauw.
En springen... och, zoo vlug en hoog!
Het was een pootje-gauw!

Een nootje gaf ik 't aardig dier;
Hij nam het deftig aan.
Hij kraakte het wat lekker op —
't Was in een wip gedaan.

De jongen maakte toen muziek
Al op een mooie fluit,
Het aapje danste en sprong in 't rond
En kreeg er meen'gen duit.

Die gaf het aan zijn kleinen baas,
Die ze in een busje dee.
Op eens sprong Pootje-gauw naar 't dak...
Och — in een wip of twee!

Maar 't was weer één, twee, drie, terug
En liep dan rustig rond,
En rook en snuffelde om zich heen,
Of 't nog een nootje vond.

En telkens als de jongen floot,
En tuterde op zijn fluit,
Och, och! dan had je moeten zien —
We schaterden het uit.

't Was jammer dat de jongen toen
Bij ons de straat uitging:
Zoo'n aapje met een hoedjen op
Is ook zoo'n koddig ding.

J. J. Deetman.

ALLERLEI ZAAD.

Wat raadsels zijn weet ge evengoed als ik. Maar hebt ge wel eens van een groenteraadsel gehoord? Me dunkt van neen! Welnu, zulk een raadsel zal ik dan eens opgeven.

Mijn geheel is een groente.
Mijn eerste deel is een groente.
Dit omgekeerd is een groente.
Mijn tweede deel is een groente.
Keert ge dit om, dan hebt g' er twee.

Als ge den naam van deze groente niet raden kunt, en toch wenscht te weten, dan behoeft ge mij dit slechts per briefkaart mede te deelen en ik zend gaarne op een gedrukt kaartje de oplossing.

Maar ge zult hem zelf wel raden! Ge moet het niet te spoedig opgeven.

En wie den naam nu wèl raadt? Die mag mij ook een briefkaart zenden en bij het antwoord melden, van welke plant men het liefst eenig zaad zou wenschen te zaaien, namelijk van de in dit stukje genoemde soorten.

Ontvang ik dan niet ál te veel goede oplossingen, dan zend ik aan elk een weinig van het gewenschte zaad en anders — laat ik loten. Vindt ge dit goed? Dan is dat afgesproken.

In de eene streek noemt men vele soorten van groenten en bloemen heel anders dan in de andere. Voor Tuinkers zegt men Sterrekers, Bitterkers, Kroezekers, Steenkers, Boterhamkruid enz. Ui heet ook Ajuin, Juin, Look, Siepel. Violen dragen de namen Gezichtjes, Grilkiekers, Stiefmoedertjes, Zeeschelpjes, Zwaluwtjes en nog vele meer. Papaver noemt men ook Klaproos, Flaproos, Koornroos, Maankop, Kankerkloem, Spokebloem, Roode heul enz. Zóó zouden nog vele soorten kunnen volgen, doch ge hebt reeds gezien, hoe verschillend de namen zijn, die op onderscheidene plaatsen aan vele planten gegeven worden.

Ook in den Bijbel worden groenten, kruiden en bloemen genoemd, doch slechts weinige soorten. In de volgende drie teksten vindt ge de

meeste namen vermeld. In het vijfde vers van het elfde hoofdstuk van het boek Numeri lezen we, dat de Israelieten, die nog al eens murmureerden over de leiding des Heeren, zich uitten in deze klacht: „wij gedenken aan de visschen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.” In Lukas II vers 42 staat: „want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid,” en in Hooglied 2 vers 1: „Ik ben een roos van Saron, eene lelie der dalen”.

Wonderboom.

In het reeds genoemde hoofdstuk van het boek Numeri komen ook deze woorden voor (vers 7): „het Man nu was als Korianderzaad.” Het manna, dat de Israelieten in de woestijn aten, geleek dus heel veel op dit zaad. De onrijpe Korianderplant riekt in al hare deelen zeer onaangenaam (naar bedorven kaarsvet), doch de rijpe vruchtjes of zaden bezitten een aangenamen geur. Weet ge waartoe dit zaad gebruikt wordt? Om in banketbakkerijen muisjes te maken, die ge wellicht bij zekere gelegenheid wel eens op de boterham gehad hebt, en om in de echte „dikke Pieten” of moppen te bakken, die ge des winters op het ijs kunt koopen, met of zonder een kopje warme anijsmelk.

Nu ik hier enkele namen van planten uit de Heilige Schriften aangehaald heb, moet ik toch ook even zeggen, welke boom voor Israel de edelste onder de boomen was, namelijk de ceder van den Libanon. Deze was de roem der plantenwereld, en een zinnebeeld van grootheid, verhevenheid en macht. In Psalm 104 vers 16 staat: „de boomen des Heeren worden verzadigd, de cederboomen van den Libanon, die Hij geplant heeft.”

Wortel.

Toen ik nog onder de knapen geteld werd, heb ik eens enkele zaden van den Libanonceder in 'n bloempot gezaaid en daardoor aardige plantjes verkregen. Ik was daar natuurlijk zeer wijs meê. Doch op 'n zekeren tijd ging het mij zooals het jongens wel meer gaat. Zij vergeten wel eens om hun konijnen of duiven eten te geven. Ik vergat om mijn cedertjes drinken te geven, en toen — ja, toen gingen ze al heel vroeg den weg van alle ceders, al worden ze nog zoo oud, ze gingen — dood. Dat was jammer en 't speet mij erg. Maar — verzuimen straffen zichzelve. Denk daaraan; niet alleen voor je konijnen, vogels of planten, maar vooral in de leerjaren voor jezelf.

In een vorig stukje, over „een eigen tuintje”, heb ik het een en ander verteld van zaad en van zaaien. Hebt ge al een hoekje grond, om er wat te kweeken? In potten of pannen en in kistjes kan men ook wel wat zaaien en poten, mits men zorg drage, dat het overtollige water door gaatjes in den bodem kan wegvloeien, en de grond of aarde niet te schraal, dat wil zeggen: niet onvruchtbaar is. Ook moet niet vergeten worden, dat zonneschijn noodig is.

Pompoen.

Knoflook.

Hebt ge wel eens bedacht, hoeveel zaad ge opeet of wegwerpt? In Genesis 1 vers 29 lezen wij: „En God zeide: ziet, Ik heb ulieden al het zaad-zaaiende kruid gegeven, dat op de gansche aarde is, en al het geboomte, in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is: het zij u tot

spijze!" Welk zaad nu eten wij van het „zaadzaaiende kruid?" Tarwe, rogge, boekweit, haver, gerst, rijst, boonen, erwten, capucijners enz. Van de eerste drie soorten wor-

Spruitkool.

den de zaadkorrels tot meel gemalen; van de volgende drie soorten worden de zaadkorrels gepeld gegeten en van de laatste drie soorten worden de zaden gedroogd gebruikt of, nog onrijp zijnde, met of zonder de scheeden of peulen als groenten genuttigd.

En nu „alle geboomte, in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is." De pitten zijn het zaad. Dus vruchten als appelen, peren, pruimen, kersen, bessen enz. Ook de vruchten die in haar geheel de zaden zijn, als de vele soorten van noten enz. Zoudt ge dus niet veel zaad eten en, bij de versnapering van vruchten, veel zaad wegwerpen? Met het gebruik van fruit komt er ook heel wat zaad in de maag. Denk eens aan aal- en kruisbessen. En hoeveel zaadjes gaan naar binnen bij het eten van aardbeien! Al de gele spikkels op deze vruchten zijn zaadkorrels. Van bijna al die soorten kunt ge van volkomen rijpe vruchten dus zelf zaad bekomen. Ook kastanjes kunt ge poten; deze ontkiemen goed en groeien snel. Door boomkweekers worden jaarlijks honderden kilo's appel- en peerpitten gezaaid.

Biet of kroot.

Weet ge wel, dat de koffieboon het zaad is van de koffieplant? De boonen die gemalen worden zijn bruin, omdat ze gebrand zijn. Oorspronkelijk zijn ze lichter van kleur. Een koffie-

boon is de helft van de zaadkorrel. De zaden zien er uit als bessen, daar de twee helften dan nog vast aaneengesloten en met een schil omhuld zijn.

Radijs.

Allerlei oliën worden ook uit zaden bereid. Wonderolie wordt geperst uit de zaden van den wonderboom of Ricinus. Deze zaden gelijken op groote gekleurde torren en geven in één jaar prachtige groote planten, namelijk als ze een zonnig plaatsje bekomen.

Meloen.

Laat ons echter nog eens even over je eigen tuintje spreken. Ik wil je aanraden, daarin enkele planten te kweeken, die niets kosten en een eigenaardig genoegen zullen geven. 't Zijn groentesoorten, die in elken tuin geteeld worden en iedereen eet, en toch door velen niet herkend zullen worden, zoodra die planten bloeien of zaad dragen. Velen zullen zelfs niet gelooven, dat ge de waarheid spreekt, als ge zegt, dit is een radijsplant en dat een biet of kroot; hier staat een raap en daar een ui.

Ge eet in 't voorjaar wel eens radijsjes? Plant er hiervan eens een paar in je tuintje of op een ander goed plekje. Ze moeten wel een halven Meter van elkaâr gezet worden. Het loof moet eraan blijven, van 't steeltje of worteltje moogt ge wel wat afsnijden, want dit worteltje mag bij 't planten niet gevouwen worden. Ook moet ge niet van de vroegstkomende radijsjes nemen, maar later als ze wat grooter en sterker zijn. Ge neemt dan uit een bosje een gave roode en een witte radijs, plant deze in den grond en laat ze maar groeien. Zoo'n radijs maakt dan een gewas van ruim een halven Meter hoog, waaraan een groot aantal witte bloemetjes verschijnen. Hieruit ontwikkelen zich korte

breede peultjes, en in die peultjes, als ze rijp zijn, vindt ge, als in watten ingepakt, de radijszaadjes. De radijs-zelf is zoo groot geworden als een vuist en zoo hard als hout.

Meent ge niet, dat velen vreemd

Viooltje.

zullen opzien als ge vertelt, dat zoo'n bloeiende plant Radijs is?

Tot in 't voorjaar kunnen op een vorstvrije plaats in zand bewaard worden: bieten of kroten, uien, wortelen, koolrapen, knollen enz. Als ze niet in voorraad zijn, dan kan men ze den geheelen winter door bij groenteboeren verkrijgen. Plant van genoemde soorten in 't voorjaar eens een of twee stuks; niet te dicht bijeen; als ge genoegzame oppervlakte hebt, zet ze dan minstens een halven Meter van elkaâr. Je zult eens zien, welke eigenaardige planten zich gaan ontwikkelen en hoe verschillend de wijze is, waarop al deze soorten zaad voortbrengen.

Wat heeft de Heere God al deze dingen toch wonderbaar gemaakt!

Papaver.

Wij zijn aan het zien daarvan en van zooveel meer zoo gewoon geraakt, dat de oneindige wijsheid des Scheppers daarin niet meer door den mensch wordt verheerlijkt. In Genesis 1 vers 11 en 12 staat, dat God het alzóó wilde en schiep, dat planten en boomen zaad zouden voortbrengen „naar hunnen aard". Hierdoor ontspruit uit iedere zaadkorrel een plant gelijk aan die waarvan het zaad afkomstig is. Ofschoon de zaden van vele koolsoorten niet

van elkaâr te onderscheiden zijn, toch brengt het zaad van Wittekool geen Spruitkool en dat van Bloemkool nooit Boerenkool voort. Van peerpitten kweekt men geen appelboomen en van komkommerpitten geen meloenen. Dat spreekt vanzelf, zal wellicht iemand zeggen. Neen, dat is niet zoo „natuurlijk" als men meent. Alleen de onbegrensde wijsheid en macht des Heeren hebben deze wonderen der natuur geregeld.

— Hebt ge wel eens gelezen of gehoord, dat men visch poot? Hiermede wordt bedoeld, dat zeer kleine vischjes worden overgebracht om andere wateren te „bevolken." En weet je ook wat kuit is? Dat is zaad van den visch. Waarschijnlijk hebt ge wel eens de kuit van 'n haring gezien: eene verzameling van vele honderden korreltjes, waaruit in het water jonge haringen voortkomen.

Nu gaat het echter niet, om deze vischzaadkorreltjes in de aarde uit te zaaien en dan een gunstigen uitslag te verwachten. Ik heb wel eens hooren vertellen, dat een heer deze korreltjes aan zijn tuinbaas gaf, om in de plantenkas uit te zaaien. De tuinbaas evenwel bemerkte spoedig, dat zijn heer hem een kool wilde stoven. Wat deed hij? Toen eenige dagen later door zijn heer gevraagd werd, hoe 't gegaan was met dat zaad, zeide de tuinman: „uitstekend mijnheer, wil U ook even zien?" In de plantenkas gekomen, wees de tuinbaas naar eenige bloempotten en zeide: „zie U eens, mijnheer, het zaad is goed opgekomen; ik heb de plantjes reeds in bloempotten gezet." En wat zag mijnheer? Op de aarde, in het midden van elken pot, stond een — haringkop. De heer lachte — en de tuinman lachte ook.

Indien iemand in ernst kuit zaaide op den grond, dan zou iedereen dit belachelijk vinden, omdat men gewoon is te ervaren, dat ook in dit opzicht alles „naar zijnen aard" geschiedt. En dat in het water uit het zaad van den visch vischjes ontwikkelen en in den grond uit het zaad eener plant plantjes ontstaan, dat vindt men „natuurlijk". Doch hoe moest vooral de christen „de diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods" bewonderen bij het voortbrengen van elk leven in het dierenrijk en in het plantenrijk.

De Bijbel spreekt ook in figuurlijken zin nog van „zaad". Ik twijfel er volstrekt niet aan of ge kent de gelijkenis van den zaaier. Maar of ge haar begrijpt, dat weet ik nog niet zoo zeker. Toen de Heere Jezus deze gelijkenis voor de schare uitgesproken had, hebben zelfs de discipelen de beteekenis daarvan niet begrepen. Zij vraagden aan Jezus: „wat mag deze gelijkenis

wezen?" En de Heere Jezus begon hare verklaring met deze woorden: „het zaad is het woord Gods" (Luk. 8 : 11). Dit zaad wordt uitgestrooid in de harten van kleine en groote menschen door de prediking van den inhoud der Heilige Schriften. Lees in het achtste hoofdstuk van het Evangelie naar de beschrijving van Lukas de genoemde gelijkenis nog eens na. Het zaad, dat de zaaier had gezaaid, was wel goed, doch niet op alle plaatsen leverde het een goeden oogst op. Viel dat zaad bij u in de goede aarde? „En dat in de goede aarde valt, zijn deze, die, het woord gehoord hebbende, hetzelve in een eerlijk en goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten voortbrengen." Welke vruchten?

Dit zegt de apostel Paulus in den brief aan de Filippensen, hoofdstuk 1 vers 11: „vervuld met vruchten der gerechtigheid die door Jezus Christus zijn, tot heerlijkheid en prijs van God." Aan de vruchten kent men den boom. En aan zulke vruchten kent men de ware godvruchtigen, de geloovigen. De geloovigen worden genoemd „Abrahams zaad," omdat zij de geestelijke nakomelingen zijn van „den vader van allen die gelooven." En wat zegt nu Hebreën 2 vers 16: „Hij neemt het zaad Abrahams aan." Hoe onuitsprekelijk gelukkig is het, tot dat zaad te behooren en alzoo aangenomen te worden door onzen Heere en Heiland Jezus Christus.

Bodegraven. W. TURKENBURG.

NOTEN KRAKEN.

Noten kraken! noten kraken!
Of die dingen lekker smaken!
'k Lust ze mèt en zònder zout.
't Is ook wat een kostlijk eten!
Wezenlijk: ik zou niet weten
Wie er niet van noten houdt.

Noten kraken! noten kraken!
Van de schalen schuitjes maken!
En dan varen in de goot!
'k Had er laatst wel een dozijntje
Saam gemaakt met manke Heintje....
't Leek me wel een oorlogsvloot.

Noten kraken! noten kraken!
Van de schalen kikkers maken
Met een heel klein stukje pik!
En een draadje! Zeg, die dingen
Kunnen toch zoo koddig springen...
Je valt om haast van den schik!

Noten kraken! noten kraken!
Maar — in huis geen rommel maken...
'k Ga dan even naar vrouw Krent:
Die heeft van die heele groote!
'k Heb er dikwijls mee geschoten....
Zeven krijg je er voor een cent!

J. J. DEETMAN.

Onze gevederde gasten.

't Is lang koud geweest. De Maartsche buien dreven ons telkens naar binnen en we waren al eenige dagen in April, toen de koude Noordenwind pas keerde. Hoe verlangden we naar den warmen zonneschijn en met wat blijdschap zagen we het jonge groen te voorschijn komen.

Op de boerderij had men nog een bijzondere reden om naar verandering van weer uit te zien. Ieder voorjaar toch komen een paar ooievaars de boerenwoning opzoeken om gedurende den zomer op het dak verblijf te houden.

De boer had vele jaren geleden een oud wagenrad op de nok van zijn dak bevestigd, dat was een uitnoodiging aan onze langbeenen om op dien stevigen grondslag hun nest te bouwen. Nooit heeft de vriendelijke man spijt over zijn gastvrijheid gehad; de boerderij is door die steltloopers recht gezellig geworden.

Ongeveer half April bezoeken wij de boerderij. De knecht vertelt ons, dat de deftige lui den vorigen dag waren aangekomen. In sierlijke kringen daalden ze hoog uit de lucht. Ze voelden zich hier dadelijk thuis en gaven hun blijdschap over de behouden aankomst door luid klepperen met den snavel te kennen.

Nu staan ze beiden op het nest. In den voormiddag zijn ze naar de weide gevlogen en hebben door de slooten gebaad om voedsel te zoeken. Ze nemen een rustuurtje. Daar stapt er een uit het nest op de vorst van het dak. Rechtop, langzaam en met afgemeten schreden maakt hij zijn wandeling. De andere, zeker het

vrouwtje, bezorgd voor de toekomst, brengt het nest wat in orde. Veel werk behoeft daar nu niet van gemaakt te worden, 't is stevig genoeg, alleen wat wanordelijk. Dat was het eerste jaar anders, zegt de boer, toen moest het rad eerst met dikke takken belegd worden, die ze om meer stevigheid te hebben met graszoden overdekten, daarop volgde een laag rijs en toen gingen ze pas de eigenlijke nestholte maken, zacht gevoerd met grasprietjes, stroohalmpjes en veertjes. Voor dat werk was meer dan een week noodig, nu vordert het opknappen en ophoogen maar een paar dagen arbeid.

Tegen het eind van April legt het wijfje 4 of 5 eieren, die afwisselend door de beide ouders bebroed worden. Het mannetje zorgt voor de veiligheid, terwijl het wijfje op het nest zit. Na ruim vier weken komen de jongen uit het ei en de ouden klepperen er lustig op los.

Dan komt de drukte eerst aan. Terwijl de een de wacht bij 't nest houdt, vliegt de ander naar de sloot om wormen, bloedzuigers en sprinkhanen te zoeken, een licht verteerbaar kostje voor de kleinen; later krijgen ze steviger kost, dan worden ze op visschen, kikvorschen en muizen vergast. De jongen begroeten hun ouders telkens met vleugelslag en geklepper. Een paar maanden moeten ze in het nest blijven. Uit voorzorg heeft de moeder-ooievaar een verschansing van takjes om het nest gemaakt: haar kinderen mochten er eens uit tuimelen, want met levendig ongeduld wachten ze op den tijd van uitvliegen.

Vraag niet, waarom het dak dan zoo vuil gemaakt is, de zindelijke boerin mocht eens ontevreden worden, als

ze die brokken van hun maaltijd ziet liggen. De kleinen zijn in 't eerst wat onbeholpen, ze kunnen het voedsel, dat de ouden op den rand van het nest leggen, niet altijd met den snavel grijpen.

Niet lang zullen de jongen hier rondvliegen of ze komen in gezelschap hunner ouders ter vergadering met alle ooievaarsfamiliën in deze streek, om over vertrekken te spreken. In 't begin van Augustus klepperen ze heel luid tot afscheid, deelen zich bij 't leger ooievaars in en vertrekken over bergen en zeeën naar het warme Zuiden. Ze zouden in den Winter bij ons gebrek krijgen, als het ijs de slooten bedekt en de sneeuw over het land ligt gespreid.

De beide deftige lieden vroegen zoo geheel onze aandacht, dat we niet gemerkt hebben, hoe die musschen telkens naar dat ooievaarsnest vliegen. Ze hebben heel brutaal in de onderlaag van dat nest haar woning gebouwd en worden door de bovenburen met vreê gelaten. Een holte in het dak of een gat in een boom vonden ze minder veilig dan daar omhoog.

De musch lijkt met haar kort nekje en haar stompen snavel minder vlug maar dat valt mee. 't Is waar, ze vliegt niet hoog en kan zich niet zoo gemakkelijk in de lucht laten zeilen als de ooievaar, maar ze weet zich te redden. Ongenood komt ze met haar makkers op het bouwland, waar ze een graankorreltje steelt en in de schuur, waar ze de schooven niet met rust laat. Ze durft zelfs, als er op het land en in de schuur niets voor haar te vinden is, bij de deur komen om wat te vragen. Ook eet ze graag met de kippen mee en is niet te vies

om een overgeschoten brokje van den hond te nemen.

Aan haar nest besteden de musschen niet veel zorg, al moeten ze in een jaar wel vier broedsels daarin grootbrengen. Ze vermenigvuldigen

zoo snel, dat ze binnen enkele jaren een geheele streek zoo sterk kunnen bevolken, dat ze een ware landplaag worden.

In de stad richten ze geen schade aan, daar moeten ze zich met den afval tevreden stellen; buiten verdrijft de boer ze uit den boomgaard, waar ze van de kersen snoepen, en uit den moestuin, waar ze van het malsche groen proeven. We gunnen die vogeltjes wel een enkel korreltje; ze geven zoo'n aangename drukte om ons heen en hun eenvoudig gesjilp is ook een loflied aan hun Schepper.

Onze vlucht gaat niet hoog:
Maar het goddelijk oog
  Ziet van ver onze vleugeltjes trillen;
Schoon geen penningske waard,
Valt geen muschje op aard,
  Of de Heer moet het weten en — willen. *)

Vroeg in 't voorjaar zijn er reeds groote troepen spreeuwen aangekomen. Toen de wintervorst hier regeerde, zouden ze van gebrek zijn omgekomen: de grond was zoo hard, dat geen wormpje naar boven kwam, en om te bedelen, zooals de musschen, daarin hadden ze geen zin.

Daar zit een gezelschap op de vorst van het dak. Hun gezang is wel aangenaam, maar 't is net of ze nu en dan een wijsje van een ander nafluiten. Wie goed luistert, hoort ze van tijd van tijd het kakelen van de kippen, het knarsen van den windwijzer of het gekwaak van de kikkers nadoen. 't Is vermakelijk. Bij het krieken van den dag en kort na zonsondergang geven ze hun concerten.

Wat een glans ligt over die bruingerande, zwarte veeren. Na het ruien is die metaalglans nog schooner en zijn de randen verdwenen. In zijn zomerpak ziet de spreeuw er recht behagelijk uit en behoeft hij in kleeding voor geen onzer gevederde vrienden onder te doen.

Zijn nest onder het dak bevat van vier tot zeven blauwachtig groene eitjes. Indien het niet verstoord wordt, broedt de spreeuw jaarlijks slechts eenmaal. De jongen vliegen in Juni uit. Oud en jong begeven zich dan naar de weilanden, loopen vlug over den grond, wenden zich naar rechts en links, onderzoeken zorgvuldig iedere uitholling van den bodem en ieder bosje gras en weten hun sna-

*) J. J. L. ten Kate.

vel met groote behendigheid te gebruiken. Van het groot aantal slakken, wormen en insecten, die ze dan verslinden, zoudt ge verbaasd staan.

De landman ziet de spreeuwen liever op den akker dan in den boomgaard of in den moestuin. Toch moet hij dit volkje maar als zijn vrienden in bescherming nemen: hun veldarbeid, waarvoor het geen betaling vraagt, is in zijn belang.

Voor we de boerderij verlaten, nog even een kijkje bij het duivenhok genomen. De eigenaar heeft gezorgd, dat het hok ver van den grond hangt, opdat geen kat er bij kan springen. Ook koos hij die zijde van zijn woning, waar de wind niet op staat. De boerin is de duiven bijzonder genegen en geeft ze, als de kippen gevoederd worden, ook wat korrels.

Wat verscheidenheid in vederenpracht! Dat blauwe paar met die witte kuifjes op den kop heeten *raadsheertjes*. Ze koeren vriendelijk tegen elkander en bouwen haar kunsteloos nest achter in het hok. Van die twee witte is de krop al bijzonder groot. Ze stellen er haar eer in, daarmee veel vertooning te maken, die *kroppers*. Alle duiven hebben een krop om de zaadkorrels te weeken, die ze oppikken en om in den broedtijd daaruit haar jongen te voeden, maar zelden is die zoo groot als bij deze kroppers. Die *pauwstaarten* hooren in de bovenste verdieping van het hok thuis. Haar waaiervormig uitgespreide staart is ongewoon. Ze zullen niet lang op den grond blijven, want ze hebben eieren. Terwijl het vrouwtje op de eieren zit, zorgt het mannetje daar op het vliegplankje dat geen vreemde indringer de trouwe moeder stoort. Voor drie paar duiven is dit hok met zes vertrekken juist geschikt. Vaak heeft een paartje weer eieren, als de jonge duiven nog niet uitvliegen. Dat zou moeite geven in 't gezin. Nu hebben de ouders nog een kamer tot hun beschikking.

Geen wonder is het, dat de duiven voor de menschen altijd aangenaam gezelschap zijn geweest. In den ouden tijd werden ze al om haar trouw en haar kleuren bewonderd, ja, boven andere vogels gesteld en als een beeld voor het geluk der vromen gekozen:

Gelijk een duif door 't zilverwit,
En 't goud, dat op haar veedren zit,
Bij 't licht der zonnestralen,
Ver boven andre vooglen pronkt,
Zult gij, door 't godlijk oog belonkt,
Weêr met uw schoonheid pralen.

De gehechtheid aan haar woning geeft de duif groote geschiktheid om als gevleugelde bode dienst te doen. Eén duivenras is daartoe bijzonder bekwaam. De postduiven kunnen zich niet op haar pracht van veeren beroemen, maar winnen onze liefde door haar trouw. In den 80-jarigen

oorlog werden ze reeds gebruikt, om berichten uit de belegerde steden Haarlem en Leiden naar de legerplaats van den Prins te brengen. In 1870 werden deze boden in groot aantal door middel van een luchtballon uit het belegerde Parijs gebracht om, over de hoofden der belegeraars heen, aan de Parijzenaars brieven te kunnen bezorgen. Het briefje wordt, in de spoel van een ganzepen gestoken, aan één der pooten of onder aan een der veeren van den staart bevestigd.

't Heeft altijd zijn bezwaar, dat de bode eerst naar de plaats van afzending gebracht moet worden. In den laatsten tijd is het gelukt, de duiven heen en weer te doen vliegen. De doffers, die men daartoe alleen gebruikt, worden geregeld op een der beide stations ruim van voedsel voorzien en op het andere, waar hun duifjes zijn en zijzelf den meesten tijd vertoeven, hongerig gehouden. Worden ze hier losgelaten, dan voert de honger ze naar het bekende voedingsstation, daar wordt het meegebrachte briefje beantwoord en onze boden keeren, door de liefde gedreven, met snellen vleugelslag naar hun wijfjes terug.

Wat wonderbare gave heeft de Schepper deze eenvoudige diertjes geschonken!

Nemen we nu nog een kijkje in de schuur, waar we behalve vogels ook nog kleine en groote viervoeters aantreffen.

De woning, en de koestal van onzen boer zijn aan elkaar gebouwd en hebben een rieten dak; de schuur, achter beide is met pannen gedekt. Een gedeelte van de schuur heeft onze vriend bestemd tot berging van wagens en landbouwgereedschap. We kunnen het aan de groote deur wel merken, dat daar met paard en rijtuig in gereden wordt. Een kleine deur verleent toegang tot de varkensschuur. Het geknor en gegrom der bewoners hooren we van buiten al.

We stappen binnen en zien twee groote hokken, door een laag muurtje gescheiden. Een houten schutting staat er voor, waarvan de palen ruim genoeg van elkaar zijn geplaatst, dat de varkens den kop er door kunnen steken in den voederbak daarvoor. In 't eene hok ligt een zeug met een tiental biggetjes, levenslustige dieren, die om de oude heen dartelen en haar zelden met rust laten. Al grommende worden die blanke kleuters door de moeder geliefkoosd. Zij is haar kinderen nu beter gezind dan eerst. Toen die kleinen nog maar een paar dagen oud waren, moest de boer een oogje in 't zeil houden, dat de zeug ze niet opat.

De zes biggen in 't andere hok zijn al vier maanden oud. Ze krij-

gen volop voeder om binnen korten tijd vet te zijn. Het vleesch van jonge varkens is zeer smakelijk en in Engeland zeer gezocht. Misschien houdt de boer ze ook tot November, dan geeft onze spekslager er een mooien prijs voor.

Het hok is met gladde tegels bevloerd, die de ondeugende wroeters de gelegenheid benemen om den grond om te werken. Laat de boer ze in 't land loopen, dan wordt dat volkje eerst een krammetje in den snoet gebogen, waardoor het wroeten ze pijn doet en het weiland gespaard blijft. Dat haakje hindert ze overigens nergens in.

In ons land blijven de varkens altijd op 't hok of dicht bij de hoeve, want elken dag worden ze geregeld gevoederd. Dat voedsel bestaat uit melk, aardappels of meel; die in 't weiland loopen snappen bovendien nog wormen en insekten en eten gras. In andere landen gaan groote kudden onder het toezicht van een zwijnenhoeder de bosschen door of het kreupelhout in om wortels, knollen en eikels te zoeken. Daar worden ze alleen 's winters thuis gehouden. 't Is goed aan 't spek te proeven, waarmee de varkens gevoederd zijn; de slager koopt 't liefst varkens, die meelkost of melk hebben gebruikt.

Ons varken stamt af van het wilde zwijn en heeft nog vele eigenschappen van dit dier overgehouden. Het is moedig en vreet van alles. In groote troepen leefde het everzwijn vroeger in ons land. 't Was een gevaarlijk werk voor den jager, naar oud gebruik met een speer gewapend, het zwijn te dooden, dat door de honden aangevallen, woedend op hem kwam aanloopen.

Vergeleken bij het wilde zwijn is ons varken monsterachtig dik en traag in zijn bewegingen. Die ooren, als lappen neerhangend, die inge-

deukte kop, dat bijna over den grond slepend lichaam geven het een log en dom voorkomen. Neen, dan ziet het wilde dier er forscher uit met zijn rechtopstaande ooren, geduchte slagtanden en breede schouders. Het staat ook hooger op de pooten en beweegt zich gemakkelijker, want het moet zich tegen zijn vijanden kunnen verdedigen. We houden de varkens echter niet voor ons genoegen maar uitsluitend om hun spek en vleesch. De varkens nemen graag

een bad of baggeren in de modder, om wat op te frisschen. Sommigen denken, dat onreinheid bevorderlijk is aan hun groei, maar onze boer heeft door ervaring geleerd, dat die vuilheid ze meer kwaad dan goed doet. De knecht moet elken dag het hok schoonmaken en met water

doorspoelen, ook moet hij zorgen dat de voederbakken rein blijven. De beesten zijn daardoor minder aan ziekten onderhevig.

We vinden het gelukkig, als bij den arbeider ook een varken op 't hok ligt. De eenvoudige vrouw noemt het dier dan haar spaarpot. Elke week kost het haar heel wat aan voedsel, maar de Slachtmaand komt en in den Winter kan ze dan een heerlijk kluifje uit de pekel halen.

Het moet ons niet verwonderen, als we bij onze komst in de varkensschuur een muisje uit den voederbak zien springen. Waar wat te snoepen valt, zijn de kleine langstaarten te vinden. Allicht is aan de wanden van den bak wat meel blijven hangen en dat is een kostje voor die lekkerbekjes. Erger is het voor den boer, als de meelzak niet op een veilig plaatsje staat, dan bijten ze een gat in den zak, doen zich te goed en sleepen nog voorraad mee. Andere kameraadjes komen spoedig helpen en in korten tijd richten zij groote schade aan. Van tijd tot tijd moet de kat eens inspectie houden, dat brengt er de vrees wat in. Ook in huis nemen ze wel een kijkje en knabbelen met hun scherpe tandjes aan meubels en kleeden, die deugnieten!

Veel meer last kunnen we echter van de ratten hebben. Voor die bezoekers is de toegang niet te sluiten. Ze graven een gang onder het fondament door of maken een gat in den muur en weten alle hinderpalen slim te ontwijken. Op het bezoek van die bruine gasten zijn ook de varkens niet gesteld. Allerlei middelen worden beproefd om de ratten te verdelgen. We moeten daarbij voorzichtig zijn en van geen vergif gebruik maken, want dat zou voor de varkens gevaarlijk kunnen worden. Beter is het een rattenwoning te

plaatsen. Een gedekte, lange, ijzeren kooi, in den vorm van een goot, legt men op zolder of in de hanebalken, want overal klauteren die roovers heen. De openingen kunnen gemakkelijk door schuifjes gesloten worden. De slimmerds meenen daarin een goede gelegenheid te hebben om hun nest te maken, maar zijn bedrogen. Onverwachts laten we na enkele weken de schuifjes vallen en de gauwdieven met hun jongen, soms een heel gezelschap, zijn gevangen. Gelukkig heeft de boer in andere dieren zijn bondgenooten in den strijd tegen deze vijanden.

Wat een tegenstelling vormen de zwaluwen, die af en aan vliegen door het luchtgat in den muur, met de knorrende familie, die de schuur bewoont. De zwaluwen zijn onze lievelingen; de ruwste jongen wordt door haar behagelijk voorkomen en haar aangename manieren bekoord. In de schuur nestelt de boerenzwaluw met die roodbruine vlek onder de keel; haar nichtje, de huiszwaluw, blijft liever buiten en nestelt tegen de dakgoot aan. De laatste is wit onder de keel, maar overigens hebben ze dezelfde familietrekken: een gevorkten staart, lange smalle vleugels en een pakje van glanzend donkerblauw.

Veilig tegen een balk aan, liefst waar een spijker de aanhechting gemakkelijk maakt, hangt het nest. 't Is uit klompjes klei samengesteld. Met lijmerig speeksel zijn die tot een geheel verbonden. De bouwkunst van deze lieve diertjes heeft altijd de aandacht getrokken, evenals haar huiselijkheid:

„De zwaluw legt haar jongskens neer
In 't kunstig nest bij Uw altaren."

Eens koos een zwaluwpaar onze

school uit, om daar een nest te bouwen. Door het geopende venster

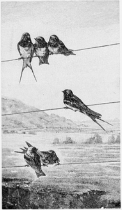

kwamen ze binnen. De onderwijzer maakte de afspraak met de leerlingen, dat de ongenoode gasten voor ditmaal verlof zouden krijgen tot hun nestbouw, als niemand zich door die ijverige werklui van zijn eigen arbeid liet afhouden. We kregen die vogels lief, door het vertrou-

wen, dat ze in ons stelden. Het volgend jaar hebben we het tweetal beduid, dat de school niet de beste gelegenheid was, om nestjes te bouwen en liedjes te zingen. We hadden onder schooltijd toch geen gelegenheid om ons met die luitjes te bemoeien en moesten ze in onzen vrijen tijd maar liever buiten bekijken en beluisteren.

Onder de vogels zijn de zwaluwen de beste vliegers. Ze zweven door de lucht of fladderen van tijd tot tijd, maken daarbij allerlei zwenkingen, rijzen en dalen plotseling en nemen een bad onder het vliegen. Door kleine openingen, zooals het luchtgat daarboven, vliegen ze zonder de wanden aan te raken. Op den grond komen ze zelden, alleen om bouwstoffen voor het nest te verzamelen. Liever zitten ze op de dakgoot, op dunne takjes of op de telegraafdraden. Al vliegende worden ze hun voedsel machtig. Ze verslinden duizenden vliegjes, kevers en vlinders en hebben ook daarom aanspraak op onze genegenheid.

Katten, ratten en muizen maken zich wel eens van een broedend vogeltje meester of stelen de eieren. Het wakkere diertje kiest daarom liefst een plaats midden aan de zoldering, waar het nest voor die roovers niet bereikbaar is. Wij zullen in gevaar altijd de partij kiezen van onze gevleugelde gasten.

De boer duldt ook niet, dat baldadige knapen de nestjes uithalen. Al hebben die jongens ook het voornemen, om die kleinen thuis goed op te passen, ze weten immers niet aan het voedsel te komen, dat de ouden aanbrengen en hebben ook geen gelegenheid om den ganschen dag om de drie of vier minuten voor hen klaar te staan. Al spoedig sterven de kleuters en de oude vogels, die toch ook hun kinderen beminnen, hebben onnoodig verdriet gehad.

Utrecht. L. C. POST.

Visscherskinderen aan Hollands duin, uitziende naar vaders thuiskomst.

Naar een opname van BACKER & MAASZ te Berlijn.

I.

Drie visschers die gingen er varen
Al over de wijd-wijde zee.
Mooi maantje kwam 't luchtje wat klaren....
Wat was het toen mooi op de ree!

De sterrekens stonden te glanzen
Aan 't dak als van donkerblauw glas;
De golfjes begonnen te dansen
Of 't bruiloft zou zijn op den plas!

De jongens, breed-stoerige knapen,
Ze mochten eens mee met de schuit!
Wie kon er zóó'n nacht nu verslapen!
Ze liepen de deur in en uit.

Het was al een eind in November
En vroor al een nachtjen of twee.
't Was koud — het liep tegen December —
Toen maakten de kerels zich ree.

En oliejas, kaplaars, pijjakker,
Zuidwester en touwstreng en koord,
't Werd al uit zijn domm'ling weer wakker —
Het netwerk lag lang al aan boord.

Ze gaan! De jongens, zij gloeien!
De meisjes zijn lang al vooruit!
Die giech'len en dart'len en stoeien
En hippen van schuitjen in schuit!

Nu duurt het, nu duurt het niet lange:
Nu gaan er de mannen aan boord.
Nu wordt het den moeders wel bange —
Nu worden wel snikjes gesmoord.

De kabels gaan los! Ze gaan varen!
't Wordt stil nu — geen spreekt er een woord.
„O Heere, geef dat ze 't weer klaren,"
Wordt zacht uit drie monden gehoord.

Het wimpeltje waait! Ze gaan varen
Al over de wijd-wijde zee!
Mooi maantje blijft 't luchtje nog klaren....
Wat is het nu mooi op de ree!

De sterrekens staan er te glanzen
Aan 't dak als van donkerblauw glas!
De scheepjes — o, ziet ze nu dansen
Al over den wijd-wijden plas!

Als dan er de golfjes zoo klutsen,
De zeiltjes zoo strak staan en hol...
„O, kijk toch! ze zwaaien de mutsen!"
Nu schiet er het moederhart vol.

De meisjes — ze dringen en schuiven
Aan 't havenhoofd dichtjes bijeen,
En wijzen en wenken en wuiven —
Maar — lachjes die heeft er nu geen.

Lang turen ze nog voor zich henen.
Ze zien er de scheepjes niet meer.
Dan — door 't maantje en de sterren beschenen —
Keeren zwijgend naar 't dorpken ze weer.

II.

Wat nacht was dat geweest!
Reeds vóór het zonnedalen
Zoo tegen d' avond — 't uur
Van stille kleurenpracht,
Als 't groote licht des daags
Ons met zijn laatste stralen,
Wegpurp'rend over 't meer,
Nog even tegenlacht —
Zoo tegen d' avond reeds,
Nog lang voor 't schemergrauwen
Had grijze ervaring in 't verschiet
Met fronsend hoofd — gevaar bespied:
Der meeuwen onrust — 't gelig lichtverflauwen —
Diep aan den horizon die deining van den vloed —
Die kopjes hier en daar....
„nee jong! dat was niet goed."
Ze hadden 't hoofd geschud,
Toen zij die teek'nen zagen.

Dat was een nacht geweest!
Met dof gedreun, gelijk van verre donderslagen.
Aanromm'lend te allen kant, zoo had bij vlagen
— Een roofdier, uit zijn keet'nen pas ontboeid —
Door zwarte lucht de stem des storms geloeid,
Met volle kracht van woest' orkaan
Op strand en duin en 't eenzaam dorp gestaan!

Plasregens waren als gevallen uit de lucht!
Wat even had gekund in 't arm gehucht,
Waar stroo- bij stroodak was uiteen gereten,
Dat was met vrouw en kind gevlucht
Of heengeijld naar 't strand: men kon niet weten!
't Was vaak boos weer geweest... maar zóó geducht?

Dat is een volle week nu al geleên.
Uit kerk en kluis gaan stille smeekgebeên,
Die zich met moeite een uitweg banen,
Voor 't volk op zee omhoog. In heete tranen
Smoort stem bij stem. Met luid geween
Of kort gesnik en dof gesteen,
Spoedt oud en jong zich angstvol heen
Naar strand en duin.
Daar is de rust
Gekeerd. Een wolkelooze hemel
Welft over 't meer; der golfjes speelsch gewemel
Verguldt de zon, die straaltjes zendt naar 't strand
En lacht en lonkt... ach, zuchtend, hand in hand,
Staan vrouw en kind:
geen scheepjen nog aan land!

III.

Kijk, daar gaan de meisjes! Dartlend
Brachten zij de broers aan boord;
Lachend, plagend, stoeiend, duwend
Trokken zij elkander voort.

Ja, daar gaan ze! 't Breede schortje
Brengen zij gestaag aan 't oog.
Ach, het helpt maar voor een poosje:
't Wordt wel, maar het *blijft* niet droog.

Naar den hoogsten top der duinen.
Gaat het door het mulle zand.
Heele troepjes volgen 't voorbeeld —
't Loopt al af en aan naar 't strand.

Zie ze heele, heele uren,
Van dat nauw de morgen blinkt,
Hunk'rend uitzien, wijzen, turen
Tot de zon in 't Westen zinkt.

En bij 't laatste avondstralen
Kijken ze, van droefheid stom,
Op hun sombren gang naar 't dorpjen
Nog naar 't duin wel tienmaal om.

Maar — glimt weer een nieuwe morgen
Over duin — en weideland —
Uit hun hutjes, zoo vol zorgen,
Gaan zij samen weer naar 't strand.

De eerste dagen, de eerste *weken*,
Schoon van rouw reeds elk verstomt,
Raken *zij* niet uitgekeken:
't Kân toch zijn, dât vader komt.

J. J. DEETMAN.

Iets over allerlei.

Een mijner oud-leerlingen had een gelaat, zooals ik dat graag zie: open en vriendelijk. Doch soms kon hij kwaad worden, en erg ook. Dan waren zijne wangen nog rooder dan gewoonlijk, en zag hij er nog gezonder dan anders uit, ook al stonden die oogen dan boos. Daarover prees ik hem dus nooit; maar wel achter zijn rug, om zijne oprechtheid. Hoe betreurenswaardig zijne opgewondenheid soms was, toch moest ik hem onwillekeurig liefhebben. Hij „kneep de kat niet in het donker;" hij „had ze niet in de mouw;" hij durfde kwaad doen daar ik bij stond. Daarin was hij een jongen „over zijn heele lijf." Luisteren deed hij soms heel goed, en antwoorden kon hij dan flink. Ook was hij een liefhebber van duiven. Eens was hem een prachtige doffer ontvlogen. Wat had hij een spijt! Eindelijk kreeg hij hem terug en deed den volgenden dag acht centen in mijne collectebus. Op mijne vraag naar de reden waarom, antwoordde hij: „Mijnheer! ik beloofde acht centen voor de bus, als ik mijn doffer terug kreeg; en nu kwam hij terug en vroeg ik mijn vader om acht centen uit mijn spaarpot te geven." „Maar jongen!" zei ik toen, „hadt je niet een beetje spijt van je centen, nu de duif toch terug was?"

„Wel neen, mijnheer!" zei hij, „ik was veel te bang dat hij weer weg zou vliegen als ik de centen hield, en u zegt altijd dat we woord moeten houden als we wat beloofd hebben."

Er was van dien jongen wel wat kwaads te leeren; doch dit raad ik jelui natuurlijk sterk af. Maar toch ook veel goeds. — Tracht met Gods hulp rond van karakter te worden, gelijk hij. Poogt nooit iets te willen *schijnen*. Ik weet wel, het ware beter geweest, indien hij zijne belofte gehouden had, niet slechts uit vrees dat de duif anders weer zou wegvliegen, maar alleen omdat hij een jongen van zijn woord wilde zijn. Doch hij zeide oprecht *waarom* hij de centen niet hield, en deed het niet voorkomen als hield hij uit *vroomheid* zijn woord. Ook had hij de ondeugendheid kunnen begaan van zijn woord te *breken*. Hoe het zij, hij gedroeg zich gelijk hij was. Doet ook gij dat, jongen of meisje, die dit leest?

Ik wil nog meer u vertellen, na-

melijk over eene christelijke schilderij, die tot het geweten sprak.

Daar ontving ik eenmaal een treffend bewijs van. Gij kunt weten, dat eene schilderij christelijk wordt genoemd, als er iets op afgebeeld of te lezen staat dat aan den Heer ons herinnert. Evenmin zal u onbekend zijn dat het geweten die inwendige stem is, welke zoo angstig u maakt, als ge kwaad hebt gedaan, of tot u zegt: doe het *niet*, wanneer ge kwaad doen *wilt*, net alsof er van binnen iemand tot u spreekt.

Nu sprak ik destijds dikwijls met eene vrouw, die den Heer niet wilde dienen, omdat zij erg van kwaad doen hield. Daarom kreeg zij eene mooie plaat met de heerlijke woorden van den Heiland er op, op hoop dat zij hekel aan de zonde zou krijgen. Toen die plaat daar hing, zag en las zij natuurlijk elken keer, of ze het wilde of niet, wat daarop stond, en dan moest ze haar zelve zeggen: ik deug niet. Dat begon haar eindelijk te vervelen, zóó te vervelen, dat ze die mooie plaat niet „uitstaan" kon: want zij was liever met haar zelve in haar schik; en dat ging niet heel erg, als zij veel naar die plaat keek. Wat gebeurde! Daar haalde ze op zekeren dag die lastige plaat van den wand en zei tot eene buurvrouw: „Daar heb jij ze; bij mij in huis behoort die niet, en jij hebt er meer an. En of ik het ding nou tusschenbeide al omkeer of niet, ik wil het niet langer bij me laten hangen, het hoort bij mij niet." Had die vrouw gelijk? Neen, maar begrijpen kan ik, dat ze zoo deed. — Als ge uwe ouders dikwijls verdriet aandoet en meer van de zonde wilt blijven houden dan van den Heer, dan vindt ge het heel lastig indien de schilderij aan den muur u bijvoorbeeld dagelijks laat lezen: „*Gij kinderen! zijt uwen ouderen gehoorzaam in den Heer: want dat is recht.*" Of wanneer ge liever lui zijt, dan zoudt ge zeker graag de schilderij willen omkeeren, die bijv. u zegt: „*Ga tot de mieren, gij luiaard! Zie hare wegen en word wijs,*" en „*luiheid is des duivels oorkussen.*" Hoe het zij, het bewijst, dat men zijn goed gelijkend portret niet wil zien in den spiegel van Gods woord, en dat is zoo te betreuren: want men loopt er gevaar door van er eerst op te gaan letten, wanneer het te laat is. Dankt er daarom den Heer toch vooral dikwijls voor, indien ge een Vader, eene Moeder of Ouders hebt, die niet doen gelijk die Vrouw deed, maar u, óók door *schilderijen* iets goeds voor het hart willen leeren. Maar bedenkt er dan ook bij, dat uwe verantwoording er door verzwaard wordt, wanneer ge, niettegenstaande de wandpredikingen, de zonde blijft liefhebben.

O zoo ze eens spreken konden, die thans bedoelde platen! van hoe vele ouden en jongen, die in de kamers komen, waar ze hangen, zouden ze moeten vertellen: zij zien ons ter nauwernood aan en doen met ons als met eene kist, waarvan de sleutel zoek is: zoodat ze haar ongebruikt laten.

O ja, er is nog iets dat ik u zeggen wilde, nu ik toch over schilderijen en

platen aan het praten ben, namelijk, hang niet uwe bijbelsche prent of plaat op, om „het vrome jongentje of meisje" te willen schijnen. Ik weet van een jongen, die dat deed, en, ongelukkig genoeg, zijne Ouders doorzagen hem niet, maar treurig liep het later met hem af. Van zulke jongens komen mannen, gelijk ik er een gekend heb, op wiens geweten christelijke schilderijen volstrekt geen invloed meer konden hebben, en die, toen hij gevoelde te zullen gaan sterven, woordelijk tot zijne vrouw zei: „Geef me den Bijbel aan, dan kan je na mijn dood aan de menschen zeggen, dat ik met den Bijbel op mijn schoot ben gestorven."

Indien zulke schilderijen in uwe omgeving zijn, waakt dan tegen het gewoon er aan worden; beschouwt ze als roepstemmen Gods tot uwe zaligheid; en spreken ze tot uw hart of geweten, laat ze dat niet vruchteloos doen. Eenmaal — 't is lang geleden — zag een groot man — zijn naam laat ik jelui maar raden — op eene schilderij afgebeeld den gekruisigden Heiland, met het onderschrift: „Dat deed Ik voor u, wat doet gij voor Mij?" Dit beschouwde hij, en terecht, als eene roepstem van den Heer, en het greep hem zóó aan, dat hij een o zoo gezegend arbeider voor het Godsrijk werd. — De onverschillige vrouw, van wie ik zoo even vertelde, keerde telkens de schilderij om, in plaats van zichzelve om te keeren tot den Heer, voor Wiens aangezicht zij, helaas! niet wandelen wilde. Ernstig roep ik u toe: volgt haar voorbeeld toch niet! Ge zoudt er anders gevaar door loopen dat *de Heer u* den rug toekeerde, als ge meendet 's Heeren hulp eens te moeten inroepen.

Mij dunkt, dat zal u o. a. op de Zondagsschool óók geleerd zijn. Houdt ge veel van de Zondagsschool? Toen ik nog heel jong was, waren er geen Zondagsscholen, ten minste niet voor kinderen van zes jaren, maar dat is twee en zeventig jaren geleden: want ik ben thans acht en zeventig jaren oud. Nu ja in 's Gravenhage en Rotterdam was er wel een, maar daar konden de kinderen van *geheel ons Land* toch niet naar toe gaan.

Daarom stuurden Ouders, die zelden of nooit ter Kerke gingen, hunne kinderen daarheen, eigenlijk om hen een paar uren kwijt te wezen. En dan zaten die kinderen liefst in een gedeelte van het kerkgebouw in hooge banken, waar zij onopgemerkt konden spelen, omdat zij toch niet konden hooren of begrijpen wat de Dominee preekte.

Geen wonder dus, dat, toen de Zondagsscholen vermenigvuldigden, vele Ouders hunne kinderen daar gebruik van lieten maken; en wat kwamen vele kinderen daar graag! Maar nu konden zij ook *begrijpen* wat zij hoorden.

Gaat het ook jullie zoo? Toen ik, acht en vijftig jaren geleden, ik was toen twintig jaren, den Heer leerde beminnen, begon ik ook van *kinderen* zoo echt te houden, en dat is nou nog zoo met me. Maar ik hield mij niet als blind voor hunne ondeugden; nog minder noemde ik hen „botjes zonder gal," integendeel, — en op dat punt ben ik nog niets veranderd, — ontdekte ik in hen de natuurlijke geneigdheid *tot*, en soms snelle toeneming *van* het kwade, en was daarom zeer blijde, toen ik ook Zondagsschool-onderwijzer mocht worden en zeer vele leerlingen kreeg. En die kwamen dan getrouw om met Kerstfeest veel van de „uitdeeling" te krijgen? Mis! Daar wisten de Zondagsschool-leerlingen in die dagen nog niets van, hoor! Ik heb jaren lang, zonder dat, eene zeer flink bezochte Zondagsschool gehad. De kinderen waren reeds tevreden met alle weken een genoegelijk Zondagsschooluur te hebben, en daarmee *uit!* Kerstfeest-uitdeeling. heusch, daar dachten ze niet eens aan. Doch toen die kinderfeesten met Kersttijd werden ingevoerd, begon ik óók al mee te doen, maar... ja, zoo ben ik, een paar maanden vóór Kerstfeest plaats ik geen nieuwe leerlingen meer: want sommigen hunner bleven na Nieuwjaar weer weg, en dat vind ik valsch. Jullie ook? Wacht, daar schiet me nog wat te binnen, dat moet ik jullie even vertellen, eer ik het vergeet: Ik zou eens op zoo'n Kerstfeest brood met vleesch geven, maar dat wisten ze niet, en toen liet ik hen raden wat er op de broodjes was, en toen riepen er velen, met groote oogen van blijdschap: „boter, mijnheer!"

Zoo'n extra was het dien winter voor velen, om boter op hun brood te krijgen.

Wie begrijpt niet, jongens! hoe zij lachten, toen ze er ook vleesch op zagen! Maar, o Meisjes! nu gebeurde er iets, waaraan ook gij een voorbeeld kunt nemen. Ik kwam een broodje te kort: wat zat ik in de war! Ja ik had nog wel een broodje kunnen koopen, maar dat was toch niet *zoo'n* broodje, en dan had ik nog niet van datzelfde *vleesch!* Wat nu te doen! Daar staat een meisje op, wier Moeder het niet zoo arm als andere Moeders had, en zegt: „Mijnheer! daar hebt u *mijn* broodje dan weerom." En dat deed zij wezenlijk niet, omdat ze niet veel van brood met vleesch hield, maar dewijl ze, zoo als ze op lateren leeftijd mij zeide, dacht: „Ik krijg wel eens meer een boterham met vleesch." — Nu was ik gered.

Maar daar had ook nog eene *andere* redding plaats, en die moet ge eens aan uwe Ouders vertellen.

Een vader, van een dier kinderen, zeide eenige maanden later tot me: „Ik heb op dat kinderfeest zulk een heerlijk genoegen gehad, dat ik daardoor den lust heb gekregen om den Heer te gaan dienen." *En het was waar ook*, wat hij zei. Weet jelui wat óók waar is? Dat er thans, behalve vele degelijke Zondagsschoolonderwijzers, ook verscheidene christelijke Onderwijzers van dagscholen, en zelfs een paar Predikanten zijn, die hun eerste godsdienstig onderricht ontvingen op mijne Zondagsscholen, welke ik, gedurende die acht-en-vijftig jaren, hier en elders gehad heb. Wat vrucht zal het Zondagsschoolonderwijs, *u* gegeven, eenmaal voor de eeuwigheid aanbrengen? Gelukkig van meer dan één mijner vroegere leerlingen zou ik u kunnen verhalen dat zij, hetzij als kind of op lateren leeftijd, waarlijk naar den hemel

gingen. Wat zullen *uwe* Onderwijzers na uwen dood omtrent *u* kunnen verhalen? Wilt dan bedenken dat uwe verantwoording te grooter zal zijn, naarmate de gelegenheid overvloediger voor u was, om voor de eeuwigheid voorbereid te worden.

Aan een zeker meisje werd meer dan eens te kiezen gegeven tusschen het bezoeken mijner Zondagsschool, en daarna geheel den middag thuis blijven, of de Zondagsschool verzuimen en met vader uitgaan, en dan koos zij het eerste. Naar ik vermeen, leeft de vader nog, die godvreezend is geworden door het voorbeeld van zijn dochtertje, dat geen „oud vrouwtje" leek, maar een vroolijk, vroom kind was geworden en zulk een hekel aan de zonde had gekregen, dat haar vroeger zoo ongelukkige vader beschaamd er door werd en geheel van leven is veranderd. Welaan, jongens en meisjes! laat 's Heilands liefde u bewegen tot getrouw, getrouwer of nog getrouwer Zondagsschoolbezoek, en blijft niet om de geringste reden thuis. Immers iedere Zondag kan de laatste voor u zijn! Eene Moeder zei eenmaal tot mij: „Karel is van middag dus nog gekomen, nietwaar, mijnheer? O dat is een klucht Zondags met dien jongen. En dan komt het soms zoo raar uit met het eten, weet u. Maar hij gaat zoo graag en is dan zoo bang dat hij de deur dicht zal vinden en weer naar huis zal moeten. Laatst aten wij soep, ziet u, maar die was zoo heet, en het was al wat laat. Neen maar ik geef u te raden wat die schalk toen deed. Ongemerkt gauw ging hij met zijn bord naar de pomp en liet een heele golf water in zijn lekkere soep loopen, om wat gauwer klaar te wezen. 't Is zonde, die jongen, maar hij gaat ook zoo graag." — Ik wil daar natuurlijk niet mee zeggen, kinderen! dat jelui nou net zoo moet doen. Vader en Moeder zouden terecht daar wat op tegen hebben, maar ik haalde dit voorval enkel aan als een bewijs, hoe echt die jongen het met de Zondagsschool meende. — Dat deed ook een tienjarig meisje, dat ik op de Zondagsschool *nooit*, *nooit* heb behoeven te verbieden. Door niets bleek zij te kunnen worden afgeleid bij het onderwijs. In huis was zij een voorbeeld voor haar broer en twee zusjes. Ook hare Moeder zeide mij dikwijls dat ze door haar beschaamd werd, vooral hoe meer ze van den Heiland leerde houden, en wanneer ze haar broer of zusjes — zij was de oudste — soms over iets berispte, dan deed ze dat heelemaal niet kribberig. Een harer liefste versjes was:

„Schoon zond' en smart mij overstelpen,
Die Zielarts redt uit dood en graf.
Geen kwaal, hoe groot, of Hij kan helpen:
Hij wijst geen armen beedlaar af."

Daar bleek zij meer van te vatten dan van een tienjarig meisje verwacht zou worden. Zoo bereikte ze haar elfde jaar. „Mijnheer!" zei ze eenmaal, „ik ben zoo blij dat ik mijne zonden zoo zie." „Kindlief!" antwoordde ik, schijnbaar verwonderd, „kennis mijner zonden maakt mij veeleer bedroefd." „Ja maar", hervatte zij, „ik ben niet blij omdat ik mijne *zonden* zie, maar omdat ik ze *zie*." Denkt echter niet, jeugdige lezers

of lezeressen! dat ze nooit ereis lachte. Vroolijk kon ze zijn, en spelen als een ander meisje van haar leeftijd, maar het moest niet zóó wezen, dat ze er zich 's avonds over had te schamen: want ze zag in het minste wat ze vermeende verkeerd gedaan te hebben, zonde. Scherts kon ze verdragen, mits het pittig was; en als ze over den Heer sprak, was het te bemerken, dat ze dit niet van buiten, maar van binnen geleerd had, dat wil zeggen: ze *meende* zoo echt wat ze zeide. Vijanden zal ze onder hare kennisjes wel gehad hebben, ofschoon ik ze niet weet aan te wijzen. Dit weet ik wel, dat verscheidene harer schoolmakkers, die in het geheel niet zoo ernstig dachten als zij, haar toch voor geene huichelares hielden. Zoo werd ze twaalf jaren. Toen werd ze ziek. Die ziekte duurde langer dan een jaar. Maar hoe zieker zij werd, hoe hatelijker de zonde en hoe liever de Heiland haar werd. O, dat eenvoudig bidden en danken van gebeden, die ze niet „uit het hoofd" had geleerd, maar uit haar hart voortkwamen, ik heb ze zoo dikwijls stilletjes afgeluisterd.

Zoo menigmaal deed haar gedrag mij denken aan de woorden des Heilands, toen Hij tot Maria zeide: „Wist gij niet, dat ik moet zijn in de dingen mijns vaders?" Natuurlijk bezocht ik haar alle dagen. Ook bij haar sterven was ik. Tot haar laatste oogenblik kon zij denken en spreken. Dat spreken was aldoor over den Heer; en wanneer ze een tekst of een mooi versje opzeide, dan deed ze dat met een eerbied, die treffend was: zoo heel anders dan ik dat wel op Zondagsschool en catechisatie heb hooren doen. Eindelijk kwam haar laatste oogenblik. Toen rees ze overeind, riep met luide stem: „O Heere Jezus, mijn Heiland, mijn Zaligmaker!" en stierf in de armen harer Moeder.

Jongens, Meisjes! hebt ook gij den Heiland reeds gevonden? *Zoekt* gij Hem? Hoe lang zijt ge anders van plan er nog mee te wachten? Hoe lang meent ge er nog den tijd mee te hebben? Misschien is het van daag juist de laatste dag van uw leven. Hoe zoudt ge het dan *morgen* kunnen doen? Er zou wezenlijk geen enkel kind buiten den hemel blijven, wanneer geen enkel uwer met het hart moedwillig van den Heer verwijderd bleef. Heeft de zonde u dan reeds zóó gelukkig gemaakt, dat ge maar zoo moeilijk haar verlaten kunt? Maar menige jongen meent, het staat laf, om met zijne makkers niet meer mee te doen; en menig meisje vergeet dat het juist moedig is om *den Heer te volgen en daarvoor, als het noodig is, hare vriendinnen te laten loopen.*

Eindelijk nog iets over een *jongen*, en dan eindig ik met mijne geschiedenissen.

Het was een vroolijke jongen, die Frits. Lachen en springen kon hij, dat het een lust was om het te zien. Spelen kon hij óók op zijn tijd, en deed dat zoo recht prettig, maar... in het leeren was hij óók lang geen slaapmuts; en daarbij ging hij graag met zijne Moeder naar de kerk; en dan zat hij waarlijk zóó aandachtig te luisteren, alsof hij een groot mensch was. Maar dat kwam om-

dat hij onder zijn tollen en hoepelen niet vergat, dat de Heer letterlijk alles ziet en hoort wat we doen. Daarom wilde hij nooit gemeene liedjes zingen, en schreef bijv. nooit gemeene woorden op schuttingen of muren. Ze scholden hem wel eens uit voor „blikke dominee" of zoo iets, maar daar gaf hij niet om; en toch speelden ze wel graag met hem: want hij speelde nooit valsch. Ook keken ze zijne sommen graag af, en dat liet hij maar stil toe, of hielp hen aan een moeilijk opstel, „want," zeide de Meester, „in het rekenen en opstellen maken, was Frits een bolletje." Zoo kwam het dan dat de schooljongens „goed op hem" waren. Maar hij hield zichzelven niet voor zoo goed. Dat had hij uit den Bijbel geleerd en *geloofde* hij *ook*. En dat stond zóó vast bij hem, dat niemand het uit zijn hoofd, of beter gezegd, uit zijn hart kon praten. Vooral bleek dat, naarmate hij dichter bij zijne dertiende verjaring kwam.

Weet ge, hij bleef wel van spelen houden, maar dacht toch: tol, hoepel, bal en knikkers zijn in den hemel niet noodig, en dus vond men hem ook wel met zijn Nieuw Testamentje in zijns Vaders hoekje. Dus niet om daar maar wat in te zitten bladeren en allerlei schuine vouwen in de bladen te maken, of om er alleen eventjes zijn tekst voor de school uit te leeren, maar om er een beetje in te lezen. O, hij las zoo eerbiedig; doch dat zei hij zelf niet, maar zijne Moeder, als hij er niet bij was. Soms vroeg hij haar 's avonds of hij wel eens „hard op" uit zijn Testamentje mocht voorlezen, en dat werd hem dan nooit geweigerd, en dan zou men gezegd hebben, zoo naar de teekens las hij, dat hij alles begreep wat hij las, net of hij een groote man was. Dat Nieuwe Testamentje, hij hield er zóó veel van, dat de jongens het voor geen honderd tollen, hoepels, knikkers of ballen van hem zouden hebben kunnen krijgen. Er stond dan ook zijn naam voluit in. Of hij wel eens kwaad deed? Zeker. Maar dan was hij daar later niets over in zijn schik. Dan had hij „'t land" aan zijn eigen, en maakte er zich niet maar van af met tot zijne Moeder te zeggen: „ik zal het nooit weer doen," maar dan vond zijne Moeder hem ergens achteraf, waar hij soms huilende op de knieën lag om vergeving te vragen aan den Heer; en dan was het later degelijk aan hem te bemerken dat hij echt berouw had gehad en nu wist dat de Heer hem zijne zonden had vergeven.

Bijna dertien jaren oud zijnde, komt hij op een middag thuis en zegt: „Moe! nou ben ik van daag voor 't laatst op school geweest." „Hoe zóó?" zegt Moeder in gekheid, „ben je dan uitgeleerd, jongen?" „Neen Moeder," antwoordt hij, zijne lei op tafel leggende, „het is gerust net of ik hier vandaan ga." — „En waar dan naar toe?" vraagt de Moeder. En daar begint Frits half te huilen en te lachen, zeggende: „Naar den hemel!" „Scheelt je dan wat?" zegt de Moeder, „neen niks," zei hij, „maar ik geloof dat ik naar den hemel ga." Jelui kunt begrijpen hoe

Moeder verschrikte. Vader komt thuis, en daar staan ze met hun tweeën bij Frits, die hen een voor een aankijkt, wat water drinkt en door zijne natuurlijk diep bedroefde Ouders bij de handen wordt gehouden, als zouden ondeugende menschen hem anders hun ontnemen. — De Dokter werd gehaald, die Frits ondervraagde, hem enkel wat zenuwachtig vond, een drankje voorschreef, hem raadde zich rustig te houden, en beloofde den volgenden dag terug te zullen komen. Frits ging naar bed, nam zijn drankje gehoorzaam in, doch van slapen scheen niets te zullen komen. Ook niet bij zijn lieve Ouders. Frits hield maar vol, dat hem niemendal scheelde, en zei dan met zoo'n lief gezicht dat hij niet lang meer bij Vader en Moeder zou blijven. Zoo werd het tien, elf, twaalf uur en hij kreeg maar geen slaap; ook zijne Ouders niet, en eindelijk was het heelemaal nacht geworden, toen Frits maar aldoor over zijn gaan naar den hemel sprak en telkens vraagde hoe laat het was. Vader en Moeder deden hun best, om niet te huilen waar hij bij was, maar waren zoo bedroefd, ook al wisten ze, dat als hij stierf, hij naar den hemel zou gaan. Zelfs moesten ze een paar maal met hem zingen, doch dat ging zoo als dat ging. Zoo graag hadden zij hun Frits nog wat bij zich gehouden. „Zou je nog niet een beetje bij ons willen blijven?" vroeg zijn Vader hem, „Ja zeker, Vader," was toen zijn antwoord, „maar ik geloof niet dat het kan." Eindelijk viel hij in slaap. Het was bij zessen in den ochtend. Wat waren ze blij, die Ouders! Nou zou hij misschien wat kalmer worden. Doch neen, nauwelijks was het zeven uren, of hij werd weer wakker en vroeg weer hoe laat het was. Met schrik vlogen Vader en Moeder toen naar zijn bed: want zij waren even bij de tafel gaan zitten. Maar hoe ontstelden ze, toen Frits met een stellig gezicht zei, dat hij om één uur sterven zou. Toen de Dokter tegen tien uur kwam, vond deze hem iets beter dan den vorigen avond. Doch Frits zei met een vriendelijk gezicht: „Mijnheer! ik ben gerust niet ziek, en gisteren óók niet geweest, enkel heb ik wat slaap." „Geen wonder," sprak de Dokter, voelde weer naar den pols, schreef een ander drankje voor, beval vooral rust aan en ging heen.

„Ja maar, Mijnheer!" riep Frits, overeind komende, „ik ga om één uur naar den hemel!"

De Dokter deed net alsof hij niets hoorde. Zoo werd het elf uur, twaalf uur, en nog bleef de lieve Frits bij zijn gezegde. „Nou nog maar één uurtje," zei hij toen, „en dan komt de Heere Jezus mij halen."

En waarlijk, jongens en meisjes! hoe meer het naar één uur liep, zagen de bevende Ouders en een paar kennissen naar de klok en den lieven jongen, die uitwendig minder werd, en nog niet eens had de klok één uur geslagen, of Frits trok zijn handen plotseling uit die zijner ontroerde Ouders, keek Vader en Moeder met een lief gezicht aan, keek toen naar boven, sloot de oogen en stierf.

's Gravenhage.

D. WILKENS.

SNOEZIG.

„Zeg, Dora! kom eens even hier!
„En kijk nu toch eens door dien kier: —
„Een nest met jonge katjes!
„Één wit, één zwart, twee zijn er bont —
„Ze rollen toch zoo grappig rond:.....
„Zijn dat geen echte schatjes?"

En Doortje — was haast neergetold;
Zóó kwam de dreumes aangehold
Met kleine trippelvoetjes.
Ze danste bijna van de pret —
Mies had een stoof voor 't schot gezet;
Daar wipte ze op heel zoetjes.

„Och! riep ze, „'t witje kruipt al wat!
„'t Lijkt sprekend op de oude kat;
„Toch lief die jonge poesjes.
„Kom óók eens kijken, kom dan, Dien!
„Zoo mooi heb ik ze nooit gezien....
„Wat allerliefste snoesjes!"

Toen kwam ook Dien — en toen ook Saar.
Ze drongen boven op elkaar.
„Ik vraag thuis ook een poesje,"
Zei Saartjen, „kijk wat zijn ze vlug!
„Och! eentje rolt er op z'n rug....!
„Dat zwartje is net een doesje".

Daar was de groote broer van Door!
Die óók al met zijn neus er voor,
En gluren door het kiertje.
„Die bontjes," riep hij, „kijk eens, Saar!
„Die lijken sprekend op elkaar!
„Het scheelt zoowaar geen ziertje".

„Zeg, morgenmiddag zijn we vrij!"
Riep Mies op eens, „dan kunnen wij
„Wat prettig met ze spelen!"
„Ja!" riepen Door en Saar en Dien,
„Dan kunnen wij ze eens goed bezien!
„Wat zou 'k ze graag eens streelen!"

Maar moeder die om 't hoekje stond
En pret in 't kaaklend groepje vond,
Riep: „Ja, dàt zou je lijken!
„Maar hoort eens: dat zal nog niet gaan!
„Geen kan nog op zijn pootjes staan
Of uit zijn oogjes kijken.

„Wacht daar gerust een maand of twee,
„Een week zes, zeven zeker mee —
„Dàn mag je er vrij mee spelen
„En — als je er eentje hebben mag
„Voor thuis, dan zullen we op een dag
„Heel eerlijk saam ze deelen."

J. J. DEETMAN.

Jubileum-wedstrijd.

In plaats van rebussen geven we dit jaar, waarin het gouden feest der Weesinrichting wordt gevierd, eens iets anders, waaraan onze jeugdige lezers hun krachten kunnen beproeven.

I.

Maak een opstel over een der volgende onderwerpen. Zoo ge nog geen 13 jaar zijt uit de eerste rubriek, en anders uit de tweede.

1.

Mozes.
Michiel Adriaansz. de Ruyter.
Mijn woonplaats.

2.

Eerlijkheid.
De brandspuit.
Een dagje uit.

II.

Welke spreekwoorden kent ge, ontleend aan de vogelenwereld. Schrijf ze op met een korte omschrijving van de beteekenis.

Bijvoorbeeld.

Ieder meent zijn uil een valk te zijn, d. i. Ieder houdt wat hij bezit voor het beste.

Zoo de ouden zongen, zoo piepen de jongen, d. i. Kinderen doen vaak net als hun ouders.

Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht, d. i. Weinig maar zeker, is beter dan veel waarvan men nog niet zeker is.

Wie aan dezen wedstrijd meedoet, moet zijn werk vóór 1 Maart inzenden aan de Redactie van den Almanak voor de Jeugd. De beide beste inzenders kunnen uit onze uitgaven een boek kiezen ter waarde van *f* 2.50. De vijf daarop volgenden een boek van *f* 1. Aan vijftien der overige inzenders wordt een prijs toegekend ter waarde van *f* 0.50.

OPLOSSINGEN DER REBUSSEN,

voorkomende in den Almanak voor de Jeugd van 1912.

1. **Tijd is meer waard dan geld.**
2. **Kruis en kroon behooren bij elkander.**
3. **De Hertog van Lotharingen stichtte Delft in 1072.**
4. **Een streep door de rekening.**
5. **Roomwarmer.**
6. **Veel vieren en vijven.**
7. **Slapen als een roos.**
8. **Slachtersmessen.**
9. **In de kleinste potten bewaart men de beste zalf.**
10. **Als de maan vol is, is zij overal zichtbaar.**

Tal van jongelui hebben gepoogd de prijzen te verdienen, die zooals altijd worden toegekend. Hieronder volgen de namen der inzenders van oplossingen. Het eerste cijfer achter hun naam duidt aan hoeveel antwoorden ze inzonden, het tweede hoeveel daarvan goed waren.

A. J. van Druten, te Zetten	10—10.
K. v. d. Weg, te Doornspijk	10—9.
Hendrika Gerd. v. d. Vooren, te Zetten	10—10.
C. Beenhakker, Achterstraat 9, Tilburg	10—10.
Geertje de Graaf, te Westbroek	9—8.
G. Radstake, te Doesburg	10—9.
Siebe R. de Boer, te Drachten	10—9.
A. Vos. Gz., te Veen bij Heusden	10—10.
Leen Vermeulen, Noord-Schans te Klundert	10—10.
Margaretha Kreukink, te Bronkhorst	10—9.
Jacobus Janssen, te Chaam	10—10.
Alberta v. Zijlveld, te Westbroek	10—8.
Annetje de Groot, te Achtienhoven	10—9.
Ko Wassink, te Pijnacker bij Delft	10—10.
C. W Keur, Enkhuizen (Waterstraat)	10—10.
St. A. C. Herrewijn, te Westbroek	10—8.
Adriana Huisman, te Bleiswijk (Kerkstraat 91)	10—10.
Pieter Nysen, te Dordrecht (Lagebakstraat 4)	10—9.
Jacoba A. Lallemans, te Pynacker	9—8.
Willemijntje M. Geurtzen, te Westbroek	10—8.
Hendrik Sondorp, te Rotterdam Bleiswijkstraat 23a	10—9.
Clasina v. Duijn, Zaagmolenstr. 48a, Rotterdam	10—10.
Willemijntje van Winssen, Westbroek (mooi werk geleverd).	10—8.
Mina Kleisen, te Westbroek	10—8.
G. H. Brouwer, te Westbroek	10—9.
Bertha Schut, te Brummen (Krulstraat)	9—8.
Willem Kwant, te Dedemsvaart	9—8.
E. Joh. Koerselman, te Nijbroek	10—9.
Arie van Mazijk, Goudsche straat 44a, Rotterdam	10—10.
Jacoba en Betsy Kleijwegt, Woudenberg	10—10.
H. Miedema, te Enkhuizen, Westerstraat (op rijm)	10—9.
Anna en Mina Pesch, te Rotterdam Jacobusstraat 41a	10—10.
Marietje A. Beenhakker, te Wolphaartsdijk	10—9.
Pieter v. d. Smit, te Hilversum (Stationsstraat)	10—9.
M. C. Burgers, te Renkum	10—8.
Lena de Regt, te Vorden	10—10.
L. W. Dekker, te Kloetinge (Nieuwstr.)	10—9.

Daar er niemand zoo boven de anderen uitmuntte, dat er geen twijfel kon bestaan wien de eerste prijs — boekwerken a/d Weesinrichting uitgegeven ter waarde van *f* 5 — toekwam, werd daarover door het lot beslist en zoo werd Jacobus Janssen te Chaam de eerste prijswinner. De twee prijzen à *f* 2.50 komen toe aan Adriana Huisman en Arie van Mazijk. De prijzen van *f* 1 zijn voor Ko Wassink, Lena de Regt, en Jacoba en Betsy Kleijwegt. Indien ze alle zes aan Neerbosch' Boekhandel hun keuze uit onzen catalogus melden, worden de prijzen hun toegezonden. De overigen, die alle oplossingen goed hadden, kunnen een prijs ter waarde *f* 0.50 bekomen, indien ze met nauwkeurige opgave van adres aan Neerbosch' Boekhandel opgeven welk boekje tot dien prijs ze wenschen te ontvangen.

Ook Willemijntje van Winssen te Westbroek en H. Miedema te Enkhuizen omdat ze er zooveel werk van gemaakt hebben.

Voor de aardigheid nemen we ook weer de op rijm gebrachte oplossingen op van A. v. Mazijk. Ook H. Miedema te Enkhuizen bracht de antwoorden heel aardig op rijm. Jammer dat hij No. 5 verkeerd had opgelost.

No. 1.

't Is waar, wat Rebus één ons meldt
Dat *„tijd meer waarde heeft dan geld"*;
Werd hier wat vaker aan gedacht
Men nam den tijd dan meer in acht.

No. 2.

Wat immer *„met elkander gaat"*
Hetzij in huis in kerk of staat,
Dat zegt ons Rebus twee zoo schoon,
't Is 't harde *kruis* en d' *eerekroon*.

No. 3.

*„Lotharings hertog heeft gesticht
In duizend twee en zeventig"*
De stad waar ieder veel van weet,
Die eeuwen lang reeds *Delft* heet.

No. 4.

Wanneer men in het schuldboek staat,
En ter betaling henen gaat,
Dan geeft de schuldheer ook meteen,
„Een streep dra door de reekning heen."

No. 5.

Nu nummer vijf, daar staat die man,
Wat heeft hij 't warm, hij zweet er van!
D' oplossing daarvan is gewis:
„Roomwarmer" 'k heb het toch niet mis?

No. 6.

De zesde Rebus is wel kort,
Maar 'k snap toch wat 'r bedoeld mee wordt;
„Veel vieren en vijven" toch heeft hij
Die drukte heeft en praats er bij.

No. 7.

Nu nummer zeven, die 'k terstond
En zonder een'ge moeite vond,
Ik doe het 's nachts een heele poos
Want ik kan *„slapen als een roos"*.

No. 8.

Dan acht, die zat mij niet zoo glad
'k Zei honderdmaal wel: „k wou 'k die had",
Toch meen ik dat naar allen schijn
Het *„slachtersmessen"* wel zal zijn.

No. 9.

*„In potjes die de kleinste zijn
Bewaart men zalf heel best en fijn"*.
Ziehier wat Rebus negen leert.
Dit is toch zeker niet verkeerd?

No. 10.

„Wanneer de maan met vol gelaat
Aan 's hemels blauw te prijken staat,
Dan is zij overal te zien",
Dit leert ons Rebus nummer tien.

INHOUD.

Blz.
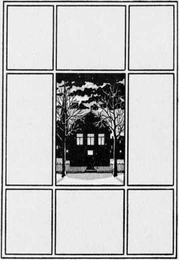
Kalender 4
Stand der Maan 16
Verduisteringen in 1913 . . . 17
Tijdrekeningen 17
Verjaardagen van het Koninklijk Huis 18
Christelijke Feestdagen 18
Israelietische Feestdagen . . . 18
Begin der Jaargetijden 18
Algemeen Posttarief 19
Prins Hendrik der Nederlanden en de wederopleving der Johanniter-orde 21
Op hun praatstoel. 25
Catriens gebedje 27
De poppendokter 30
De Neerbosch-Cent 33
De verboden vrucht 38
Arm vogeltje 40
Wat ik deed met mijn kwartje . 41
Schrikaanjagers 42
Apport 51
Lente, breng mij uwen groet! . 52
Mijn Paard en mijn Hond . . . 53
Wie geeft het antwoord? . . . 57
Verzuim de gave niet, die in u is. 59
Het sneeuwt 62
Jaap's droom 63
Op het weiland 64
Der kinderen vriend 65
In den kring 66
Weet je wie de Elfjes zijn? . . 68
Wie plant er die bloempjes . . 69
Daar was ereis... 70
Van drie kleintjes in een auto . 71
Mijne ouders 74
Iets over de omwenteling in 1813 75
Op Prinsesjesdag 81
Poes op reis 82
Kralen en kralen-werk 83
Van een aapje 92
Allerlei zaad 93
Noten kraken 101
Onze gevederde gasten 102
Visscherskinderen aan Hollands duin 113
Iets over allerlei 116
Snoezig 124
Jubileum-wedstrijd 125
Oplossingen der Rebussen . . . 126